

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Det Energipolitiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 209: Forslag til lov om ændring af lov om kuldioxidafgift af visse energiprodukter og lov om fremskyndet tilbagebetaling af visse afgifter. (Ændring af reglerne for tilbagebetaling). Af skatteministeren (Carsten Koch). (Fremsat 6/4 95).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 4-14 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 210: Forslag til lov om ændring af lov om energiafgift af mineralolieprodukter m.v., lov om afgift af stenkul, brunkul og koks m.v. og lov om afgift af elektricitet. (Virksomheders betaling af afgift af rumvarme m.v.). Af skatteministeren (Carsten Koch). (Fremsat 6/4 95).

5) Første behandling af lovforslag nr. L 211: Forslag til lov om afgift af naturgas og bygas. Af skatteministeren (Carsten Koch). (Fremsat 6/4 95).

6) Første behandling af lovforslag nr. L 212: Forslag til lov om ændring af lov om kuldioxidafgift af visse energiprodukter og lov om energiafgift af mineralolieprodukter m.v. (Afgift af naturgas m.v.). Af skatteministeren (Carsten Koch). (Fremsat 6/4 95).

7) Første behandling af lovforslag nr. L 213: Forslag til lov om afgift af svovl. Af skatteministeren (Carsten Koch). (Fremsat 6/4 95).

8) Første behandling af lovforslag nr. L 214: Forslag til lov om afgift af brændstof, der forbruges af færger og luftfartøjer i indenrigsfart. Af skatteministeren (Carsten Koch). (Fremsat 6/4 95).

9) Første behandling af lovforslag nr. L 215: Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmarkedsfonde. (Nedsættelse af arbejdsgiverbidraget). Af skatteministeren (Carsten Koch). (Fremsat 6/4 95).

10) Første behandling af lovforslag nr. L 216: Forslag til lov om ændring af lov om afgift af lønsom m.v. (Neutralisering af nedsættelse af arbejdsmarkedsbidrag og ATP-betaling). Af skatteministeren (Carsten Koch). (Fremsat 6/4 95).

11) Første behandling af lovforslag nr. L 206: Forslag til lov om ændring af lov om statstilskud til dækning af udgifter til kuldioxidafgift i visse virksomheder med et stort energiforbrug. (Aftaler om energieffektivisering m.v.). Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (Fremsat 6/4 95).

12) Første behandling af lovforslag nr. L 207: Forslag til lov om ændring af lov om statstilskud til energibesparelser i erhvervsvirksomheder. (Energieffektiviseringer m.v.). Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (Fremsat 6/4 95).

13) Første behandling af lovforslag nr. L 208: Forslag til lov om statstilskud til omstilling af elopvarmede bygninger. Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (Fremsat 6/4 95).

14) Første behandling af lovforslag nr. L 201: Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension. (Kompensation for arbejdsgivernes bidrag). Af arbejdsministeren (Jytte Andersen). (Fremsat 5/4 95).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Formanden:

Jeg skal efter ønske fastsætte en taletid på 15 minutter for ordførerne i første omgang.

Da jeg i øvrigt skønner, at debatten kan trække ganske længe ud, er det min agt at holde en frokostpause fra omkring kl. 12.00 til omkring kl. 13.00.

Forhandling

Jacob Buksti (S):

Det er jo en rask lille sag, vi har til første behandling her!

Jeg vil sige, at siden regeringsskiftet i januar 1993 har det været en afgørende målsætning for de socialdemokratiske ledede regeringers politik, at skatten skal lempes på arbejdsindkomst og i højere grad lægges over på forbruget af ressourcer og belastning af miljøet. Sigtet har været effektivt at nedbringe trækprocenterne og samtidig sikre en mere miljøbevidst og miljøvenlig adfærd.

Denne målsætning er en væsentlig del af grundlaget for skattereformen, og den er et vigtigt led i regeringens anvendelse af økonomiske incitamenter, herunder grønne afgifter, for at sikre de miljø- og energipolitiske mål, som der de seneste år har været bred politisk enighed om her i Tinget. Det er også en politik, som bl.a. blev anbefalet af det af KV-regeringen nedsatte personskatteudvalg.

Med skattereformen, som fulgte af udvalgets betænkning, blev de private husholdningers bidrag lagt fast, men som det er vigtigt at hæfte sig ved, advarede udvalget også klart mod at friholde erhvervslivet i denne forbindelse. Derfor blev det også klart slået fast i regeringsgrundlaget, at der skulle ske en gradvis indførelse af grønne afgifter for erhvervslivet med fuld tilbageførsel af provenuet og således, at virksomhederne kan opnå omkostningsnedsættelser ved en mere miljørigtig adfærd, og således, at erhvervslivets internationale konkurrenceevne ikke forringes. Det er det, regeringens udspil er et svar på.

Regeringens samlede udspil om afgifts- og aftaleinitiativer over for erhvervslivet omfatter i alt 12 lovforslag, hvis samlede sigte er at leve op til den målsætning, som blev slået fast i den daværende KV-regerings tid med energihandlingsplanen »Energi 2000«, og som senere gentagne gange er blevet bekræftet.

Målsætningen, som et bredt politisk flertal altså gentagne gange har forpligtet sig til, er at sikre en stabilisering af CO₂-udslippet på 1988-niveau i år 2000 og en reduktion af

CO₂-udslippet med 20 pct. i år 2005 ligeledes i forhold til 1989-niveauet samt en reduktion af svovludslippet med 15.000 t, så Danmark i år 2000 kan opfylde de reduktionsmål af svovl, vi har forpligtet os til.

For Socialdemokratiet er det afgørende, at denne målsætning ikke blot fastholdes, men også opfyldes. Såvel i »Energi 2000«-opfølgningen fra november 1993 som i den energipolitiske redegørelse fra december sidste år slås det imidlertid fast, at målene ikke kan nås med de allerede iværksatte initiativer, og at der efter de seneste beregninger mangler 5-6 pct., før målet er i sigte.

Regeringens mål er derfor, at en nedbringelse af erhvervenes energiforbrug skal bidrage med en reduktion i CO₂-udslippet på ca. 5 pct. Det er det, regeringens udspil til afgifts- og aftaleinitiativer over for erhvervene på energiområdet skal sikre kan ske.

Samtidig vil miljø- og energiministeren til efteråret komme med en revision af energiplanen, hvori der bl.a. vil ske en opprioritering af initiativer omkring den vedvarende energi, som derfor også vil understøtte den overordnede målsætning om en reduktion af CO₂-udledning med 20 pct. inden år 2005.

Det er imidlertid meget betegnende for den politiske debat og også noget tankevækkende, at når det drejer sig om de miljø- og energipolitiske målsætninger, er der udbredt politisk enighed om disse, mens der, når man kommer til de konkrete initiativer og konkrete instrumenter, som er nødvendige, for at målsætningerne kan opfyldes, er tale om en stigende grad af polarisering.

Miljø- og energipolitikken er ved at udvikle sig til en kamplads mellem forskellige politiske holdninger og økonomiske interesser på en måde, som især får Venstres, men også De Konservatives miljøpolitiske besværgelser til at klinge mere og mere hult.

Sandheden er jo, at man ikke vil de nødvendige initiativer; man mener, at det hele jo går godt, som det går nu, at målene kan nås med de allerede iværksatte og planlagte initiativer, ja, at den eksisterende CO₂-afgift faktisk skal afvikles, således som de to partier foreslog i en dagsorden under den seneste debat om CO₂-problematikken den 9. februar i år her i Tinget. Hvordan man vil hente CO₂-mankoen, som så i givet fald ikke vil være på 5-6 pct., men på hele 14 pct., gives der ikke noget svar på. Men selvfølgelig, hvis man blot definerer hele problemet væk, så er det ikke særlig overraskende.

Det var derfor heller ikke overraskende, at Venstre og De Konservative ikke ville deltage i forhandlingerne forud for regeringens udspil; man havde meldt sig ud på forhånd. Det synes vi var sølle og et udtryk for mangel på politisk mod og politisk ansvar. Men vi håber da stadig, at man vil komme til fornuft og medvirke konstruktivt i det videre politiske forløb, og i Socialdemokratiet er vi åbne over for gode argumenter; det viser det hidtidige forløb jo også. Men vores tro på, at man også vil være det i de to partier, er ikke stort; sporene skræmmer unægtelig.

Selve udspillet er sammensat således, at der er indbygget incitament til adfærdsendring både i det miks af afgifter og aftaler, der opereres med, og i modellen for tilbageføring af provenuet til erhvervslivet. Det er denne dobbelte strategi, som har betydning, at man har kunnet reducere og differentiere selve afgiftsdelen betydeligt i forhold til de oprindelige embedsmandsmodeller. Det viser, som vi har sagt det hele tiden, at det er målet, der er det afgørende, mens instrumenterne kan være mere fleksible, blot de er troværdige og effektive i forhold til målet; det er det, det handler om.

Der opereres altså med en kombination af afgifter og aftaler. Afgifterne indrettes, alt efter om der er tale om anvendelse af energi til såkaldt tunge processer, lette processer eller rumopvarmning, og afgifterne optrappes gradvis over de kommende 5 år, ligesom der også gradvis indføres en svovlafgift.

Merprovenuet på afgifterne tilbageføres til erhvervene dels gennem investeringstilskud, dels gennem en nedsættelse af arbejdsgivernes ATP-betaling og en reduktion af arbejdsgivernes arbejdsmarkedsbidrag og dels gennem en særlig pulje for de selvstændige.

Når regeringens udspil også omfatter en afgift på naturgas, skyldes det, at naturgas i dag i modsætning til andre fossile brændsler er fritaget for afgift, og samtidig at naturgasselskaberne vil kunne sætte priserne op over for erhvervskunder svarende til de foreslåede afgiftsforhøjelser og godtgørelser. Naturgasafgiften vil derfor alene kanalisere de ekstra indtægter, som denne skyggeafgift vil give naturgasselskaberne, over til statskassen. Forslaget vil altså ikke i sig selv give anledning til, at der opkræves højere priser på naturgas, end man ellers ville få.

Udspillet indeholder også et særligt forslag om, at der indføres en afgift på brændstof

anvendt på indenrigsfærger og indenrigsfly, svarende til den afgift, der er pålagt brændstof til landtransport.

I denne forbindelse er det vigtigt at understrege, at en betydelig del af provenuet vil blive anvendt til reelt at friholde ruterne til øerne, inklusive Bornholm, så de ikke på nogen måder rammes af de nye afgifter, og således at den væsentligste effekt bliver på Storebælt og Kattegat, bl.a. med sigte på de nye kæmpekatamaranfærgers store energiforbrug. Færgeruterne til de danske øsamfund, herunder Bornholm, belastes altså ikke; men det forudsættes naturligvis, at også disse ruter opererer energibevidst.

Endelig vil der efter udspillet skulle ske en omlægning fra elvarme til andre varmekilder. Der etableres således en særlig tilskudsordning til elvarmekonvertering i områder uden kollektiv varmesforsyning. Gennem konverteringen reduceres elforbruget, så nye, store kraftværker kan undgås, hvilket vil yde et væsentligt bidrag til, at vi kan opfylde de vedtagne CO₂-reduktionsmål.

Hvad er så konsekvenserne af regeringens forslag for erhvervslivet? Ja, skal man tro den seneste tids indimellem noget ophedede og ikke særlig sagligt begrundede debat, betyder det nærmest, at væsentlige dele af dansk erhvervsliv vil blive lagt øde. Det sagde man også, da den eksisterende CO₂-afgift blev indført, og hvad er der sket? Er der virksomheder, som har måttet lukke af den årsag? Nej! Hvorfor? Fordi de danske energipriser også efter de nye initiativer vil være blandt de laveste i EU og i forhold til vore udenlandske konkurrenter i øvrigt, og fordi den samlede belastning selv før tilbageføringen af provenuet kun udgør knap 0,5 pct. af lønsummen i den private sektor i år 2000 eller en stigning på årsbasis på ca. 0,1 pct. Det skal sammenholdes med, at de danske timelønsmkostninger de næste par år skønnes at stige med ca. 4-4,5 pct.

Afgiftsbelastningen svarer således kun til ca. en fyrretyvendedel af den på forhånd forventede årlige stigning i timelønsmkostningerne. Og så er der endda set bort fra den positive virkning af tilbageføringen af provenuet. Det må i sandhed være et svagt funderet erhvervsliv og nogle meget kriseudsatte virksomheder, vi har her i landet, hvis så marginale omkostningsstigninger kan få så dramatiske konsekvenser, som nogle påstår.

Regeringen har undervejs forhandlet udspillet med erhvervslivets organisationer og især

Dansk Industri. Som udgangspunkt var vi i Socialdemokratiet betænkelige ved en bred anvendelse af aftaler, idet det er et mere bureaukratisk instrument end afgifter. Men vi er åbne og modtagelige over for gode argumenter. Derfor er det endelige udspil en kombination af afgifter og aftaler.

Men så er det ikke videre seriøst og troværdigt, når man fra Dansk Industris side bagefter går ud og kritiserer udspillet for at være for bureaukratisk. Vi har været åbne og imødekommende, og derfor er vi skuffede over Dansk Industris negative reaktion, netop når man betænker, at Dansk Industri mere end nogen anden gruppe har haft indflydelse på det samlede udspil. Vil man være med, må man også tage et ansvar.

Så er det mere positivt, når man fra landbrugets organisationer – efter at have argumenteret imod afgifter og for aftaler – har taget bestik af situationen og indledt konstruktive forhandlinger med regeringen om særlige tilbageførselsmodeller i forhold til landbrugets virksomheder og primærbedrifter. Der er gode udsigter til, at man bl.a. gennem en lempelse af landbrugets veterinæromkostninger og ved særlige investeringstilskud kan nå en løsning, som både er tilfredsstillende for erhvervet, og som samtidig sikrer de overordnede energipolitiske målsætninger.

Til sidst kan jeg ikke dy mig for at sammenligne miljødiskussionen med diskussionen om statsgælden. Nu har vi socialdemokrater i mange år måttet lægge ryg til påstanden – især fra borgerlige partiers side – om, at vi ikke gjorde noget for at nedbringe statsgælden, og at vi derfor blot sendte regningen videre til vores børn og børnebørn. Det har gjort indtryk i en sådan grad, at vi i dag næsten ikke tør bruge 25 øre, før vi har sparet 50 øre op. Pengene skal være der, før de gives ud, siger vi. Finansministeren sidder tungt på kassen, og det gør han, fordi vi er enige i, at det ikke er kommende generationer, der skal betale regningen. Det har vi lært.

Men sådan er det jo også med miljøet. Hvis der ikke gøres en indsats her og nu, så er det fremtidens generationer, der skal betale en regning, som måske ikke engang kan betales, fordi de opståede skader er uoprettelige. Og så er det sørgeligt, at de borgerlige partier, der ellers har været så optaget af regningen til kommende generationer, viger tilbage fra at gøre en effektiv indsats for miljøet og til begrænsning af energiforbruget her og nu. Men det er måske, fordi

det, når det kommer til stykket, handler om helt andre ting for de borgerlige partier.

Men uanset det, så skal regningen betales, også her. Det har vi lært, men det har Venstre og De Konservative tilsyneladende ikke lært endnu. Socialdemokratiet kan støtte lovforslagene.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Det var et meget interessant indlæg. Det fortæller os noget om, at der er foregået nogle ting de senere år, der er gået hen over hovedet på Socialdemokratiet.

Vi var nogle stykker, der var med til at sige nej til CO₂-afgiften i sin tid. Jeg kan så tydeligt huske, at hele forklaringen dengang gik på, at nu gik vi lige foran med et godt eksempel, og så ville alle de andre komme med.

Vi har jo set på forløbet både i vores nabolande, EU og andre steder, at denne forudsigtelse ingen grund har i virkeligheden, og vi har lige oplevet det også i Berlin. Vores egen lille fortrædelighed her, vores eget selvskabte, ideologiske problem i visse sider af denne sal er der ikke forståelse for andre steder.

Det er altså et specielt dansk område, vi her har gang i. At man så gør det på en facon, som ikke har noget med grønne afgifter at gøre, kan være, hvad det være vil, for det er alene nye, røde skatter, det her er et udtryk for. Der er ingen grønne afgifter, der er ikke den adfærdregulering, som man går og taler så meget om. Vi må konstatere, at hele vejen rundt står regeringen isoleret med denne ejendommelige ideologi.

Det er også kendetegnende, at hr. Buksti siger: Jamen vi forhandler i øjeblikket. Så kan man jo undre sig over, hvorfor vi har lovforslaget liggende her, hvis man stadig væk ligger i forhandlinger med forskellige dele af erhvervslivet og ikke er færdig endnu, for så kunne det jo have været afklaret. Jeg går ud fra, at det er noget gennemtænkt, og at det er nogle sammenhængende lovforslag, vi står over for at skulle diskutere i dag. Men tilfældet er jo nok det stik modsatte. Det hænger overhovedet ikke sammen. Det er ikke grønne afgifter, det er nye, røde skatter.

Fjerde næstformand (Kirsten Jacobsen):

Fru Hanne Severinsen for en kort bemærkning. Jeg skal blot nævne, at jeg har 10 korte bemærkninger skrevet op.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Det lyder jo virkelig kønt, og vi er oven i købet enige, når Socialdemokratiet siger, at det ville være en god idé at flytte skatter fra arbejdskraft til ressourcer – en meget god idé.

Men det tør man trods alt alligevel ikke, for hvis man virkelig skulle gøre det, skulle man jo lave ens afgift på alt, og så ville de virkelig energitunge virksomheder få svært ved at sælge deres varer, og så ville vi forbruge meget mere inden for serviceerhvervene. Det ville være en meget, meget god ting, men det kan vi kun gøre i EU-regi, og regeringen har jo også anerkendt dét ved at lave sine meget udviklede tilbageførsningsmodeller, hvor særlig energitunge slipper særlig billigt osv. Det er netop, fordi man i virkeligheden ikke tager det, man siger, alvorligt.

Jeg synes meget hellere, Socialdemokratiet skulle gå videre ad den vej, som miljøministeren er gået med at prøve at få overtalt verden og EU til at lave nogle internationale ordninger. Jeg synes også, at regeringen ved den næste regeringskonference i EU skulle gå ind for, at vi fik flertalsafgørelser på det her område. Så kunne vi virkelig gøre noget.

Men jeg kunne godt lide at høre, hvad ordføreren f.eks. synes om, at en virksomhed som Skjern Tekstilfarveri, som er temmelig avanceret med hensyn til ikke at bruge tungmetaller og har rensningsanlæg, der er nogle af de mest moderne, efter al sandsynlighed bliver nødt til at lukke, fordi de vel nu får fordoblet deres CO₂-afgift. I forvejen kører de med underskud, fordi de netop har måttet investere så meget.

Det medfører så, at vi får farvet i Østeuropa. Det betyder for det første, at stofferne skal frem og tilbage, og at det giver CO₂-udslip. Derudover betyder det, at man nu får farvning med tungmetaller. Det kommer så tilbage til Danmark, går i danske kloakker, når det bliver vasket, og ødelægger vores rensningsanlæg, samtidig med at der fra Østlandene kommer urensset spildevand ud i Østersøen, så vi skal til at bruge nogle flere penge til Øststøtte.

Hvad gavner det miljøet? Det kunne jeg godt tænke mig at vide. Hvis man så finder ud af, at vi må lave en undtagelse, skal vi så til at have en eller anden form for bureaukrati, hvor det til sidst er miljøministeren, der skal bestemme, hvilke virksomheder i Danmark der skal overleve?

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Hr. Jacob Buksti gjorde meget ud af at fortælle, at formålet med denne pakke, vi nu diskuterer, er adfærdsregulering. Men der skal også være en adfærd at regulere. Det indtryk, man efterlades med, når man læser regeringens forslag, er, at de danske industrivirksomheder bare frådser løs med energi, både procesenergi og opvarmingsenergi. Men det er jo ikke tilfældet. En lang række danske virksomheder har jo igennem de seneste år været tvunget til af konkurrencehensyn og af miljøhensyn og allerede eksisterende afgifter at sørge for at nedbringe deres forbrug. Hvis de nu ikke kan nedbringe deres forbrug længere, hvad så?

Altså, der medgår jo energi til fremstilling. Hvad så? Hvor ligger det adfærdsregulerende element? Jo, så kan de få nogle investeringstilskud. Men investering i hvad, hvis de allerede har den nyeste teknologi? Jamen så kan de få nogle lønsumstilbageføringer. Ja, men til hvad, hvis det nu f.eks. er sådan i den virksomhed, at der ikke er ret mange medarbejdere, men at den er meget energitung?

Og hvad skal indenrigsflyene gøre? Skal de lade være med at flyve så højt? Skal de lade være med at flyve så hurtigt? Hvordan skal de lade være med at bruge den mængde brændstof, de bruger i dag? Det brændstof, de bruger, er så dyrt i dag, at de ikke bruger mere af det end absolut nødvendigt. Næh, de har én eneste måde at hente det her hjem på, og det er at lægge det på billetprisen. Der er ingen adfærdsregulering. Folk flyver jo akkurat lige så meget, som de hidtil har gjort, men kommer bare til at betale noget mere for det.

Så det her hænger ikke sammen. Argumentet om det adfærdsregulerende falder bort, når man ser den måde, regeringen har præsenteret det på.

Så havde hr. Jacob Buksti jo en interessant betragtning om, at den eksisterende CO₂-afgift ikke har betydet noget som helst negativt. Der er jo ingen virksomheder, der er lukket.

Det kan hr. Jacob Buksti ikke bevise. Jeg kan heller ikke modbevise det, men vores eget Økonomiske Råd har gjort sig meget grundige overvejelser om det her, og de har altså påvist, at vi har mistet 25.000-30.000 arbejdspladser på den eksisterende CO₂-afgift. Nu skal vi have CO₂-afgiften ganske højt op. Man må sige velbekomme til Socialdemokratiet og de arbejdsløse.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Det er hr. Jacob Bukstis redegørelse for forslaget, der bringer mig herop, for han uddyber ikke, hvad det er, der sker med målsætningen. Det er jo rigtigt nok, at den oprindelige målsætning er – og det forstår jeg stadig også må være regeringens opfattelse – at man skal opnå en reduktion på 5 procentpoint inden år 2005.

Som jeg kan se det forslag, der er fremsat, opnår man det ikke. Man markerer selv, at det er i størrelsesordenen 4 komma et eller andet. Man kan diskutere, om det er 4,4 eller 4,6, men man når i hvert fald ikke målsætningen.

For os at se er det ikke alene nødvendigt at opfylde den målsætning, men det er også muligt meget enkelt endda, fordi man nu har indført nogle nye reguleringsmetoder. F.eks. kunne man hæve den tilbagebetalingstid, der ligger til grund for Energitilsynet, for de tunge virksomheder fra 6 til 7 år og for de lette fra 4 til 5 år. Så vil der ske en forrykkelse af resultatet dér. Der vil være mange flere, der vil få pålagt en investering.

Det andet, man kan gøre, er, at man kan hæve andelen, som man tilbagefører til investerings-tilskud og til energibesparelser, fordi det er en mere effektiv brug af midlerne end en generel tilbageføring. Samtidig kan man også sikre, at investeringstilskuddene bliver brugt hurtigt og i et hastigere tempo. Ved at åbne op for, at andre virksomheder bliver i stand til at gå ind og få del i investeringstilskuddet, lægges der også et pres på dem, der i forvejen havde tænkt sig det.

På den måde mener vi at det er rimelig enkelt at opnå det samlede formål med de 5 procentpoint.

Men jeg vil gerne høre, hvad begrundelsen egentlig er for, at man starter med at fremsætte et forslag på grundlag af det, man kan kalde embedsmandsudspillet, hvor man markerer, at man opnår de 5 procentpoint. Nu kan man altid diskutere de beregninger. Meget af det er jo teori, når det kommer til stykket. Det vil jeg vende tilbage til lidt senere. Men hvad er egentlig begrundelsen for, at man nu fremsætter et forslag, som ikke opfylder kravene? Det synes vi er uheldigt, især når man har nogle redskaber i dag, der er rimelig effektive til at opnå det med.

Fjerde næstformand (Kirsten Jacobsen):

Hr. Niels Anker Kofoed for en kort bemærkning. Jeg skal bare nøjes med at oplyse, at de korte bemærkninger er 2 minutter, og at den røde lampe markerer, når de to minutter er gået.

(Kort bemærkning).

Niels Anker Kofoed (V):

Den sidste bemærkning fra det ærede medlem, at det er teori det meste, synes jeg er meget ram-mende, fordi man diskuterer imaginære talstørrelser. Man kan altid få tallene til at passe til sidst.

Men det, jeg kom herop for, er nogle betænkeligheder. Jeg har nogle principielle ting, og det ene er, at Bornholm blev nævnt, og så er jeg selvfølgelig altid parat til at spidse øren.

Der blev sagt, at Bornholmstrafikken blev friholdt. Hvordan kan man friholde Bornholms- trafikken som statselskab eller tro, at den kan være adfærdsregulerende? Det koster en vis mængde energi at transportere fra punkt A til punkt B, og jeg kan love hr. Buksti for, at der er brugt alle midler for at spare på den energi. Nå, er det så måske derfor, man fritager dem for afgift?

Hvad så med flytrafikken, som er lige så væsentlig for det bornholmske samfund. Hvorfor skal man pålægge det samfund yderligere 45 kr. for hver billet, som er dyr nok i forvejen? Er det en form for adfærdsregulering?

Jeg kan i hvert fald ikke se, hvorfor et samfund, der lever en ret ubehagelig tilværelse i periferien, skal beskattes yderligere.

Så kommer jeg til det næste, som jeg synes er meget betænkeligt. Er det en miljølov, eller er det en skattelov? Så vidt jeg kunne forstå på hr. Buksti, var det en skattelov. Hvis det er en skattelov, er jeg meget betænkelig ved dét, man tager frem, hvor man siger, at nu kan man forhandle sig til, hvilken skat man vil betale. Jeg synes, at det er lige på grænsen af, hvad der er i overensstemmelse med grundloven. Jeg har aldrig før hørt i min 27-årige tilværelse i Folketinget, at man kan forhandle sig til, hvilken skat man vil betale.

Det vil sige, at de, der forurener mest, kan ved at forhandle slippe for at betale skat. Kan det være rigtigt?

Det strider også mod det næste, som vi har vedtaget i Folketinget, og som er indeholdt i Maastricht-Traktaten, nemlig at den, der forurener, skal betale. I Danmark siger man nu: Hvis du er gode venner med Miljøministeriets embedsmænd og måske også har partibogen i orden, så kan du slippe billigere i skat. Det har ikke noget med lighed for loven at gøre.

Det er altså de ting, det drejer sig om, først og fremmest om det EF-traktatmæssige. Jeg mener, det strider imod EF-Traktaten på masser af

områder, så jeg håber på, at man ikke vedtager denne lovpakke.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (KF):

Den socialdemokratiske ordfører talte pænt om, at vi skal føre en politik af hensyn til de kommende generationer. På det økonomiske område indebærer det, at vi må have statsgælden ned, og det vil altså sige, at underskuddet skal vendes til overskud, for uden overskud falder gælden jo ikke. Det er jo herligt, at vi har fået det på plads.

Det er også rigtigt, at det er et nationalt problem, og her er vi altså enige, måske uenige om tempoet, men vi er i hvert fald enige.

Men sammenligningen med miljøområdet halter vist lidt, for det dér med at rense op i miljøet er jo ikke et nationalt problem. På det område, vi snakker om her med luftforurening, er det uhyre internationalt og regionalt, og derfor må det også løses på den måde. Hvad nytter det, at vi alene reducerer CO₂- og svovludslippet, hvis de ikke gør det de andre steder?

Derfor må jeg spørge: Hvad har man gjort fra regeringens side for at tage initiativer inden for EU, og hvorledes er det egentlig med det internationale, den aftale, man fik, og den forpligtelse, landene pådrog sig med hensyn til at reducere CO₂-udslippet og svovludslippet?

Fører de andre lande en politik, hvor de også tager det her alvorligt på samme måde som os, eller er vi de eneste, der som spejderdreng går i spidsen? Det kunne jeg godt tænke mig at vide noget om.

Så er jeg i øvrigt noget forurologet over, at der i regeringens pjece står om erhvervene og energien, at det åbenbart ikke er noget, man har fået afstemt med EU, at det er et spørgsmål, der står hen i det uvisse. Er det forslag, som er kommet frem med nogle afgifter og tilbageførsel, noget, der er i strid med EU-reglerne? Hvornår finder man ud af det? Og hvad sker der, hvis EU ikke kan godkende det? Der er nogle spørgsmål, der må afklares.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Hr. Jacob Buksti sagde, at V og K skulle komme til fornuft. Hvis forslagene her er udtryk for socialdemokratisk fornuft, så siger jeg velkomme. Man straffer firmaer, der har gjort alt muligt for miljøet – de firmaer, der har investeret. Man favoriserer de firmaer, der sviner aller-

mest og ikke har gjort noget. Ja, man gør det sågar til en fordel at lukke spildvarmen ud i Guds fri natur frem for at udnytte den til opvarmning. Er det socialdemokratisk fornuft? Jeg spørger bare.

(Kort bemærkning).

Eva Møller (KF):

Jeg mener, jeg hørte hr. Jacob Buksti sige, at man ikke fra de borgerlige partiers side var interesseret i at forhandle om disse afgifter. Det er jo en meget lemfældig omgængelse med sandheden – for nu at udtrykke det diplomatisk. Vi forhandlede rent faktisk med regeringen, og vi var indstillet på at nå en aftale, men hvad skete der så? Ja, så indgik regeringen forlig til anden side om en del af afgiftspakken. Det kalder vi ikke ærlig politik at forhandle på den måde. Enten er man inde i nogle forligsforhandlinger, og så fører man dem til ende, eller også forhandler man til anden side og siger: Dette her nytter ikke. Men sådan at tro, at man kan få både-og, er ikke en seriøs måde at drive politik på.

Jeg er naturligvis ked af, at det, jeg nu vil sige, vil føre hr. Peter Duetoft på banen igen, men alligevel: Det handler om konkurrenceforvridning, og lad mig nu starte med et simpelt og et enkelt eksempel: Hvis man sidder med den ene hånd i kogende vand og den anden i isvand, så har éns hænder det gennemsnitlig meget godt, og det er jo præcis det, der sker her, når man fra regeringspartierne side hævder, at loven ikke er konkurrenceforvridende. Man får jo ikke pengene tilbage til erhvervsvirksomhederne virksomhed for virksomhed, men man fører dem tilbage til det samlede erhvervsliv.

Man vil altså fra regeringens side dirigere og bestemme, hvem der skal have det. Jeg har tal fra en erhvervsvirksomhed i Nordsjælland, som siger, at det koster dem 25.000 kr. pr. ansat, hvis de skal betale afgifterne. Hvis de indgår en aftale, kan de slippe ca. 2 pct. billigere, og mere er der ikke at gøre ved det. 25.000 kr. pr. ansat, og så kan man slippe 2 pct. billigere! Hvis ikke det er konkurrenceforvridende for den pågældende virksomhed, så ved jeg ikke, hvad konkurrenceforvridning er.

Jeg skal også nævne Stålvalseværket, som vi jo alle sammen ved igennem de sidste par år har investeret millioner af kroner på at nå op på at få en miljøgodkendelse og også skal gøre det i de næste år, selv om de får rensset røg og støj og alt muligt andet. Det koster energi. Det skal man nu betale afgift af, og det betyder, at vi måske

skal lukke Stålvalseværket og have mere stål fremstillet af mere miljøforurenende virksomheder. Det er konkurrenceforvridning for den enkelte virksomhed, men måske ikke i gennemsnit!

(Kort bemærkning).

Niels J. Langkilde (KF):

Det, der er det helt grundlæggende ved denne her lovpakkes fremsættelse, var jo at gøre noget for miljøet. Hjælper det her forslag så noget på miljøet? Det mener jeg ikke er godtgjort, for det, der vil ske, er jo, at de virksomheder, der ikke med det samlede omkostningsniveau, der vil være efter pakkens indførelse, kan klare konkurrencen, vil flytte dele af produktionen eller hele produktionen til et andet land. Det svarer jo helt til den gammeldags miljøpolitik, man havde, da man lavede skorstenen lidt højere eller eksporterede affaldet til nabolandene. Det gør jo, at vi ikke får den reduktion på globalt sigt, som vi er ude efter.

Vi kan godt pynte lidt på de danske tal, men vi får ikke nogen global løsning ud af det. Det synes jeg er bekymrende. Det er gammeldags, og det er problemet ved, at regeringen ønsker at løse de her komplicerede CO₂-problemer ved hjælp af kun én metode, og så har de så undervejs fået en ekstra metode lagt på: de frivillige afgifter.

Der er en lang række instrumenter i miljøpolitikken. Brug dog dem alle sammen. Det vil være langt bedre at opnå en virkning på den måde. Men det her handler om ideologi. Det handler om, at man for enhver pris vil bruge grønne afgifter, men det er så alligevel ikke grønne afgifter. Grønne afgifter kan man jo spare væk, hvis man opfører sig ordentligt, men det kan man jo ikke her.

Hvis vi ser på det punkt, der hedder færgerne til de små øer, så kom der en meget interessant bemærkning fra hr. Jacob Buksti i indlægget her. Han sagde, at det ikke på nogen måde vil ramme de små øer. Betyder det, at det var en garanti for, at der ikke sker nogen takstforhøjelser for dem, der rejser frem og tilbage, hvad enten det er Strynø eller Lyø eller Avernakø eller Ærø, eller gælder det også større øer som Fyn, eller hvor går grænsen?

Vi har hørt nogle nævne Bornholm. Det synes jeg er meget interessant. Hvis det ikke får nogen betydning – ikke nogen prisstigning – jamen er der så nogen miljømæssig virkning i det? Der står jo netop, at der skal ske en reduktion i det

samlede CO₂-udslip på 0,2 pct. Jeg er lidt forundret. Jeg vil gerne have en forklaring på det.

(Kort bemærkning).

Peter Brixtofte (V):

I Venstre respekterer vi naturligvis, at regeringen mener, at det her fører til noget godt, og at vi har en miljøminister og en skatteminister, der er meget energiske på det her område – det respekterer vi.

Omvendt bliver regeringen også nødt til at respektere, at vi i Venstre er meget imod de her forslag, fordi vi er overbevist om, at det vil skade erhvervslivet. Det er nye skatter. Vi er overbevist om, at det er mere socialisme, noget af den socialisme, som man render væk fra i resten af verden. Derfor vil jeg spørge regeringspartierne og regeringen: Har man gjort sig de politiske konsekvenser klart af eventuelt at gennemtrumfe det her sammen venstrefløjen? For så vil jeg godt sige det meget klart, at så er det tydeligt for enhver, at i Venstre har vi ingen fantasi til at forestille os, at man efterfølgende kan lave en finanslovaftale for det efterfølgende år. Derfor skal regeringen nu træffe et valg. Er det den samarbejdslinje, som kom til udtryk ved finanslovaftalen for 1995, eller går man sammen med venstrefløjen? Regeringen skal træffe et valg, og det er et valg, der får betydning for de kommende år.

(Kort bemærkning).

Gitte Seeberg (KF):

Der var en af de tidligere talere, som var inde på, om det her drejede sig om miljø, eller om det drejede sig om skat. Det synes vi i Det Konservative Folkeparti er helt klart. Det her drejer sig udelukkende om skat. De tilbageføringsmodeller, der er lagt op til, er en ren parodi.

Men jeg vil gerne stille den socialdemokratiske ordfører nogle spørgsmål: Hvad har man tænkt sig, at der skal ske i 1999, hvor der er lagt op til en forhandling af det her igen? Hvad skal de virksomheder, som indgår miljøaftaler med reduktioner, betale til den tid? Er det meningen, de skal betale fuld afgift? Eller er det meningen, at de kun skal betale den reducerede afgift, de betaler i dag eller i den kommende tid?

Hvis nogle af lovforslagene ikke godkendes i EU, så vil jeg gerne høre, hvad man har tænkt sig at der skal ske, hvis dele – f.eks. tilbageføringsmodellerne, som der jo givetvis vil blive problemer med – ikke kan godkendes? Vil man så stadig væk opretholde afgiftspakken?

Så vil jeg også gerne stille et tredje spørgsmål: Hvad skal der ske med de virksomheder, som allerede har foretaget meget store miljøinvesteringer? Bliver de begunstiget på den måde, at de får lov at få rabatten, eller bliver de straffet, fordi de har været på forkant?

Fjerde næstformand (Kirsten Jacobsen):

Det er planen, at der skal holdes frokostpause kl. 12. Jeg har nu noteret følgende til korte bemærkninger: Hr. Jacob Buksti, hr. Peter Due-toft, hr. Peter Hansen-Nord, hr. Jes Lunde, hr. Jacob Haugaard og hr. Bent Hindrup, og når de korte bemærkninger er slut, vil mødet blive afbrudt for frokost.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Når man har hørt de her 11 korte bemærkninger, så er det jo fuldstændig fantastisk at forestille sig, hvordan man overhovedet skulle kunne svare på dem. Samtidig vil jeg se frem til, at de pågældende ordførere kommer herop, for uanset den høje stemmeføring har jeg ikke i de mange indlæg hørt noget som helst om, hvordan man egentlig havde tænkt sig, at CO₂-målsætningen, som jeg går ud fra at man stadig væk er enige i, skal opfyldes.

Det vil jeg afvente med stor interesse.

Jeg kunne også godt gå ind i en diskussion om EU-initiativer, men det vil jeg gemme, for jeg er sikker på, at der under de næste ordførerrunder vil blive rig lejlighed til det. Men det er jo interessant, at nogle partier – især Venstre – siger, at miljøinitiativer af denne her slags skal tages i EU-regi, og når det så er sådan, at det kommer frem i EU-regi, så siger man subsidiaritetprincip, altså at det er overladt til de nationale regeringer og parlamenter – med det resultat, at man stort set har stemt imod samtlige initiativer, som har været på EU-plan. Jeg har simpelt hen så mange eksempler her, men jeg er ikke sikker på, at taletiden rækker til at remse dem op, altså hvor mange gange man har stemt nej. De konkrete eksempler, der er nævnt for forskellige virksomheder, skal jeg ikke gå ind på her, men jeg er sikker på, at vi vil sætte pris på at få dem frem under udvalgsarbejdet, fordi vi så vil kunne regne eksemplerne igennem, og så kan det jo godt være, at det ikke viser sig, at det er helt korrekt.

Til hr. Kim Behnke, som nævner en beregning fra Det Økonomiske Råds formandskab: Jeg må tilstå, at jeg aldrig har hørt om nogen beregning,

der viser det kæmpefald i beskæftigelsen, som hr. Kim Behnke mener at de viser. Mig bekendt har Det Økonomiske Råds formandskab lavet en beregning for to år siden, hvor man ikke tager udgangspunkt i den eksisterende CO₂-aftale, men i en CO₂-aftale med 300 kr. pr. ton CO₂. Men det er en anden snak.

Til hr. Bent Hindrup: Med hensyn til målsætning vil jeg bare sige – taletiden er jo kort – at hr. Bent Hindrup skal være klar over, at konsekvenserne af elvarmekonvertering ikke er regnet med i de 4,6 pct.

Til hr. Niels Anker Kofoed vil jeg til det her om, hvorvidt det er et spørgsmål om skat eller miljø, sige, at det jo er min lod som skatteordfører at være ordfører for noget, hvor det drejer sig om at opfylde miljøpolitiske målsætninger ved hjælp af skattepolitiske initiativer.

Så siger hr. Niels Anker Kofoed, at det jo er interessant, hvis det er sådan, at det er en skattelov, for så kan man forhandle om at få nedsat skatten. Jamen nu må Venstre og De Konservative altså beslutte sig til, om de går ind for afgifter eller for aftaler, for hvis det er aftaler, så går det jo netop ud på, at man skal forhandle om det, og så kan man ikke komme bagefter og sige, at det er et spørgsmål om, hvorvidt man kan forhandle sig til en lavere skat.

I EU har vi rejst ...

Fjerde næstformand (Kirsten Jacobsen):

Hr. Buksti, den røde lampe har lyst.

Jacob Buksti (S):

Jeg vil bare sige, at jeg er blevet udsat for ikke mindre end 11 korte bemærkninger, så jeg vil vende stærkt tilbage.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Ja, hr. Buksti er jo ikke i stand til at svare på alle de korte bemærkninger, formanden har givet anledning til eller har givet mulighed for at der kunne stilles, så jeg synes, det er rimeligt af hensyn til balancen i diskussionen, at jeg på dette tidspunkt tager fat i et par af de spørgsmål, der er nævnt her.

For det første med hensyn til Berlinmødet: Den fremstilling, der blev givet af flere af talerne her, er ikke korrekt. Det, der skete på Berlinmødet, var, at alle lande, som var til stede i Berlin, erkendte, at der er en truende miljøkatastrofe i kraft af CO₂. Alle lande erkendte, at det er nødvendigt ikke bare at fastholde den stabilise-

ringmålsætning med hensyn til CO₂-emissioner ved årtiets udgang, som man tidligere har fastlagt, men at det var nødvendigt at reducere efter år 2000. Alle lande erkendte dette, og der er nu indledt et konkret forhandlingsforløb mellem landene om fastsættelse af disse reduktionsmål.

Danmark har tidligere sammen med andre lande erkendt, at det er nødvendigt med mindst 20 pct.s reduktion i år 2005. Det gav Danmark en kolossal gennemslagskraft i forhold til de andre lande, at vi som et af de få lande rent faktisk lever op til målsætningen, hvis disse forslag går igennem. Det gav os en kolossal gennemslagskraft – både en moralsk troværdighed, men også en faktisk demonstrationskraft ved at vise, hvad regeringen jo har vist og også vil demonstrere under udvalgsarbejdet, nemlig at det er muligt at opfylde den helt nødvendige målsætning, uden at det koster arbejdspladser i Danmark, uden at det slår erhvervslivets konkurrenceevne i stykker, og at det er muligt ved en kombination af afgifter og aftaler og fornuftig tilbageføring og investeringsstøtte at opfylde målsætningen. Det er alt sammen muligt.

Det er helt afgørende for en lang række andre landes overvejelser, at de i praksis ser dette demonstreret. Mange er bekymret for, hvad der vil ske i EU med disse forslag. Regeringen har erkendt, at der er behov for notifikation, og vi vil drage omsorg for, at den notifikation kan finde sted.

Vi er imidlertid ikke pessimistiske med hensyn til behandlingen i EU. Hvorfor er vi ikke det? Fordi EU som sådan også er part i klimaforandringskonventionen; EU er også forpligtet som enhed til at leve op til målsætningen. Hvis man på den ene side har svært ved som følge af liberal-konservative regerings modstand at leve op til eller gennemføre forslaget om en fælles CO₂-energiavgift, så vil det på den anden side være meget vanskeligt for EU efterfølgende at afskære de enkelte lande fra selv at gøre noget for, at Fællesskabet som sådan kan leve op til sine forpligtelser. Det er da også derfor, man ved topmødet i Essen netop lagde op til, at der skulle gennemføres en koordinering af de enkelte landes initiativer, når det drejer sig om energibeskatning, for at opnå de miljømæssige mål.

Det er altså ikke rigtigt, at Danmark her forskertser sine internationale muligheder, tværtimod, det er i kraft af vores målbevidste indsats for at opfylde de mål, der i øvrigt blev fastsat,

ikke under den nuværende regering, men under den tidligere regering, nemlig at Danmark har gennemslagskraft og en mulighed for at påvirke miljøet.

Jeg synes også, det er udtryk for et fantastisk hykleri at påstå, at hvis alle lande gør, som Venstre og De Konservative vil have at den danske regering skal gøre, så er der ingen lande, der gør dét, der er muligt. I Danmarks tilfælde kan vi endda gøre det uden ofre, for vi kan gøre det ved en fornuftig omlægning. Men selv om det havde påført os ofre, burde vi også efter regeringens opfattelse have været parat til at gennemføre det.

Så siger man, at virksomhederne umuligt kan gøre mere; de kan umuligt klare mere, for de har allerede gjort alt. Jeg vil gerne minde Folketinget om, at ganske mange virksomheder har gode erfaringer med omlægninger, der er fremkaldt gennem offentlige initiativer.

Jeg var for nylig i Vamdrup og besøge virksomheden Glasuld, som på initiativ af Miljøstyrelsen gennemførte et miljøstyringsforsøg fra 1990.

Den pågældende virksomheds ledelse fortalte mig under besøget dernede, at de havde meddelt Miljøstyrelsen på forhånd, at der ikke var noget at hente hos Glasuld, fordi Glasuld havde gjort alt, hvad der var muligt, på miljø- og energiområdet, og der var ingen resultater, der kunne opnås ved det, men man ville gerne vise sin gode vilje.

På blot fire år gennemførte virksomheden til trods for disse forudsigelser – oplyste direktionen mig om – reduktioner af deres energiforbrug med 50 pct. Og virksomheden, der jo som bekendt er led i en international koncern, er nu blevet foregangsvirksomheden for alle andre virksomheder i koncernen. Det var, fordi de kunne pege på meget positive erfaringer.

Jeg er sikker på, at hvis vi går ud i alle andre danske virksomheder – og det er jo det, der bl.a. er tanken med den aftalemodel, der lægges op til – vil vi opdage, at selv om man har gjort meget, kan man gøre endnu mere. Man vil opdage, at de virksomheder, der allerede har gjort, hvad der overhovedet er muligt, vil blive fuldt godskrevet for denne indsats, og at vi tværtimod at miste arbejdspladser vil vinde et forspring, også på det økonomiske område, i forhold til resten af vores konkurrentlande.

Og så endelig til sidst. Er det en helt fair problemstilling at stille regeringen over for at sige: Hvis regeringen prøver at leve op så godt, som

vi nu formår – og det er jo ikke nogen nem materie, vi her har med at gøre – til de målsætninger, som Schlüter-regeringen fastsatte, ganske vist uden at anvise midlerne, og prøver at gøre det og gøre det så godt, som man overhovedet formår, i et bredt samarbejde med erhvervslivet og med undersøgelser af mange og besværlige forhold, at så siger man, at hvis man prøver at opfylde det, som en tidligere regering har lovet man ville gøre, men ikke har anvist midlerne til, at så skal konsekvensen, hvis man fastholder dette sigte, altså lever op til sit eget ord, være de korslagte armes politik, når det drejer sig om den økonomiske politik? Så kan alle Danmarks andre økonomiske problemer hvile, så kan de alle sammen få lov til at sygne hen, så vil Venstre og De Konservative ikke deltage i forhandlingerne omkring finansloven.

Det er ikke nogen fair afpresningspolitik, og det tjener ikke de to partier til ære, at man ikke i stedet for at komme med denne gølge oppositionspolitik engagerer sig i det, der er et dybt alvorligt problem for os alle, uanset hvem der er i regering og hvilket land vi taler om.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Til fru Hanne Severinsen vil jeg gerne sige, at vi også i CD er tilhængere af, at man løser de her ting på EU-plan, og vi er også tilhængere af flertalsafgørelser i EU. Men en fremstilling af, at Danmark skulle være alene om det her i EU – det er nu alligevel en overdrivelse.

Jeg var kort før påske for Europaudvalget til en konference med et af Europa-Parlamentets udvalg i Bruxelles, og da hørte vi altså, at både en lang række medlemmer af Europa-Parlamentet og også repræsentanter fra Finland, Sverige og Holland talte om, at man i de lande faktisk er i gang med samme omstilling som her. Så at vi er alene, er i hvert fald noget af en overdrivelse.

Det er jo en pudsigt debat denne her. Der er mange, der finder et argument frem i dagens anledning. Jeg synes, det er utroligt at høre hr. Frank Dahlgaard stille sig op og påberåbe sig EU, når man ved, at hr. Frank Dahlgaard er den konservative korsridder på nej-siden, hvad angår Unionen. At hr. Frank Dahlgaard så pludselig skal rende rundt og bruge EU som argument, virker meget, meget hult.

Jeg kunne da også godt tænke mig at høre hr. Niels Anker Kofoed: Hvad er det egentlig for en

partibog, alle de store virksomhedsledere nu skal have anskaffet sig? Jeg havde lidt indtryk af efter debatten her i de sidste 14 dages tid, at de måske alle sammen havde partibøger i Venstre og hos De Konservative, men det kan jo være, at de skal til at skifte til partibøger andre steder efter hr. Niels Anker Kofoeds mening. Det synes jeg vi skal have anvist her fra Folketingets talerstol, for det er da et voldsomt angreb på embedsmændene og på regeringen, at man ved at udskifte en partibog pludselig kan få nogle goder og få nedsat skat, og hvad ved jeg. Det synes jeg vi skal høre noget mere om.

Og så endelig til hr. Peter Brixtofte, som jeg ikke rigtig ved om man skal le eller græde over i denne her sammenhæng. Nu er der jo tradition for, at V og K her i april-maj måned truer med ikke at ville indgå et finanslovforlig. Det har de gjort næsten hvert eneste år, og så har vi heldigvis alligevel kunnet nå til et finanslovforlig, når vi nåede hen i november-december, og sådan bliver det såmænd også i år.

Men lad mig så tage hr. Peter Brixtofte på ordet. Betyder det så, at partiet Venstre, som jeg husker som et af de kraftigste angribere af Socialdemokratiet, da Socialdemokratiet var så uklogt for år tilbage ikke at stemme for en finanslov, betyder det, at hr. Peter Brixtofte og Venstre ikke vil stemme for finansloven? Den melding synes jeg da er vigtig at få. Betyder det, at Venstre nu har sagt: Bliver de her forslag vedtaget, stemmer vi ikke for en finanslov? Det er immervæk en kovending i partiet Venstres holdning, hvis det er tilfældet.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Det er mere til hr. Jacob Buksti, der efterlyser, hvordan Venstre så i øvrigt vil klare CO₂-målsætningen, som hr. Buksti har ret i at vi er enige i i »Energi 2000« skal være en reduktion på 20 pct. Se, man kunne for et stykke tid siden flere gange overvære, hvor det regnestykke blev lavet. Det er jo rent faktisk sådan, at en række miljøtiltag betyder øget brug af energi. Og jeg kan sagtens trylle de 5-6 pct. væk, som regeringen påstår der mangler i opfyldelsen. De 2 pct. mangler vi på energisiden og de 3 pct. på transportsiden.

Der bliver også mulighed for senere i dag at være med til at opfylde planen, i og med at der ligger et beslutningsforslag fra Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiet om en reduktion af afgiftsniveauet for brændstoffer baseret

på biomasse. Der kan man gå tilbage i redegørelsen »Trafik 2005« og se, hvad det betyder, hvis de her ting, som jeg så selvfølgelig forventer at regeringen vil støtte og bakke op, bliver gennemført; så har vi fat i transporthandlingsdelen, energidelen.

Som sagt må vi erkende, at det koster energi at være miljøbevidst, og det er der mange der for så vidt glemmer. Det er jo sådan, at med vores kraftvarmekoncept, som jo er et godt miljøkoncept, pumper man altså vand over længere og længere afstande. Det koster energi, og jeg må spørge: Skal det debiteres eller krediteres på CO₂-regnskabet?

Vi har også tre danske raffinaderier, som behandler 8½ mio. t råolie, og de har også investeret gennem miljøforbedrende foranstaltninger. De er nogle af de mest energieffektive. Det betyder et 10-15 pct. højere procesforbrug. Skal det på debet- eller kreditsiden? Jeg kan komme tilbage senere i eftermiddag med en række eksempler, som forhåbentlig tilfredsstillende hr. Jacob Bukstis efterlysning af, hvordan vi opfylder »Energiplan 2000«.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Det er jo nemt at høre, at Venstre og De Konservative er i gang med noget, der gerne skulle kaldes et stormløb mod regeringen. Det er det eftermæle, man prøver at give det, man er i gang med nu.

Det kunne man måske også have fået, hvis man havde været i gang med en masse dybt saglige indlæg på det her område, men ærlig talt, det er jo noget tyndt, det, man præsterer, det må jeg sige. Det er overraskende tyndt faktisk, når en ordfører kan gå herop og sige, at det koster en vis mængde energi at flytte folk fra punkt A til punkt B, og at det åbenbart ikke er noget, man kan ændre ved; der er ingen forskel på, om det sker i en Cadillac eller i en energibesparende bil; der er ingen forskel på, om man bruger en katamaranfærge, der bruger lige så meget energi som et Herculesfly, eller om man bruger nogle færger, der er energiøkonomiske – ingen forskel i Venstres verden.

Det er klart, at så vil den her debat jo være fuldstændig volapyk for Venstremedlemmer, hvis de har det syn på energiforbrug; det kan jeg da godt forstå. Men så synes jeg egentlig, at de burde lade være med overhovedet at deltage i debatten, hvis det er det niveau, de bevæger sig på.

Vi har i virkeligheden ikke det problem, at regeringen gør for meget, vi har det problem, at regeringen gør for lidt for at løse CO₂-problemerne. Når hr. Jacob Buksti siger: Jamen elvarmekonverteringen er ikke regnet med i de fire komma et eller andet, så vi kommer nok alligevel op på fem – så holder den jo desværre ikke, for elvarmekonverteringen skulle jo indgå i det, der lå ud over de fem. Vi skal jo ud over de fem, vi skal op på seks-syv, og det var dér, elvarmekonverteringen lå, så det duer altså ikke at tage den med ind i det regnestykke over, hvad der skal nå op på fem.

Nej, sandheden er stadig væk, at regeringens forslag ikke lever op til målsætningerne, og det skal jeg nok tage fat på i mit ordføreriudlæg.

Så prøver Venstre at få deres angreb på regeringen til at tage sig ud af noget mere ved at tage nogle trusler med i billedet, og jeg ville egentlig gerne have sat lidt kød på det. Hr. Peter Brixtofte sagde, at Venstre ikke har fantasi til at forestille sig, at man ville lave et finanslovforlig med regeringen.

Jamen det er jo ikke nogen særlig bindende formulering. Altså Venstres fantasi kan vel udvikle sig i løbet af efteråret. Kan vi ikke få nogle lidt mere håndfaste tilsagn? Kunne vi ikke få f.eks. et tilsagn om, at Venstre ikke vil forhandle finanslov med regeringen, hvis den indfører CO₂-afgiften med SF? Det ville da være noget. Venstre stemmer ikke imod, det ved hr. Peter Duetoft godt, så den tror jeg ikke på. Men kunne Venstre ikke bare sige her i dag: Ingen forhandlinger om finansloven, hvis CO₂ bliver lavet sammen med SF?

(Kort bemærkning).

Jacob Haugaard (UP):

Jeg har lært så meget om politik, at det er et spørgsmål om at tælle til 90, og hvis det her på nogen måde overhovedet nærmer sig, at jeg skulle blive tungen på vægtskålen, så ville jeg kalde det her noget politisk makværk.

Altså der må være bredere enighed om det her, ellers vil jeg se mig nødsaget til at stemme imod.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg vil gerne opfordre energiministeren eller hr. Jacob Buksti til at give en begrundelse for, at man ikke har opfyldt målsætningen med de 4,6 pct. og lægger det over på elværkerne, hvordan man skal tolke den konvertering. Og hvad man

vil sige til et ændringsforslag, som vi planlægger, hvor man inden for den samme afgiftsramme sagtens kan opfylde målsætningen med de 5 pct.

Men det, der så også afføder en kommentar, er hr. Peter Brixtoftes argument om, at det her betragter man som afpresning forstået på den måde, at hvis der blev indgået en aftale på CO₂-området – hvad vil der markeret, at vi gerne vil være med til, så derigennem er der sikret et politisk flertal for det – så betyder det, at partiet Venstre ikke vil være med i finanslovforhandlingerne.

Jeg kunne godt tænke mig at få udbygget, hvad det egentlig betyder. Altså for os ville det være udmærket, hvis finanslovforhandlingerne blev mere åbne forstået på den måde, at man ikke indgår et forlig, som binder langt den største økonomi, også på områder, hvor vi egentlig gerne ville have været med og have indflydelse.

Så hvis det er det, det indebærer, synes vi egentlig, at det måske er en boomerang for partiet Venstre, at man går hen og siger, at man ikke vil være med; så får vi jo en utrolig indflydelse, hvis det er det, der er meningen med Venstres optræden herinde, at Venstre vil bruge så mange mandater på at give Enhedslistens seks mandater så utrolig stor indflydelse, som vi mener vi i øvrigt godt kan få også i afgiftsforhandlingerne.

Men når hr. Peter Brixtofte holder sin ordførelsetale, ville det være rart at høre, om det er det, der ligger i hr. Peter Brixtoftes kommentar.

Fjerde næstformand (Kirsten Jacobsen):

Jeg skal oplyse, at der nu er indtegnet 6-7 korte bemærkninger til efter frokost. Det er fru Gitte Seeberg, hr. Niels J. Langkilde, hr. Peter Brixtofte, hr. Kim Behnke, fru Hanne Severinsen, hr. Jacob Buksti og hr. Peter Hansen-Nord.

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.15.

Mødet udsat kl. 12.13

Mødet genoptaget kl. 13.15

Forhandlingen genoptages.

(Kort bemærkning).

Gitte Seeberg (KF):

Nu har vi desværre ikke miljøministeren her i salen, men han kommer forhåbentlig senere.

Miljøministeren redegjorde i sin tale lige inden frokostpausen for, at der er blevet sagt her fra Venstres og De Konservatives side, at virksomhederne ikke kan gøre mere, end de har gjort nu. Det er simpelt hen ikke rigtigt. Det, vi har sagt, er selvfølgelig, at der kan gøres en masse mere, end der allerede er gjort, men der er ingen grund til, at det ikke kan ske ved frivillige aftaler, som vi har været inde på.

Og så skal jeg tilgive Socialdemokratiets ordfører, for han kan selvfølgelig ikke nå at svare på alle spørgsmål i løbet af to minutter.

Men jeg stillede nogle spørgsmål før, som lød: Hvilken indflydelse vil det få, hvis EU siger nej til nogle af forslagene og ja til andre af forslagene? Og så kunne jeg også godt tænke mig at få at vide, hvad man vil gøre over for de virksomheder, som allerede har foretaget en hel masse energibesparende foranstaltninger.

Det, der er det overordnede i det her og grunden til, at vi er så meget imod det, som vi er, er jo, at der hersker så stor usikkerhed om de prognoser, som regeringen lægger til grund for, at man vil indføre de grønne afgifter; vi er helt sikre på, at det vil kunne opnås ved frivillige aftaler.

Så var hr. Jacob Haugaard var inde på, at han vil stemme imod. Det er vi selvfølgelig glade for, men jeg vil ligesom hr. Jacob Haugaard sige, at det er en så vigtig sag med CO₂-afgiften, at der burde være mulighed for at opnå bred enighed her i Folketinget. Men det bliver ikke med skattemodellen. Man kan ikke regulere de her ting alene over den skattemodel, som der er lagt op til.

(Kort bemærkning).

Niels J. Langkilde (KF):

Jeg ved også, at hr. Jacob Buksti har kort tid, men jeg vil meget gerne bede om et svar på spørgsmålet om småøerne, om det, der blev sagt, kunne tolkes derhen, at de var sikret uændrede takster, og hvad der er småøer i den forbindelse.

Derudover hæftede jeg mig ved miljøministerens indlæg. Han sagde, at det ville ske, uden at man mistede én eneste arbejdsplads. Tillad mig at citere fra den pjece, som hedder »Erhvervene og Energien«, som er en sammenskrivning af forslagene. Jeg citerer fra side 21:

»For det første medfører omkostningsforøgelsen som følge af afgiftsforhøjelsen før tilbageføringen et fald i beskæftigelsen, som kan skønnes til ca. 4.000 personer i år 2000.«

Og længere nede står der:

»Det skønnes, at overgangen til brug af mere arbejdskraftintensive produktionsformer isoleret set indebærer en merstigning i beskæftigelsen på ca. 2.500 personer i år 2000.«

Heraf fremgår det, at der vil være virksomheder, som må indskrænke beskæftigelsen. Det står sort på hvidt. Der kommer en tilbageføring; den vil ramme nogle virksomheder på en positiv måde, andre må lukke helt eller delvis.

Men jeg er meget interesseret i at se, hvilke virksomheder det er, man regner med. Det er jo her, hele den positive beskæftigelseeffekt er. Hvad er det for 2.500 arbejdspladser, man kan stampe op af jorden? Hvor er det, man skal få ekstra mennesker ind? Det mangler vi at få et svar på; det kan jeg ikke se nogen steder, så det håber jeg der bliver tid til at svare på også.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Det glæder mig, at hr. Jacob Buksti godt kunne huske, at Det Økonomiske Råd i maj 1993 i deres daværende konjunkturoversigt gjorde sig nogle betragtninger om, hvad der ville ske, hvis man gennemførte de CO₂-afgifter og de planer, der forelå på daværende tidspunkt.

Det er klart, at man ikke har kunnet foretage analyser af det, der ligger til behandling i salen i dag. Men det, man gør opmærksom på på side 122, er – og jeg havde endda husket forkert til fordel for hr. Jacob Buksti – at det rent faktisk er 35.000 personer, man gjorde opmærksom på at man kan tabe. Ikke nødvendigvis ved at folk bliver fyret, men der er altså også nogle, som ikke bliver ansat, som ellers kunne være blevet ansat.

Det eneste forbehold, man har fra Det Økonomiske Råds side, er, hvis disse mange mennesker kan blive opsøgt andre steder. Og det er jo det, hr. Langkilde også lige var inde på: De, der nu bliver fyret på Aalborg Portland, skal de ned og lave lavenergipærer et eller andet sted? Det er jo det, Det Økonomiske Råd også gør opmærksom på, at den fleksibilitet har vi ikke på det danske arbejdsmarked. Det har vi fået dokumenteret grundigt igennem det sidste halve års tid, og derfor får Det Økonomiske Råd desværre ret i deres prognose med hensyn til,

hvad den allerede eksisterende CO₂-afgift og disse skærper betyder.

Så synes jeg, at miljøministerens betragtninger om virksomheden Glasuld var et rigtig godt eksempel på, at det, man er i gang med fra regeringens side, ikke er specielt klogt. For hvad var det, miljøministeren forsøgte at give Folketinget indtryk af? Hvis vi tror på historien – og det vælger jeg at gøre – så har man altså på virksomheden Glasuld sparet 50 pct. af sin energi. Folk fra Energistyrelsen har været behjælpelige med at gå det hele igennem. Hvor ligger adfærdsreguleringen så for virksomheden Glasuld over for de nye afgifter? Hvor er det, de så skal spare yderligere?

Det kan jo ikke lade sig gøre, og derfor vil det for en lang række virksomheder være en regulær skat, en ødelæggelse af konkurrenceevnen og tab af arbejdspladser til udlandet.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Først til hr. Duetoft, som talte om, at andre EU-lande også var på vej, og så nævnte han bl.a. Holland. Jamen Holland er jo netop gået ind på en aftalemodel, og det synes jeg meget hellere regeringen skulle have prøvet at gøre i stedet for at komme med det makværk af nogle underligt skatteforkludrede lovforslag.

Så vil jeg sige, at hvis man virkelig ønsker den dér model med, at nu skal vi beskatte ressourcer i stedet for arbejdskraft, så er man altså nødt til at beskatte ens, og det vil sige, at så vil de tunge virksomheder virkelig blive beskattet, og man har så alligevel fundet ud af, at det tør man ikke, for så bliver man bange for sin egen skygge.

Men det kunne man jo gøre på EU-plan uden alle de dér forvridninger. Dér kunne man nemlig gøre det, og derfor synes jeg hellere, at regeringen skulle tage og gøre en behjertet indsats for at få gjort det til en af vores mærkesager i de kommende regeringsforhandlinger, at vi skal kunne have flertalsafgørelser på de her områder. Det ville virkelig batte noget.

Og til det dér med, at vi overhovedet ikke er interesseret, når det gælder miljøet i EU, og at vi går ind for en form for subsidiaritetsprincip, vil jeg så i øvrigt sige, at dér synes jeg i virkeligheden Socialdemokratiet er meget mere optaget af selvpineriske tiltag i Danmark frem for at prøve at få hele Europa med på noget, der virkelig virker. Det er jo desværre i virkeligheden det, som er meget, meget karakteristisk for Socialdemokratiets EU-politik, at det alt sammen handler

om vores lille navle her i Danmark, og så skidt med, hvordan det bliver på europæisk plan.

Så vil jeg for øvrigt til sidst sige, at det er jo interessant at se, at netop aftalemodellen har Dansk Beklædnings- og Tekstilarbejderforbund skrevet til os om. De er helt overbevist om, at i den branche kunne man sagtens spare, uden at man behøvede at genere erhvervslivet.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jeg vil gerne takke formanden, fordi man nu er blevet klar over, at der er en bestemmelse i Folketingets forretningsorden, § 28, stk. 3, om, at man kan give ordførere mere end 2 minutters taletid til replik.

Jeg var i den situation, at jeg ikke kunne nå at svare på nogle af de spørgsmål, som blev stillet, og så har folk været så venlige at stille dem én gang til.

Det, jeg vil sige til hr. Niels Langkilde angående småøerne, er, at jeg sagde klart i min ordførertale, at færgetrafikken til de danske småøer ville blive friholdt. Dermed mener jeg selvfølgelig også, at målsætningen er – og det må ligge deri – at taksterne friholdes.

Jeg kan sige så meget, at overvejelserne går i retning af, at man anvender investeringstilskud i forbindelse med om- og nybygning, som kan bidrage til nedsættelse af afgiftsbelastningen for de mindre færger. Desuden overvejes driftstilskud til øfærger, som i dag modtager driftstilskud, som kompensation for afgiften. Så det, jeg vil sige, er, at det er i hvert fald det tætteste, jeg kan komme på at give en garanti for, at taksterne ikke vil stige.

Til fru Gitte Seeberg vil jeg sige, at med hensyn til spørgsmålet om nye aftaler kunne man jo sige, at aftalerne indgås for at opnå nogle mål, og det ligger i sagens natur, at når aftalerne så udløber, så skal de i givet fald fornys, og dermed skal der indgås en ny aftale – i forhold til målopfyldelsen må man gå ud fra.

Med hensyn til det spørgsmål, som er stillet af flere, om der ikke i forslagene indgår en straf for dem, der allerede har opført sig fornuftigt, vil jeg bare henvise til de generelle bemærkninger til lovforslag nr. L 209, hvori der står om aftalerne, at det betyder, at kravene afpasses efter den indsats, virksomhederne allerede har gjort. Og det kan vel ikke læses på den måde, som det udtrykkes fra forskellige ordførere her i salen.

Så skal jeg blot til sidst sige til hr. Hansen-Nord, som jeg jo ved også fra tidligere tilfælde

har opvist store tryllesumme, 2 pct. til den ene side og 3 pct. til den anden side – jeg skal ikke gå ind at tage hul på den debat, som kommer senere på eftermiddagen om det beslutningsforslag, som man har fremsat, og som hr. Hansen-Nord selv henviste til – men jeg skal kun med henvisning til hr. Hansen-Nords eget ræsonnement sige, at det, der er det interessante, er netop, hvor meget energi der faktisk medgår til at producere den energi, som man mener man kan reducere CO₂-udslippet med. Og det vil fremgå af diskussionen senere på dagen, at dér er det forslag, som man lægger frem fra Venstre og De Konservative, noget nær den dyreste måde at spare CO₂ på.

Så skal jeg blot endnu en gang sige til Venstres fru Hanne Severinsen, at jeg kan altså godt læse op, hvor mange gange man har stået nede i EU – og det er stort set hver eneste gang – og stemt imod. Venstre har i februar 1989 stemt imod at stramme et direktivforslag om salg af produkter, der skader ozonlaget. Venstre stemte i juni 1993 imod Parlamentets betænkning om et direktivforslag om emballage. Venstre stemte sammen med de andre borgerlige partier i marts imod at stramme kravene i et direktiv om bilers udstødningsgas. Venstre stemte i oktober 1993 imod en række ændringsforslag og imod Parlamentets samlede betænkning om en forordning om godkendelse af nyudviklede fødevarer.

Og sådan kunne jeg blive ved i en lang række, men nu har formanden rejst sig op, så derfor skal jeg undlade at citere yderligere fra Venstres fremragende register.

Peter Brixtofte (V):

Lad mig allerførst slå fast, at de fleste af os er optaget af verdens fremtid ikke blot for os selv, men også for de slægtled, der kommer efter os. Vi ønsker alle, at vor verden kan bestå med søer, skove og dyr, frisk luft, vand til alle, og hvad der i øvrigt hører til. Vi ønsker en verden med tilstrækkelig mad, boliger og andre fundamentale materielle goder for alle. Og vi bliver vel alle dybt berørt, når vi læser den smukke tale om det smukkeste, vi har, der er holdt af indianerhøvdingen Seattle i 1854 i forbindelse med, at de nye amerikanere købte indianernes land. Han sagde mange flotte ting, herunder:

»Hvis vi sælger jer vort land, så elsk det, som vi elskede det, tag vare på det, som vi tog vare på det, behold erindringer om landet, som det var, da I tog det, og pas med al jeres styrke, ånd og hjerte på det for jeres børn.«

Ja, vi har ikke blot et ansvar for vore egne generationer, men også for fremtidens slægtled. Vi skylder vor tid og fremtiden at gøre det rigtige.

Og Venstre respekterer, at regeringen med miljøministeren og skatteministeren i spidsen ønsker aktivt at sikre, at vi i Danmark gør, hvad der er menneskeligt muligt for at bekæmpe CO₂-udslip og anden forurening.

Omvendt vil jeg også gå ud fra, at det respekteres, at Venstre kan være modstander af de fremsatte lovforslag om grønne afgifter, der i parentes fylder ikke mindre end 165 tætskrevne sider, og hvis tekniske indhold jeg ikke skal bede ministrene om at gå i detaljer med. Herunder vil jeg ikke bede om en redegørelse for residualafgiftstilskudsordningen og alle dens følger, hvis nu ministrene havde forberedt sig og ville redegøre netop for de punkter.

Venstre mener, at disse tolv lovforslag skader de danske erhvervsvirksomheder, fører til øget statsstyring, dvs. mere i retning af den socialisme, som resten af verden løber skrigende væk fra. Og alt dette uden i påviselig grad at gavne verdens miljø, herunder begrænse CO₂-udslippet. Det er vores vurdering. Og når man læser de mange og ofte ret indviklede forslag, kan man godt få den mistanke, at projekt grønne afgifter blot er et politisk slagnummer, der svarer til at købe sig aflad. Uh, se hvor vi gør en hel masse for miljøet, skal det lyde, samtidig med at vi, de formastelige, skal hænges ud som miljøfjendske, fordi vi ikke kan se, at det er særlig genialt at skade danske virksomheder uden at gavne miljøet.

Det absurde ved regeringens politik er, at der er bred tilslutning til en målsætning om at nedbringe CO₂-udledningen med 20 pct. i forhold til 1988. Så vil de politiske partier ligesom erhvervene have accepteret denne målsætning, og så kan vi da glæde os over, at udviklingen faktisk er gået i den rigtige retning. Danske erhvervsvirksomheder og erhverv gør en storstilet indsats for at nedbringe energiforbruget.

Så har regeringen beregnet, at nedsættelsen af forbruget kun bliver på 14-15 pct. og ikke på de 20 pct., og derfor skal vi nu have tolv lovforslag med et kæmpe afgifts- og tilskudsapparat med ansættelse af mange nye administratorer til følge. Alt dette på trods af, at der kan sættes spørgsmålstegn ved, om ikke de 20 pct. kan nås uden afgifterne. Dels hviler regeringens prognose på en række usikre skøn om blandt andet den økonomiske udvikling; regeringens prog-

nose kan simpelt hen være forkert, og så vil vi gøre en masse ting, uden at det har nogen mening, dels er der fra alle erhvervenes side strakt en hånd frem til et samarbejde på frivilligt grundlag om at nedbringe CO₂-udslippet yderligere. Alle vil altså gerne nå målet, alle vil gerne gøre en indsats. Hvad skal vi dog så med disse afgifter og tilskudsordninger? Det er overflødig, i værste tilfælde skadelige forslag.

Venstre er ikke imod grønne afgifter i almindelighed. Vi har i øvrigt i dag et hav af grønne afgifter for mange milliarder kroner. Men Venstre stiller nogle betingelser til de grønne afgifter. For det første skal de være nødvendige; afgifter er ikke mål i sig selv. For det andet skal afgifterne gå til at nedsætte andre skatter, således at skattetrykket ikke stiger. For det tredje må afgifterne ikke forringe danske virksomheders konkurrenceevne. For det fjerde må afgifterne ikke blot føre til, at danske virksomheder flytter produktionen til et andet land. For det femte må afgifterne være enkle at administrere. På ingen punkter lever regeringens afgiftsforslag op til Venstres betingelser.

Afgifterne er ikke nødvendige, da målet kan nås uden afgifter. Afgifterne fører ikke til en tilsvarende nedsættelse af andre skatter. Det vil sige, at skattetrykket vil stige, og det værste af det hele er, at de, der skal betale, er de danske erhvervsvirksomheder, der konkurrerer med udenlandske virksomheder, og det kommer til at koste arbejdspladser i landbruget, fiskeriet, industrien og andre vigtige valutaerhverv.

Jeg ved godt, at CD har kæmpet en hård kamp for at sikre, at alle afgifter bliver ført tilbage til erhvervslivet, og det er da fint, at man har prøvet. Vi tror bare ikke i Venstre på, at f.eks. investeringstilskuddene vender tilbage i det omfang, der er forudsat i beregningerne. Desuden er investeringstilskuddene set med virksomhedens øjne jo slet ikke nogen indtægt. Det er kun en nedbringelse af en udgift, for det forudsætter jo, at virksomhederne selv investerer, og derfor kan man ikke medregne det som en indtægt, som en tilbageførsel, men i virkeligheden med et modsat fortegn som en yderligere udgift.

Så kommer forholdet til EU. Forslagene er jo ikke godkendt. Og hvad hvis væsentlige dele af tilbageførselsreglerne til erhvervslivet ikke bliver godkendt? Så falder det hele jo fra hinanden, og så skal man begynde forfra.

På et enkelt område lægger regeringen ikke engang selv skjul på, at der blot er tale om nye

skatter. Det gælder de nye afgifter på indenrigs- trafikken. Det er jo ikke noget, der rammer os folketingsmedlemmer, for vi kommer gratis med flyveren, men det rammer befolkningen i almindelighed, der skal betale mere for at blive transporteret mellem landsdelene. Og dér er sagen jo, at vore indenrigsflyveselskaber har investeret i de mest energisparevenlige flyve- maskiner, der findes, og de har kontraheret om nye leveringer. Det kan simpelt hen ikke gøres bedre. De skal altså bare pålægges en ekstra afgift, uden at de har en jordisk eller snarere himmelsk chance for at formindske forbruget af energi. Det er ren skat, der er tale om. Det har intet med miljøpolitik, grøn politik, eller hvad det kaldes, at gøre. Det er bare flere skatter.

I den forbindelse er det også tankevækkende, at trafikminister Jan Trøjborg til Jyllands-Posten den 1. april udtalte:

»Afgifterne giver penge i statskassen, og det kan virke adfældsregulerende i den forstand, at flere måske vil vælge at tage toget.«

Det var en befriende ren tale. Flere penge i statskassen, bedre økonomi for togene og større priser på Storebæltsbroen. Det er jo det, der bliver resultatet. Men samtidig er det forstemmen- de, at f.eks. Danair og Maersk Air, der tilsam- men står for 95 pct. af indenrigstrafikken, skal straffes, selv om de år efter år har nedbragt brændselsforbruget; samtidig skal den russiske flyvemaskine Tupolev, der sviner kolossalt, fortsat have lov til at lande i Kastrup Lufthavn. Hvem forstår logikken? Medmindre det er, som trafikministeren siger, »rene og skære nye skat- ter«, der i øvrigt vil skade det økonomiske grundlag for indenrigstrafikken og dermed for vores lufthavn.

Uanset om det er en grøn, blå, rød eller violet skat, skal den betales, og skattetrykket i Dan- mark er alt for højt. Danmark har verdens høje- ste skattetryk, og der er samtidig alt for få men- nesker, der ønsker at starte egen virksomhed. Derfor skal hensynet til miljøet til enhver tid afvejes med hensynet til det økonomiske grund- lag for det danske samfund. For der er jo ikke nogen mening i at redde skoven og søerne, hvis menneskeheden er borte, fordi forudsætningen for produktionen af fødevarer og andre materi- elle goder er ødelagt.

Venstre vil godt gøre opmærksom på, at det ikke altid er så enkelt, som visse miljøfanatikere vil gøre det til. Verdens mest læste miljørapport, »Verdens Tilstand«, der er udarbejdet af World Watch Institute, gennemgår således i den sene-

ste årsrapport naturens grænser. Og den aner- kendte ekspert Lester Brown giver her en beskrivelse af fødevarsituationen i en verden med en voksende befolkning. Han advarer kraf- tigt imod en kommende akut fødevarekrise, bl.a. i Kina, der vil føre til en verdensomfattende politisk og militær uro. Denne udvikling skal så sammenholdes med, at det politiske flertal i Danmark står på hovedet for at begrænse Danmarks produktion af fødevarer.

Dette er blot ét eksempel på, at det ikke er så enkelt at sikre miljøhensyn i snæver forstand. Der findes også andre miljøhensyn såsom brød på bordet og andre materielle goder. På denne baggrund og i forbindelse med andre væsent- lige problemstillinger, hvor hensyn til velstand og miljø kolliderer, burde vi i Danmark på tværs af alle partier sætte os ned fordomsfrit og disku- tere, hvad vi skal gøre.

Jeg vil spørge miljøministeren, om det ikke vil være bedre at omdanne ulandshjælp til økono- misk støtte til de lande, herunder Østlandene, der vil gøre noget for at gennemføre kloakering, oprette effektive rensningsanlæg, nedlægge far- lige atomkraftværker og lign. Vi gør noget i den stil, men skulle vi ikke gøre det endnu mere? Og hvordan kan Danmark bidrage effektivt til at modarbejde verdens miljøproblem nr. 1, den store befolkningsstilvækst, hvis konsekvenser må være et mareridt for os alle?

Ville løsninger på alt dette ikke være bedre end at oprette en dansk Storm P.-maskine med en række såkaldte grønne afgifter, der skal sen- des tilbage til virksomhederne efter en række indviklede regler? Er det herunder ikke vanvit- tigt at indføre et tilskuds- og afgiftssystem, hvorefter de onde ler og de gode græder – kort sagt, at de, der har forurennet, kan få meget i til- skud, mens de, der har været miljøvenlige, nu skal betale flere afgifter?

I Venstre er vi villige til fordomsfrit også at diskutere grønne afgifter. Sammen med De Konservative var vi inviteret til at deltage i for- handlinger med regeringen, og mens vi troede, at vi forhandlede, havde miljøministeren taget hul på det hele ved at aftale totalt overflødige afgifter på landbrugets og andre jordbrugs anvendelse af plantebeskyttelsesmidler. Nuvel, det må vi tage til efterretning. Regeringen traf et valg, regeringen foretrak SF og Enhedslisten som samarbejdspartnere i den økologiske poli- tik. Det er regeringens valg. Og det betyder også, at regeringen vil holde sig til de to ven-

streorienterede partier, når de næste grønne afgifter skal køres hjem.

Venstre lægger ikke stemmer til nye skatter, der skader danske virksomheder og dermed formindsker antallet af rigtige arbejdspladser. Venstre lægger heller ikke navn til en politik, hvor staten skal styre erhvervslivet, ved at afgifter for erhvervslivet skal listes tilbage fra staten efter et sindrigt tilskudssystem. Venstre ved godt, at regeringen elsker denne politik – i hvert fald den socialdemokratiske del af regeringen. Regeringen udvider i forvejen den offentlige sektor, opretter nye kontorer og breder sig med bureaukratiet ud over København, men Venstre vil gerne invitere regeringen til at genoptage forhandlingerne om de såkaldte grønne afgifter.

Men det forudsætter for det første, at aftalen med venstrefløjen om den inderligt overflødige afgift på plantebeskyttelsesmidler opgives. For det andet, at såkaldte grønne afgifter aftales internationalt, og at de kan påvirke adfærden på den måde i miljørigtig retning. Og for det tredje forudsætter det, at afgifterne fører til en tilsvarende nedsættelse af andre skatter og afgifter, således at skattetrykket ikke stiger.

På de betingelser er Venstre parat til at forhandle med regeringen. Ellers må regeringen i fremtiden holde sig til sine samarbejdspartnere på venstrefløjen med den viden, at Venstre sammen med De Konservative og andre efter et kommende valg vil fjerne alle de afgifter, der skader danske arbejdspladser og dansk produktion.

Der har været en vis interesse om, at jeg i formiddags sagde, at vi i Venstre ingen fantasi har til at forestille os, at man, hvis regeringen gennemfører afgifterne med Enhedslistens og SF's stemmer, bagefter vil kunne lave en finanslovtale for næste år. Jeg tror ikke, der er ret mange, der har fantasi til at forestille sig det.

Vi kan ikke i Venstre leve med, at man laver skattepolitik og nye skatter med venstrefløjen og så bagefter aftaler besparelser og udgifter sammen med de borgerlige partier. Det kan vi ikke. Man kan ikke dele den økonomiske politik på den led; begge dele af økonomien hænger sammen i en helhed.

Dér siger vi så i Venstre: Vi kommer naturligvis, hvis vi bliver indkaldt til forhandlinger; vi kunne aldrig drømme om at stemme imod en finanslov, sådan som Socialdemokratiet gjorde det, men vores betingelser er så, at de grønne afgifter bliver trukket af bordet, herunder pesticidafgiften, således at vi kan starte forfra og få

en økonomisk aftale igennem, som lever op til det samarbejds-klima, der var omkring finansloven for indeværende år. Det er Venstre parat til, men det forudsætter, at man ikke laver grønne afgifter med venstrefløjen.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Vi laver ikke grønne afgifter med venstrefløjen, for der er ikke indgået noget forlig med venstrefløjen. Men at partier stemmer for regeringens forslag her i salen, kan vi jo ikke forhindre, tværtimod skulle vi jo glæde os over det.

Så vil jeg godt til hr. Peter Brixtofte sige, at der var en amerikansk præsident, der på et tidspunkt kom til at sige: »Read my lips«, og han brændte fingrene på det. Jeg tror, man skal være lidt forsigtig med at fortælle, hvilke afgifter man vil fjerne efter et valg. Jeg kan huske, der var en realrenteafgift, hvor vi var nogle partier, der gik til valg på, at den aldrig måtte blive til noget. Der gik ikke mange måneder, før regeringen med meget stort islæt fra Venstre faktisk lavede den samme afgift; den giver i dag vel omkring 30 mia. kr., og jeg tror ikke, at Venstre vil fjerne den.

Men CD er også skeptisk over for grønne afgifter, og derfor har vi været med til at presse på, for at aftalerne bliver centralt placeret i stedet for afgifterne, og det er faktisk lykkedes; derfor er vi godt tilfreds med de forslag, der ligger her.

Jeg synes, det var nogle lidt underlige ting, vi hørte fra fru Gitte Seeberg, fru Hanne Severinsen og hr. Peter Brixtofte, som jeg blev lidt forvirret over, så jeg gik over i frokostpausen og fandt ud af, at i april 1989 sad der faktisk en regering, hvor udenrigsministeren hed Uffe Ellemann-Jensen, hvor skatteministeren hed Anders Fogh Rasmussen, hvor justitsministeren hed Hans Engell, hvor indenrigsministeren hed Thor Pedersen, og hvor industriministeren hed Anne Birgitte Lundholt – bare for at nævne et eksklusivt udvalg af ministre.

I april dette år kom den regering med disse meget dygtige ministre med en plan, »Energi 2000«, hvor der på side 92 står følgende:

»Udvalgets rapport danner efter regeringens opfattelse et godt udgangspunkt for at tage stilling til den fremtidige udformning af energi-afgifterne . . .«.

Og lidt længere nede kommer så forslagene, nemlig:

»... indførelse af miljøafgifter på CO₂ og SO₂ i kombination med en fortsat anvendelse af almindelige energifgifter, ændring af el- og kraftvarmebeskatningen og indførelse af miljøafgifter på erhvervslivets energiforbrug på en måde, der sikrer incitamentet til energibesparelser og omlægning til miljøvenlige energikilder.«

Det var altså rent faktisk det, som dette eksklusive udvalg af ministre syntes var den rigtige energipolitik i 1989. Tak, hr. Peter Brixtofte, fordi det nu er blevet vist endnu en gang, at der er én slags politik, når man sidder i dén side af salen, og en anden slags i dén side af salen, og det har ikke noget med højre og venstre at gøre; det er et spørgsmål, om man sidder på regeringspladser eller på oppositionsbænke.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg synes, det er interessant at høre om »Energi 2000«, og jeg har forsøgt tidligere i dag og startede så småt på at fortælle om de 5-6 pct., som regeringen påstår der mangler til opfyldelsen af målene. De påstår, at de sagtens kan opfyldes, men der er manipuleret med tallene.

Jeg nævnte også noget om kraftvarmeprojektet, som er meget miljøvenligt. Jeg synes også godt, jeg vil nævne, at andre gode miljøtiltag såsom rensning af luft og vand, spildevandsanlæg m.v., som er kommet med, siden »Energi 2000« blev vedtaget og frem til i dag, er meget energikrævende investeringer, men giver et bedre miljø.

Jeg må igen spørge: Skal disse CO₂-emissioner, der går med i den forbindelse, på kreditsiden eller på debetsiden? Altså der er en række forudsætninger, fra dengang »Energi 2000« blev lavet, som vi ikke kunne vide, når vi står her i dag. Men hvad der måske er allervigtigst frem til regeringens rapport om disse ting, hvor man regner sig frem til den manko på en 5-6 pct., er, at regeringen vedrørende energieffektivitet bruger internationale tal for de danske forbedringer og dermed kun bruger en sats på 0,5 pct. om året, hvorimod de reelle danske tal i perioden viser en energieffektivitet på 0,75, altså 50 pct. mere. Alene denne manipulation med tallene, hr. Jacob Buksti, udgør hele forskellen på de 5-6 pct. i CO₂-udledning.

Jeg synes, det er interessant, og jeg mener, det skal med i debatten i dag, at alene igennem kreative regnestykker er man kommet frem til, at der mangler 5-6 pct. i opfyldelsen af »Energi 2000«, som vi – og det vil jeg sige – selvfølgelig

fortsat står ved, men under forudsætning af, at der også er de økonomiske midler til at gennemføre det.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Man bliver helt øm om hjertet, når man hører Venstres forskellige folk udtale sig varmt om miljøet og hr. Peter Brixtofte, der citerer denne fremragende tale fra 1854 med hensyn til fremtidige slægtled osv.; men jeg vil gerne citere fra Folketingets debat d. 9. februar, for så er vi jo fri for at høre alle de dér regnestykker, som forskellige Venstrefolk kommer med, for man kan bare gentage det dagsordensforslag, man stillede dengang. Så er vi sådan set ude over det, for jeg skal citere fra Folketingstidende, side 3235, hvori der står:

»Idet Folketinget bekræfter målet i »Energi 2000« om nedsættelse af CO₂-udslippet med 20 pct. i år 2005, konstaterer Tinget, at målene kan nås med de allerede iværksatte og planlagte initiativer, og at den nuværende konkurrenceforvridende CO₂-afgift afvikles hurtigst muligt.«

Så er der sådan set ikke mere at diskutere. Så er det jo det, man står og siger, at der ikke er behov for det her. Det er jo det, man står og siger. Hvordan kan det så være, at hr. Peter Brixtofte siger, at man sandelig ikke er afvisende over for grønne afgifter, og at man vil gå fordomsfrit ind i forhandlingerne om grønne afgifter, hvis man i øvrigt ikke mener, at der er behov for dem? Og hvorfor stiller man alle mulige betingelser op, når man i øvrigt har været imod en hvilken som helst form for grønne afgifter, der har været diskuteret her i salen?

Derfor synes jeg, at det ville være meget mere klart, hvis man sagde: Det her vil vi ikke have, for det kan vi ikke lide. Og så mangler vi bare at få at vide: Hvordan vil man så opfylde den målsætning, som jeg sagde var, at det ikke kun er en manko, uanset hvor mange manipulationer og tryllesystemer der er, på 5-6 pct., men på 14 pct., når det er sådan, at det i givet fald vil lykkes for Venstre og De Konservative at få afskaffet den CO₂-afgift, der allerede er? Hvordan vil man opnå den målsætning, som man hver gang står og siger at man er tilhænger af?

(Kort bemærkning).

Niels J. Langkilde (KF):

Til hr. Jacob Buksti kan jeg ikke nære mig for at sige, at han jo kunne have hørt efter, hvad vi sagde tidligere. Vi spiller ikke melodier med

én-finger-systemet eller med to-finger-systemet ved kun at bruge afgifter i miljøpolitikken. Nu er der kommet frivillige aftaler til, javel, men der er jo en lang række andre virkemidler; dem har vi peget på, og det er den slags, man skal bruge.

Men jeg vil så sige tak til hr. Jacob Buksti for tilsagnet om, at de små færger bliver friholdt for takststigninger. Det var en uddybning af det materiale, der er kommet ud her til lovforslaget; det har jeg noteret mig. Men når taksterne i gennemsnit skal stige med 15 pct. og vi tager alle de små færger væk, så skal de øvrige jo stige så meget mere. Hvad bliver stigningen så på de færger, som flere mennesker benytter, det kan være Storebæltsoverfarten eller andre? Hvad bliver stigningen dér? Det er et meget spændende spørgsmål, som jeg tror mange vil være interesseret i.

Så har vi også dette spørgsmål: Når vi ikke med prisstigningerne, prisændringerne rammer de små øer, så går jeg ud fra, at de heller ikke bidrager til CO₂-reduktionen på det punkt. Det vil sige, at CO₂-reduktionen så skal tages på de andre færgeruter. Den skal være så meget større på det sted. Jeg kan ikke forestille mig, at man ved at indbetale nogle penge og give folk pengene tilbage kan opnå nogen CO₂-reduktion. Så vi mangler at få et svar på den del af det. Hvor er det så, man vil ramme? Det kan man jo kun gøre på én måde, dvs. så er der nogle andre færgeruter, der skal nedlægges, eller der skal være færre afgange. Hvad er det for nogle?

Hvordan vil man kombinere det med en arbejdsmarkedspolitik, hvor man gerne vil have, at folk skal bevæge sig mere efter arbejde? Er det her i virkeligheden en dagsorden, der hedder stavnsbåndets genindførelse: at man skal arbejde og bo i den by, man nu engang bor i, og hvis ægtefællen ikke kan finde arbejde samme sted, så er det bare ærgerligt? Jeg synes, at der er nogle betænkelige ændringer af nogle af de fundamentale værdier, vi har i vores samfund, med at der er fleksibilitet, og at der er mulighed for at komme rundt i landet; så jeg vil se frem til at få svar på disse spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Ligesom hr. Jacob Buksti blev jeg også helt øm om hjertet, da jeg hørte hr. Peter Brixtofte citere fra høvding Seattles berømte tale. Det er jo det, Venstre er så utrolig god til: at tage de lyriske toner frem og læse højt af de gode erklæringer.

Venstre var med til at skrive »Energiplan 2000«, som Det Radikale Venstre også var med til at skrive i 1989. Forskellen på os er bare, at vi faktisk mente det. Vi mente det, og vi er villige til at gennemføre det. Også nu. Venstre vil gerne skrive de fine ord og vil gerne holde de fine taler, men de vil ikke gennemføre det, der står i de fine erklæringer.

Det er vi nu så vant til, så derfor vil jeg ikke gå mere ind i det. Jeg vil bare spørge hr. Peter Brixtofte, om alle de betingelser, som hr. Peter Brixtofte nævnte en grøn afgift skulle opfylde, for at Venstre kunne gå ind for dem – den skulle være nødvendig, den skulle være let at administrere, den skulle sådan og sådan – jeg vil gerne spørge: Er der én eneste af de grønne afgifter, som Venstre har været med til at indføre, f.eks. nogle af de talrige forhøjelser af benzinafgifterne, som Venstre har været med til at stemme for i løbet af 80'erne, er der nogle af dem, der opfylder bare 4 ud af de 5 betingelser, som hr. Peter Brixtofte nævnte før? Jeg vil gerne vide, om det er sådan et princip og en ledesnor, man har haft, eller om det er én, man har anskaffet sig til lejligheden lige i dag.

Så til sidst vil jeg gerne spørge, om hr. Peter Brixtofte er enig med sin partifælle fru Hanne Severinsen i, at vi bør overlade den danske skatte- og afgiftspolitik til EU, at vi bør deponere vor suverænitæt til Frankrig og Tyskland og lade dem bestemme, hvordan vores skattepolitik skal være herhjemme. Det var det, fru Hanne Severinsen sagde først én gang, og derpå gentog hun det, og derfor tør jeg spørge nu, for nu er jeg sikker på, at fru Hanne Severinsen faktisk mener, at vi bør lade skatte- og afgiftspolitikken være et af de områder inden for EU, som skal afgøres ved flertalsafgørelser og ikke, som det hidtil har været tilfældet, med enstemmighed.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jamen så får jeg jo mulighed for straks at præcisere, at jeg da er ked af, at fru Elisabeth Arnold har misforstået mig, for jeg talte om grønne afgifter. Man kan udmærket have et fælles minimum af grønne afgifter, som hvert land opkræver, og som man så kan bruge til at nedbringe sin indkomstskat. Jeg skulle tage meget fejl, om det i virkeligheden ikke er det – en CO₂-afgift – som vores miljøminister har forsøgt at få enstemmighed om i EU. Men det har han ikke kunnet komme igennem med, fordi der er lande, der hele tiden blokerer. Derfor siger jeg, at skal

man bruge skatteinstrumentet, miljøafgifter, som er egentlige miljøafgifter, og som skal ændre adfærden, så bliver man nødt til at gøre det i hele EU. Hvis man kun gør det på dansk plan, bliver man nødt til at lave Storm P.-modeller med tilbageføring osv.

Man kan udmærket opnå målsætningerne, og man kan også godt gøre noget mere, og derfor foreslår vi, at man tager de erhverv på ordet, som siger: Ud fra en aftalemodel kan vi sagtens nå noget mere end det, vi har nået på nuværende tidspunkt. Tag dog erhvervene på ordet – de har skrevet til os – i stedet for at lave alle disse mærkelige både skatter og tilbageføring, og hvad ved jeg.

Så vil jeg da sige, at skulle vi nu endelig komme i den situation efter at have gennemført aftalemodeller osv., at vi alligevel synes, at vi mangler noget, så vil jeg da sige, at vi har jo gennemført en Miljø- og Katastrofefond netop med henblik på at skulle hjælpe i Østlandene, i Sydøstasien osv. Det kan vi jo så forøge endnu mere. Dér vil jeg garantere for, at en investeret krone vil gøre langt mere gavn på CO₂-udslippet, end den vil gøre herhjemme, hvor den bare vil føre til, at virksomheder vil flytte til udlandet.

Men så vil jeg sige, at Venstre da ikke er imod grønne afgifter. Vi har da haft masser af succeshistorier. Vi kan tage blyfri benzin, vi kan tage affaldsafgifter osv. – nu lyser den røde lampe – og det er da naturligtvis ting, som er virksomhedsfulde.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg kommer til at kommentere både hr. Jacob Buksti og fru Elisabeth Arnold vedrørende »Energi 2000«. Altså det er ikke korrekt, at der er nogle, der er løbet fra noget. Det er det, vi har forsøgt at forklare hele dagen. Vi er stort set fuldt på vej til at nå det mål, der er sat. Der er 5 år endnu, og vi har nået de 15-16 pct., og de sidste 4-5 har jeg stået og fjernet her i dag to gange. Jeg kan godt prøve at fjerne dem tredje gang, men så begynder det at virke useriøst.

Så det er jo ikke sådan, at der er nogle, der løber fra noget. Tingene er på plads, alt er i orden. Det, som hr. Jacob Buksti f.eks. slet ikke er klar over i opfyldelsen af »Energi 2000«, er selvfølgelig den energipolitik, der har været ført i den mellemliggende periode. Det drejer sig om et kraftvarmeprojekt, hvor vi udnytter brændslet optimalt. Hvor det tidligere kun blev udnyt-

tet med en 30-35 pct., udnytter vi nu brændslet med 90 pct. Det er en politik, som Venstre har stået bag og været med til i perioden fra 1988 og op til i dag. Sådan er der på energidelen en række områder, biomassehandlingsplanen – jeg tror ikke, det siger hr. Jacob Buksti ret meget – hvor vi substituerer kul med biobrændsler, og vi er kommet med forslag om, at de braklagte arealer i landbruget, en 300.000 ha, kan inddrages til energiafgrøder, og så det omtalte forslag, som kommer senere i dag.

Så det er jo et helt forkert billede, hr. Jacob Buksti her fra talerstolen tegner af, hvad Venstre har været med til, siden »Energi 2000« blev vedtaget. Vi har været med hele vejen, og vores påstand er klar: Vi opfylder målene også med de ting, der er sat i kraft. Alt andet er løs snak.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Hr. Jacob Buksti gav udtryk for, at han synes, at han har fået et særlig godt argument ved at citere fra Folketingets forhandlinger, en dagsorden osv., så Fremskridtspartiet er med til at presse på for at få den eksisterende CO₂-afgift ophævet. Hr. Jacob Buksti kan ikke tillade sig deraf at drage den konklusion: Jamen de energibesparelser, som vi allerede har opnået, de er så pludselig inverteret. Det er jo ikke tilfældet. Altså folk går ikke ud og skruer deres lavenergipærer ud og smider dem væk og sætter gamle pærer i igen. Vi brækker jo ikke kraftvarmeverker ned, som er blevet bygget. De energibesparelser, som miljøministeren tidligere har omtalt på virksomheden Glasuld, går de vel ikke ind og smadrer og ødelægger det hele.

De ting, der er sket, den adfærdsregulering, som man gerne vil opnå, bliver jo ikke omgjort, blot fordi man fjerner afgiften. Nej, det, der vil ske, hvis man fjerner afgiften, er, at vi fra det danske Folketing giver danske virksomheder en forbedret konkurrenceevne, som kan resultere i, at vi kan få etableret nogle flere arbejdspladser.

Det troede jeg egentlig også – i hvert fald i en eller anden teoretisk betragtning – var en del af Socialdemokratiets program.

Men jeg kan forstå i dag, at Socialdemokratiets politik er: Hvorfor nøjes med 300.000 arbejdsløse, hvis vi kan få 350.000 eller 400.000 arbejdsløse? Og det er altså lidt kedeligt, at man må konstatere, at det er det store arbejderpartis politik: Alt for miljøets skyld, uanset hvor mange danske arbejdspladser der skal nedlægges. Det er en lidt kedelig politik, og det er endnu

mere kedeligt, at man har fået lokket Det Radikale Venstre og CD med på det her. At Enhedslisten og SF støtter det, forstår vi godt, for grøn politik er jo som vandmeloner: Det er grønt udvendigt, men absolut blodrødt indvendigt.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

På et eller andet tidspunkt må det vel også kunne lade sig gøre at gennembyrde myten om, at man skal være rød for at være grøn. Faktisk er det også muligt at være borgerlig og grøn samtidig, og det er det, vi gerne vil forsøge at være.

Men jeg har voldsomt stor respekt for partiet Venstre, det har jeg altid haft, og det har jeg stadig væk. Jeg sætter meget stor pris på hr. Uffe Ellemann-Jensen, meget, meget stor pris på hr. Peter Brixtofte, det er både hyggelige, rare og dygtige politikere, og hvad ved jeg, så det er ikke så ondskabsfuldt ment, som det lyder, når jeg siger: Nu er der da ingen sammenhæng længere i Venstres politik.

Fru Hanne Severinsen var da lige ved at få mig til at vælte ned af stolen før, da hun kom op her og sagde, at alternativet til grønne afgifter var en forøgelse af Miljø- og Katastrofefonden. Det vil sige, at man altså nu pludselig fra Venstre siger: Et eller andet system, hvor man har nogle grønne afgifter med tilbageførsel til erhvervslivet osv., det kan vi ikke lide, lad os så hellere få nogle flere offentlige udgifter.

For hvem skulle ellers betale en udvidelse af Miljø- og Katastrofefonden? Er det staten, der skal det? Det må det jo være. Og det vil sige, at Venstre nu i ramme alvor – samtidig med at de snakker besparelser, lavere budgetter, mindre underskud og lavere skatter – lige pludselig taler om, at alternativet til det her system er en udvidelse af en offentlig udgift.

Jeg må sige til fru Hanne Severinsen: Nu er der ingen logik længere. Nu er vi vist derude, hvor der skal mere end en redningskrans til for at kunne svømme i land.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Henning Gjellerod for en kort bemærkning, og så er det vist snart ved at være tiden, hvor vi kan gå videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Henning Gjellerod (S):

Af hr. Peter Hansen-Nords korte bemærkning før fremgik det jo, at hr. Peter Hansen-Nord mente, vi allerede har reduceret af de 20 pct.

Fakta er jo, at vi ikke er begyndt at reducere endnu, men at vi har et vist håb om, at med de tiltag, vi har sat i gang, kan vi inden år 2005 nå en vis procentdel af de 20 pct.

Det, som Miljø- og Energiministeriet har beregnet, er jo, at man kommer til at mangle 5-6 pct., hvorfor vi vil igangsætte nogle yderligere tiltag, fordi vi mener, at det mål, der engang er sat, er noget, vi skal tage alvorligt, og derfor er vi altså i gang med nogle yderligere midler. Der tror jeg, at hr. Peter Hansen-Nord har taget lidt fejl.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Hr. Kim Behnke gør sig store overvejelser og er lidt bekymret for, om Socialdemokratiets politik nu er et spørgsmål om, hvor mange arbejdsløse vi skal have, og i hvert fald at vi helst skal have flest muligt.

Men det er jo, fordi hr. Kim Behnke begår den fejltagelse, at han har en forholdsvis gammel opfattelse, som siger, at der er en modsætning mellem investeringer i miljø og i beskæftigelse. Men det er hr. Kim Behnke heldigvis temmelig ene om.

Det kan godt være, der er flere her i salen, der har den vildfarelse. Er det virkelig propaganda, kan man spørge, når der i materialet til denne lovpakke er beregninger, som viser, at når man tager det hele med, er der en beskæftigelsesmæssig nettogevinst på 2.000? Er det ikke bare en enestående blomst, som er vokset i regeringens og ligestilledes haver?

Hvis det er tilfældet, vokser den også i Jacques Delors' hyvidbog om vækst, konkurrence og beskæftigelse fra sidste år, idet det heri vurderes, at hvis EU-Kommissionens oprindelige forslag om energi- og CO₂-afgift gennemføres og kombineres med en nedsættelse af arbejdsgiverbidragene, vil ledigheden i EU falde med 2½ pct. i løbet af de 4 år, samtidig med at man vil kunne leve op til klimakonventionens CO₂-målsætning.

Verdensbanken konkluderer tilsvarende i en rapport, også fra sidste år, at der ikke kan påvises nogen negativ sammenhæng mellem konkurrenceevne og udgifter til miljøforanstaltninger, snarere tværtimod, hvis indsatsen er baseret på investeringer, netop således som regeringen lægger op til i sine forslag.

Endelig deles vurderingerne af de økonomiske vismænd i 1993, men det skal jeg undlade at bekymre hr. Kim Behnke med.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Til hr. Peter Duetoft: Jeg vil bare sige, at hvis vi omkring år 2005 finder ud af, at Venstre ikke havde ret – vi tror faktisk, vi har ret i, at vi kan nå målsætningen, specielt hvis vi kombinerer med nogle aftalemødder, for så tror vi, vi kan nå mere end målsætningen – vil jeg da betydelig hellere bruge én krone til nogle investeringer i udlandet, der virkelig batter noget, frem for at pine nogle investeringer i dansk erhvervsliv, som har investeret voldsomt i energibesparelse.

Man får simpelt hen meget mere CO₂-reduktion for pengene. Den argumentation håber jeg at hr. Peter Duetoft er enig med mig i.

Fru Elisabeth Arnold lød egentlig i sine betragtninger om CO₂-afgift og flertalsafgørelse, som om det ville være en afgivelse af dansk suverænitæt, hvis vi havde flertalsafgørelse på CO₂-afgifter, og det stiller jeg mig helt overrasket og forundret over for. Vil det sige, at De Radikale slet ikke går ind for en fælles CO₂-afgift? Det kunne jeg godt tænke mig at få præciseret lidt nøjere.

Jeg er nemlig enig med hr. Buksti i, at hvis man kunne få det på EU-plan, ville det være en fin ting. Det har jeg hele tiden sagt. Derfor synes jeg også, Socialdemokratiet hellere skulle koncentrere sig om at få en enkel, gennemskuelig CO₂-afgift på EU-plan i stedet for at lave alle disse Storm P.-modeller på dansk plan.

Noget økonomi har hr. Jacob Buksti vel lært på universitetet, og så må han også vide, at når man har et frit marked og så begynder at lave den slags modeller, som man laver, så er det eneste, man får ud af det, konkurrenceforvridning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Niels Jørgen Langkilde for en kort bemærkning, og derefter har jeg stadig væk 3 korte bemærkninger. Og når jeg har taget dem, går vi videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Niels J. Langkilde (KF):

Til hr. Jacob Buksti: Jeg ved ikke, om det var et tidsmæssigt problem, når der ikke blev svaret på, hvad det var for nogle prisstigninger, vi kunne forudse på de andre færgeruter. Hvad er det for færger, der skal nedlægges? Hvad er det for afgang, der skal fjernes?

Og så vil jeg også gerne have besvaret spørgsmålet om den påståede merbeskæftigelse

på 2.500 personer. Hvor sker den? Hvor er det, man har plads til ekstra medarbejdere, efter at man er gået i gang med at opkræve CO₂-afgifter?

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Når hr. Jacob Buksti griber til at citere fra Delors' hvidbog – jeg er i øvrigt ikke enig i den hvidbog – så glemmer hr. Buksti jo at fortælle Folketinget, at forudsætningen deri er, at man gør det i EU. Forudsætningen er ikke, at Danmark gør det her alene, at vi skyder os selv i foden alene, for så holder forudsætningerne ikke. De beregninger vedrørende beskæftigelsen, regeringen har lagt til grund for disse forslag, glemmer at tage højde for, at vi i vore dage har fuldstændig fri bevægelighed over landegrænserne for varer.

Man glemmer at tage højde for, at forbrugerne ikke vil komme i den situation, at en energifgiftsstigning for danske produktionsvirksomheder vil blive afspejlet i danske varer. Nej, for forbrugeren har et alternativ. Importører, grossister osv. har alternative leverandører fra hele Europa, ja, fra hele verden. Og derfor vil virkningen af det prissignal, som sendes, som er kendetegnende for markedsökonomien – og som man forsøger at bilde os ind vil vise sig her på den måde, at man sender prissignalet fra afgiftsstigningen frem til forbrugeren, som så hele vejen igennem ændrer adfærd – ikke blive opnået, når Danmark gør det ensidigt. Det tager modelberegningerne ikke højde for. Derfor sker der det skred, at vi forærer arbejdspladser og produktion til udlandet.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Til fru Hanne Severinsen: CO₂-afgift på verdensplan ville selvfølgelig være det allerallerbedste. Det ville også være meget ubehageligt for Danmark, fordi vi i forvejen er et af de lande, der har det højeste CO₂-udslip pr. indbygger.

Men o.k., på verdensplan ville det være fint. Vi har et system, hvor vi kan vedtage fælles afgifter, f.eks. i EU; dér har vi hidtil haft den politik, at afgifts- og skattepolitikken skulle afgøres med enstemmighed. Dér gik grænsen for suverænitetsafgivelse.

Jeg kan nu forstå, at Venstre går ind for, at det system skal ændres. Jeg har ikke hørt noget svar fra hr. Peter Brixtofte endnu, og hvis han ikke svarer her, går jeg ud fra, at han ikke er enig

med sin ordfører på dette område, at han altså ikke ønsker, at vi skal fravige vores hidtidige princip med, at skatte- og afgiftspolitikken inden for EU skal afgøres med enstemmighed.

Derfor må vi forvente en strid i Venstre om, hvorvidt man skal have det som et dansk udspil i forbindelse med regeringskonferencen i 1996. Nu vil man altså bryde op i det mønster, vi har haft hidtil. Sådan må jeg forstå det.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Nu er den grønne pakke flere gange i dag blevet betegnet som en Storm P.-model. Det er vel strengt taget ikke det ringeste, man kan blive betegnet som. Det, der vel kendetegnede Storm P.'s modeller, var, at de så skægge ud, men de virkede alle sammen. Så det gør sådan set ikke noget. Og hvis det også er tilfældet med de her modeller, er det godt nok.

Men jeg må sige til fru Hanne Severinsen, at jeg er i hvert fald blevet så meget klogere i dag, at Venstres tankegang øjensynlig er, at hvor vi i dag har en pakke liggende, som ikke øger skatte trykket, vil Venstre hellere sige: Nu gør vi ikke noget, så ser vi, hvor det går hen, og så vil vi i øvrigt hellere lægge ekstra skat på om 10 år, når det går galt alligevel, for så skal vi have ekstra penge til Miljø- og Katastrofefonden af de offentlige midler. Det er dog alligevel forbløffende, at det skulle være Venstrepolitik, at man i dag vil lade være at gøre noget for så at øge de offentlige udgifter i år 2005.

Men tak for oplysningen. Det var da nytænkning fra Venstres side.

(Kort bemærkning).

Peter Brixtofte (V):

Der skal ikke herske nogen som helst tvivl om, at Venstre går ind for flertalsafgørelser, også når det gælder miljøafgifter i EU. Det er jo på den måde, man kan nå frem til en effektiv miljøpolitik på internationalt plan, og det overrasker mig meget, at Det Radikale Venstre ikke har samme opfattelse.

Gitte Seeberg (KF):

Det Konservative Folkeparti kan ikke støtte det lovkompleks, som i dag behandles her i Folketinget, og det er der flere årsager til.

For det første løser forslagene ikke noget miljøproblem. Der er alene tale om en byge af nye skatter, som mest af alt skal gennemføres, fordi regeringen har skrevet det i sit regeringspro-

gram. CO₂-problemerne, som vi fra konservativ side ikke underkender, kan kun løses gennem en international indsats. Regeringens forslag til nye grønne afgifter lyder besnærende, men i substansen er der alene tale om nye skatter, som ensidigt pålægges dansk erhvervsliv.

For det andet er regeringen meget tæt på at rode Danmark ud i en ny uheldig EU-sag. Der er massive EU-problemer både i afgifts- og tilbageføringsforslagene. Alene disse usikkerheder burde medføre – hvis regeringen var klog – at den trak sine forslag tilbage. Men det vil regeringen ikke. Regeringen må derfor også alene løse de vanskeligheder, som kommende EU-problemer vil skabe. Vi har klart og tydeligt advaret regeringen.

For det tredje fører lovforslagene til konkurrenceforvridning mellem forskellige typer virksomheder. Fra konservativ side har vi aldrig ment, at det var et anliggende for Folketinget at fremme servicevirksomheder på bekostning af andre produktionsvirksomheder. Regeringens forslag er noget makværk. De bygger på de allerværst tænkelige planøkonomimodeller, som vi kun kender fra det tidligere Østeuropa.

For det fjerde pålægges fly- og færgetrafikken en ny ødelæggende skat, som gør transport mellem landsdelene dyrere.

For det femte skader forslagene økonomien. Regeringen gør meget ud af, at stigende beskæftigelse og lav inflation er mærkesager. Alligevel ordinerer man en medicin, som virker som den rene gift på beskæftigelsen og inflationen.

Der skal ikke herske tvivl om, at Det Konservative Folkeparti ønsker, at forurening på globalt plan med CO₂ begrænses. Miljøet har høj prioritet. Rent vand og ren luft er en konservativ mærkesag. Derfor er det også nødvendigt, at miljøproblemerne løses på den bedst mulige og mest effektive måde.

Når vi ser på problemet med CO₂, er det en kendsgerning, at dette kun kan løses internationalt. Danmark udleder 3 promille af verdens CO₂. Fra konservativ side beklager vi, at kun 7-8 OECD-lande har forpligtet sig til den 20-pct.s-reduktion af CO₂ inden år 2005, som regeringen er så optaget af. Andre lande har sat sig mindre mål. Nogle lande har slet ikke villet forpligte sig. Det er dybt beklageligt, og det er også på det punkt, regeringen burde sætte ind. Skal CO₂-problemet løses, skal det løses internationalt.

Regeringens forslag har intet med miljøpolitik at gøre. Det drejer sig reelt om den anden del af

skattereformen. Husholdningernes grønne skatter følges nu op med grønne skatter på erhvervslivet. Derfor kan Det Konservative Folkeparti ikke støtte forslagene.

Danmark kan ikke løse hele verdens miljøproblemer. I forvejen er vi meget længere fremme, når det drejer sig om miljørigtige løsninger, end mange andre. Derfor bør det også overordnet overvejes, om indsatsen til forbedring af miljøet ikke ofte kan anvendes bedre til løsning af problemer, som måske ligger uden for Danmark. Der er jo lande ganske tæt på os, som forurener i kolossalt omfang. Problemet er som nævnt grænseoverskridende.

Regeringen mener imidlertid, at det er nødvendigt med yderligere ensidige danske reduktioner af CO₂-udslippet. Derfor har man fremsat dette lovkomples. Regeringens CO₂-margin bygger på utrolig usikre prognoser. Hvem kan med nogen fornuft sige, hvad den økonomiske vækst vil være om 2 eller 3 år? Hvis regeringen kan, må det skyldes, at den besidder særlige trolddomsevner. Ja, nogle gange kunne man godt tro, at regeringens politik blev til i illusionsmagernes verden. Denne lovpakke tyder i alt fald på det.

Regeringens forslag er et nyt angreb på erhvervslivet. Tilbageføringsordningerne rammer vilkårligt. De er bureaukratiske, og de er planøkonomiske. Danske virksomheder skal betale regningen med forringet konkurrenceevne til følge. Hvis der havde været politisk vilje fra regeringens side, kunne de mål, regeringen har sat sig, godt være nået ad frivillighedens vej ved indgåelse af aftaler med erhvervslivet. Det har regeringen afvist.

Det overordnede i lovforslagene, nemlig opkrævningen af afgifterne og de såkaldte tilbageføringsmodeller, vil jeg også give et par ord med på vejen.

Regeringens lovforslag vedrørende CO₂-afgiften er som bekendt opbygget i tre dele. For det første de tunge processer, hvor virksomhederne gennem aftaler kan opnå tilskud til energibesparende foranstaltninger, hvis virksomhederne frivilligt gennemfører en handlingsplan for energibesparelserne. Det andet er de lette processer, hvor virksomhederne skal betale en væsentlig højere CO₂-afgift end ved de tunge processer, og hvor et fåtal af virksomhederne også kan indgå aftale om energibesparelser, men stadig skal betale en høj afgift. Endelig for det tredje rumopvarmningen, hvor virksom-

hederne ender med at skulle betale det samme som husholdningerne.

Det første, nemlig de tunge processer: Skal man se lidt positivt på regeringens forslag, kan man glæde sig over, at denne gruppe af virksomheder slipper billigere end de øvrige virksomheder. Vi kan derfor håbe på, at den lavere afgift betyder, at ikke alle de danske energitunge virksomheder flytter til udlandet. Men det er jo kun en ringe trøst. Virksomhederne bliver ramt, uanset om de indgår frivillige aftaler eller ej. Ved de såkaldte frivillige aftaler ydes et tilskud på 30 pct. til energibesparende foranstaltninger. Virksomheden skal således selv betale de 70 pct., og det er et krav, at investeringen skal komme hjem efter 4 år.

Tilskud eller ej, virksomhederne skal selv ud at finansiere de 70 pct. og forrente denne investering. Der er også risiko for en utilsigtet overinvestering, som ikke tjener noget formål. Om en investering så kan betale sig eller ej, kan der selvfølgelig regnes på, men man skal dog gøre sig klart, at virksomhederne skal ud og skaffe pengene til investeringen, en investering, der ikke er begrundet i mulighed for større indtjening eller effektivisering.

Det kræver eksempler at gennemskue, hvordan økonomien kommer til at se ud for de enkelte virksomheder inklusive tilbageføringsmodellerne, men jeg er sikker på, at vi gennem udvalgsarbejdet vil blive præsenteret for et utal af eksempler på helt urimelige virkninger af regeringens forslag. Fra konservativ side vil vi grave dybt i de økonomiske virkninger af forslagene.

Virksomhederne bliver ramt. Det er muligt, at man ved energibesparende foranstaltninger i et vist omfang kan spare, men uanset hvordan man vender og drejer det, har virksomhederne kun to muligheder: enten betale den høje afgift eller finansiere investeringen til besparelsen, altså en øget produktionsomkostning og dermed forringet konkurrenceevne.

Jeg skal senere vende tilbage til de øvrige tilbageføringsmodeller angående ATP-bidraget og arbejdsmarkedsbidraget.

Så er der de lette processer. Afgiftssatsen for disse virksomheder vil i år 2000 være 90 kr. pr. udledt ton CO₂. Ved aftaler ydes en rabat på 22 kr. i lighed med de tunge processer. Forskellen er, at her taler man om en afskrivning over 6 år, når der gives tilskud. Det er formentlig mere realistisk med en 6-årig afskrivningsperiode, men det får vi jo nok belyst gennem udvalgsarbejdet.

Som en betingelse for at få ydet tilskuddet må virksomheden opfylde visse krav som angivet i lovforslag nr. L 209. Det er nemlig en betingelse, at virksomhedernes samlede betaling af CO₂- og SO₂-afgift korrigeret for rumvarmesatsen udgør mere end 3 pct. af promsgrundlaget. Nemt er det jo ikke. Det er noget, virksomhederne skal dokumentere for at kunne indgå en frivillig aftale med afgiftsbesparelse til følge. Den marginal på 3 pct. af promsgrundlaget, der opereres med, vil medføre, at kun et meget, meget begrænset antal virksomheder vil kunne opnå aftalemodellen.

Det er ellers netop denne krog, CD har hængt sin hat på, men sandheden er, at der ikke er meget indhold i denne lempelse. Der er derfor tale om politisk blændværk fra CD's side, når man hævder at have hjulpet de proceslette virksomheder. Disse virksomheder med 3 pct.-proms-grænsen svarer helt præcis til de virksomheder, som i dag får hele CO₂-afgiften refunderet, altså dem, vi kalder de tunge virksomheder. Og det er vigtigt at bemærke. Vi har jo også mellemgruppen, som i dag får refunderet 75 pct., men som også kommer op på den høje sats. Det er dem, som har en proms på over 2.

Når regeringen er så interesseret i, at der foretages energibesparende foranstaltninger, hvorfor udelukker man så en hel række proceslette virksomheder? Der er kun ét svar: Regeringens forslag har intet med energibesparelser at gøre, det er rene og skære skatter.

Min konklusion med hensyn til denne del er, at det blot endnu en gang kan bekræftes, at det er en ren skat, regeringen ønsker at indføre. Man er ikke indstillet på, at virksomhederne kan indgå frivillige aftaler, medmindre der er tale om virksomheder med et meget stort energiforbrug. Det er ikke logisk.

Så er der det tredje, nemlig rumopvarmningen. Denne afgift er provenumæssigt den største i regeringens pakke. Over en 3-årig periode vil afgiften komme op på 600 kr. Denne afgift rammer bredt på hele det danske erhvervsliv og ikke kun på enkelte brancher. Der er tale om en ny rød skat, som mest af alt skal udfylde et hul i skattereformen. Miljøvinklen er meget svær at finde her.

Jeg vil herefter kommentere lovforslaget om svovlafgift, lovforslag nr. L 213. Det overordnede, nemlig en reduktion af udledning af svovl, er nødvendigt og påkrævet. Det er vi enige i. Det Konservative Folkeparti er enig med rege-

ringen i målet, men ikke i midlet. Der eksisterer allerede frivillige aftaler på området. Der er aftaler om kvoter og regler for, hvor meget svovl der må være i brændstof. De mål, regeringen har sat sig, kan utvivlsomt nås ved frivillige aftaler. Svovlafgiften kan derfor kun ses som en helt ny skat. Branchen har tilbudt regeringen at opfylde målet med 100 pct., og der er derfor ingen som helst grund til at pålægge skatterne.

Ud over de lovforslag, jeg har været inde på, finder jeg anledning til at kommentere lovforslag nr. L 214 om afgift på brændstof for færger og luftfartøjer i indenrigsfart. Om dette lovforslag kan man da i det mindste sige, at der er tale om et ærligt forslag. Her skjules intet bag den grønne retorik. Det drejer sig om en ren skatteforhøjelse. Det vil bl.a. blive disse grupper, der skal være med til at finansiere regeringens tilbageføringsordning.

Forslaget betyder konkret for f.eks. luftfartselskaberne en forhøjelse af brændstofprisen på omkring 2,30 eller 2,60 kr. pr. l brændstof. Via skattepolitikken vil regeringen øve indflydelse på konkurrencen mellem på den ene side færgerne og flyene og på den anden side togtrafikken m.v. Faktum er, at der er tale om en klokke- ren konkurrenceforvridning, hvor fly- og færgetrafikken, som også tidligere har været nævnt i dag, vil blive hårdt ramt.

Hvad angår indenrigsflyvningen, har luftfartsselskaberne de sidste 15-20 år foretaget meget store investeringer i nye fly med henblik på at nedbringe brændstofforbruget. Faktisk er brændstofforbruget de sidste 10 år faldet med godt 30 pct. Det er ikke rimeligt, når virksomhederne investerer miljømæssigt, at de alligevel bliver straffet.

Jeg går ud fra, at skatteministeren her er enig med mig i, at der ikke er tale om nogen adfærdsregulerende faktor. Jeg har i hvert fald haft svært ved at finde den.

Formålet med lovkomplekset er ifølge regeringen en CO₂-reduktion. Hvis kun 10 pct. af de fly, der overflyver Danmark, betaler afgiften, kan man spørge sig selv: Hvor er virkningen egentlig?

Til slut vil jeg fremkomme med den konservative gruppes synspunkter angående de foreslåede tilbageføringsordninger. Det siger sig selv, at de såkaldte tilbageføringsmodeller aldrig kan blive retfærdige. Det er heller ikke tilfældet her. Den eneste reelle tilbageføring ligger i lavere ATP-bidrag for arbejdsgiverne. Her kender arbejdsgiverne nøjagtig tallet på kroner

og øre, idet besparelsen er direkte afhængig af antallet af ansatte.

Nu er det imidlertid ikke sådan, at en virksomheds energiforbrug nødvendigvis har noget med antallet af ansatte at gøre. Virksomheder med lavt energiforbrug, begrænsede lokaliteter at opvarme og mange ansatte vil rent faktisk opnå besparelser ved de grønne afgifter. Andre vil tabe. Dette illustrerer regeringens fordelingspolitik. Den kan aldrig blive fornuftig, endsige retfærdig.

Der skal ske en reduktion i det kommende arbejdsmarkedsbidrag, som virksomhederne skal betale fra 1997, og som er en del af skattereforment fra 1993. Her fodres virksomhederne med deres egen hale. Magen til bluffnummer skal man lede længe efter. Virksomhederne har rent faktisk ikke sparet noget herved i forhold til det oprindelige udgangspunkt.

Endelig er der afsat en pulje til selvstændige. Som det også fremgår af lovforslaget, er der dog ikke taget stilling til, hvordan puljen skal bruges. Beløbet stiger frem til år 2000 til 295 mio. kr. Det grundlag, som foreligger nu, er for løst. Skal alle selvstændige tilgodeses inden for denne beløbsramme inkl. landbruget, vil der blive tale om meget beskedne beløb til tilbageføring til den enkelte.

Sammenfattende kan man sige, at det er hele denne opkrævnings- og planøkonomi, Det Konservative Folkeparti er imod. Man opkræver hos nogle, giver ud til andre, og på vejen falder der også lidt ned i statens kasse. Der er tale om konkurrenceforvridning, så det batter noget. Der er tale om favorisering af nogle brancher og det modsatte af andre. Regeringen vil overordnet fastlægge de danske virksomheders politik. Det er regeringen næppe den bedste til.

Lovforslagene vil utvivlsomt skabe prisstigninger, og det fremgår da også flere steder af lovkomplekset, at prisforhøjelser som følge af afgifterne kan væltes over på forbrugerne. Dette er inflationsskabende og usundt for dansk økonomi. Det vil også virke negativt på beskæftigelsen.

Der hersker så store usikkerheder om den fremtidige vækst i Danmark og om, hvorvidt vi kan nå de mål, vi har forpligtet os til, at hele regeringens lovpakke er helt uden mening. Helt overordnet er det også en kendsgerning, at Danmarks CO₂-udledning kun påvirker det globale miljø marginalt. Der er rent faktisk gjort meget, og der arbejdes konstant på at forbedre miljøet – også fra virksomhedernes side.

Så er der spørgsmålet, om lovpakken eller en del af den, måske kun tilbageføringsordningerne, er EU-stridig. Hvis det er tilfældet – hvad jeg også var inde på tidligere – vil hele lovpakken så blive opgivet?

Regeringens forslag om grønne afgifter på erhvervene er et unødvendigt tiltag, der er stærkt skadeligt for dansk erhvervsliv. Der er tale om en ren skat på erhvervslivet pakket ind i grønt omslag.

Derfor kan Det Konservative Folkeparti ikke støtte de fremsatte lovforslag. Vi opfordrer regeringen til at gøre arbejdet om igen.

(Kort bemærkning).

Henning Gjellerod (S):

Jeg vil gerne stille fru Gitte Seeberg nogle spørgsmål. Fru Gitte Seeberg sagde, at de lovforslag ikke løser noget problem. Jeg vil godt spørge fru Gitte Seeberg: Hvis nu disse lovforslag udløser, at der kommer gang i opstillingen af industriel kraftvarme – der mangler faktisk kun et ringe økonomisk incitament i øjeblikket, før der kommer gang i det – løser det så ikke noget miljøproblem? Vil det ikke reducere CO₂-udslippet?

Så talte fru Gitte Seeberg meget om planøkonomi og om, at det lignede Østeuropa. Jeg mener ikke, at der i Østeuropa har været nogen aftaler mellem stat og virksomheder. Der har heller ikke været økonomiske incitament, når det gjaldt energibesparelser. Tværtimod har det, jeg har oplevet i Østeuropa, været, at energien har været alt for billig, og at man har kunnet svine med den. Det har da været det modsatte, der har været tilfældet dér.

Så hørte jeg i fru Gitte Seebergs indlæg en kolossal masse kritiske punkter, men jeg hørte ikke noget som helst om midler til at nedbringe CO₂-udslippet. Jeg går ud fra, at fru Gitte Seeberg er enig i målene. Det bliver i hvert tilfælde fra det ene parti efter det andet tilkendegivet, at man er enig i målene.

Men jeg vil meget gerne høre om Det Konservative Folkepartis midler til at nå målene.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Nu skal jeg være usædvanlig fredagsvenlig og lade være med at begynde her fra talerstolen at citere fra hr. Per Stig Møllers seneste bog eller fra nogle af alle hans mange artikler eller udtalelser som miljøminister. Det kunne jo godt have sat nogle relationer i gang, men det skal jeg så lade være med.

Men fru Gitte Seeberg havde to ting, jeg gerne lige vil komme med en kommentar til. For det første er der det med flyene. Der skulle have været investeret voldsomt i nye fly, og hvad ved jeg, gennem de seneste år.

Jeg ved ikke rigtig, om det er rigtigt. Hvis man ser på SAS' flåde, har DC 9'erne en alder af 20,6 år i snit, mens en række andre fly i SAS-flåden kun har en alder af 3 og 4 år. Det er jo først nu, man har bestilt 35 nye Boeingfly, fordi man skal have noget, der er mere energirigtigt.

Men man flyver altså faktisk indenrigs med nogle fly, der har en gennemsnitsalder, der er 6-7 gange højere end dem, man bruger udenrigs, har. Jeg skal ikke klandre SAS for det, men bare sige, at det da ikke tyder på, at man af miljøhensyn eller energihensyn har investeret voldsomt i flåden inden for de seneste år.

Det andet er fru Gitte Seebergs regnestykke vedrørende virksomheder, der skal investere i ny teknologi og i energibesparelser. Jeg synes, fru Gitte Seeberg manglede ét argument, nemlig den besparelse, virksomhederne rent faktisk får ved, at de skal bruge mindre energi for fremtiden. Når de investerer i den nye teknologi eller den nye energibesparelse og dermed skal bruge mindre energi, går deres omkostningsniveau da også ned. Men det manglede fru Gitte Seeberg at få med.

I øvrigt synes jeg ikke, vi skal tale os mere fra hinanden end højst nødvendigt i dag. Derfor ville jeg egentlig bare gerne gøre en enkelt bemærkning i anledning af påstanden om, at det er en skat.

Hvorfor i alverden skulle vi gøre det? Når enhver kan læse i lovforslagene, at der ikke går én eneste krone i statskassen, men alt kommer ud igen, spørger jeg bare: Hvorfor i alverden skulle noget parti i Folketinget gennemføre en skat og så ikke få nogen penge i kassen? Nej, disse afgifter gennemføres af miljøhensyn, altså for at gavne miljøet og ikke for at gavne statskassen. Så skulle vi ikke holde op med det dér? Det er jo noget gas at rende rundt og sige, at skattetrykket stiger, og hvad ved jeg. Der går ingen penge i offentlige kasser, og derfor er der ingen grund til at klandre regeringen for ikke at gøre dette her af hensyn til energien og miljøet.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jeg vil gerne fortsætte dér, hvor hr. Peter Due-toft slap. For jeg blev også helt forskrækket over den høje stemmeføring, der var i anledning af

de mange nye skatter, som kom til at hvile, som det blev sagt, ensidigt på erhvervslivet. Ren og skær skat, blev der sagt.

Jeg har ligesom hr. Henning Gjellerod svært ved at høre noget som helst alternativ – nogen som helst anvisning på, hvordan vi bare tilnærmelsesvis kunne opfylde de målsætninger, som vi har forstået at også Det Konservative Folkeparti fortsat tilslutter sig.

Men jeg vil gerne spørge, når det nu opfattes så dramatisk, som det gør, om fru Gitte Seeberg kan give bare en antydning af, hvordan en stigning i omkostningerne på $\frac{1}{10}$ af de skønnede timelønsomkostninger for den private industri skal kunne få en så dramatisk effekt, som der her lægges op til, og så er der endda hverken taget hensyn til tilbageføringen eller til, at afgiften jo som en driftsudgift er fradragsberettiget i skattemæssig forstand.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg tager ordet både i anledning af hr. Henning Gjellerods og hr. Jacob Bukstis indlæg. Jeg vil gerne spørge, hvor mange gange det er nødvendigt over for hr. Buksti at gentage, at der i de beregninger, regeringen er kommet frem til, mangler 5-6 pct., og at de derfor er mangelfulde og rent manipulerede. Lad mig prøve en ekstra gang.

Alene det faktum, at man i sine beregninger regner med en international effektivisering på 0,5 pct. om året, hvor de danske tal i den sidste femårige periode rent faktisk ligger på 0,75 pct. i energieffektivisering, alene denne interessante regnefejl – eller jeg tør vel gå så vidt som til at sige denne lille manipulation – er tilstrækkelig til at rykke de 5-6 pct.

I øvrigt skal jeg lade være med at gå tilbage til kraftvarmeprojekter, og hvad det koster i energi at lave spildevandsanlæg og rense luft og rense vand, ventilere og gøre ved. Det skal jeg spare alle for i denne omgang.

Men lad det nu endelig ligge helt fast. Jeg vil gerne sige til hr. Henning Gjellerod, at jeg synes, kraftvarme er et meget teknisk begreb at bringe op her, og jeg går ikke ud fra, at de tolv forslag, der i dag foreligger om nye grønne afgifter, alene har til formål at hjælpe industriel kraftvarme frem. Det går jeg ikke ud fra er tilfældet. For det kan gøres meget nemmere. Der er nemlig kun to årsager til, at industriel kraftvarme ikke bliver udbygget så meget, som det kunne gøres. Det, man kunne gøre, er naturligvis at give de indu-

strier, der går i sådanne overvejelser, et åremål, hvori de kan fuldføre implementeringen. Deres problem i øjeblikket er, at de ikke ved, hvornår CO₂-tøren forsvinder, for det er den, der er afgørende for, om man går i gang med et sådant projekt eller ej. Den usikkerhed kunne man jo fjerne, og så kunne man i øvrigt konvertere tilskuddet til et driftstilskud; så ville industrien se på industriel kraftvarme med helt andre øjne, end tilfældet er i øjeblikket.

Men lad os være enige om, at det ikke kan være de tolv forslag, der er til behandling i dag, der skulle hjælpe industriel kraftvarme til at udbygge yderligere.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Nu har jeg flere gange hørt borgerlige ordførere og andre medlemmer af de to partier her i dag bruge udtrykket »manipulerede tal«. Påstanden er altså, at regeringen har manipuleret med de tal, der ligger til grund for diskussionen. Jeg ser, at hr. Hansen-Nord nikker; han mener altså, at de beregninger, vi giver i energiredegørelsen osv., er politiske tal, som vi selv manipulerer os frem til.

Det kan godt være, at hr. Hansen-Nord, hvis han engang bliver minister, ville operere på den måde. Men jeg har ikke kendskab til nogen minister, der, før hr. Hansen-Nord engang skulle blive minister, overhovedet i deres vildeste fantasi kunne komme til så tåbelig en adfærd.

Vi har da brug for i det politiske liv, at de tal, vi opererer på basis af, er neutrale og nøgterne og fremskaffet af mennesker, som vi kan have tillid til, uanset om det er den ene regering eller den anden regering. De mennesker og de organer, der har lavet tallene i »Energi 2000«, er de samme som dem, vi har brugt i forbindelse med beregninger af mankoen. Det er også dem, der har beregnet, at virkningen af Venstres, De Konservatives og Fremskridtspartiets forslag om at fjerne den eksisterende CO₂-afgift plus de formål, som finansieres i kraft af den eksisterende CO₂-afgift, vil øge mankoen fra 6 til 14 pct.

Vi har selvfølgelig ikke manipuleret med et eneste tal i den forbindelse. Man kan altid diskutere forudsætninger og beregningsmetoder; det ved vi at eksempelvis Økonomiministeriets, Energistyrelsens, Finansministeriets og Skatteministeriets eksperter har været i dialog med industrien om. De er nu i øvrigt ikke kommet til det samme resultat som hr. Hansen-Nord.

Men jeg vil gerne med al den styrke, som er mig til rådighed, afvise enhver påstand om, at

der foreligger manipulerede tal i denne forbindelse; enhver påstand om det er urimelig.

I øvrigt vil jeg sige til de borgerlige partier, at regeringen er nødt til at lægge de tal til grund, som den bedst tilgængelige sagkundskab giver os. Vi er nødt til, når vi diskuterer den økonomiske politik, at lægge Danmarks Statistiks oplysninger om betalingsbalanceunderskuddet osv. til grund. Vi kan ikke sige, at de bare er manipulerede fra eksperter eller andre, så vi er nødt til at lægge dem til grund. Det vil en kommende – det ske sent – borgerlig regering naturligvis også være nødt til at gøre.

Derfor har regeringen ikke haft noget andet valg end at agere med en række forslag, der fører til opfyldelsen af den målsætning, der blev fastlagt ikke af den nuværende, men af den tidligere regering. Hvad andet skulle vi gøre?

Derfor er mit spørgsmål til de borgerlige ordførere, som jeg håber vi får et svar på her i dag: Hvis de tal er rigtige – og det er dem, vi må lægge til grund i en seriøs debat – og man fastholder de tyve procents målsætning, og hvis man ydermere skal kompensere for de otte procent, man mangler, fordi man vil afskaffe den eksisterende CO₂-afgift og de formål, der finansieres, hvor vil man så skaffe de fjorten procent fra?

Der er jo intet, der er lettere i denne verden end at kritisere og kritisere og kritisere og sige: Det er ikke godt nok, og der er en skævhed – og noget af kritikken skal såmænd nok vise sig at være berettiget, og det vil vi da meget gerne rette undervejs under et udvalgsarbejde – men hvor er de positive forslag, der fører til, at vi rent faktisk får en reduktion som den, der blev stillet op af den tidligere regering? Det er det spørgsmål, der er blevet stillet nu, jeg tror 4, 5, 6, 7 gange, og som ikke er blevet besvaret. Man kan sagtens pege fingre ad andre, fordi de slæber med at opfylde de målsætninger, man selv formulerede i sin tid. Men det mindste, man kunne gøre, var selv at forklare Folketinget og offentligheden, hvordan det kunne gøres.

Hr. Duetoft havde tidligere et vældig godt citat fra den tidligere regerings overvejelser om, hvad der var nødvendigt for at nå 20 pct.-målsætningen, hvori også indgik elementet beskatning af erhvervenes energiforbrug. Det var, fordi man vidste, at det var nødvendigt, ligesom den nuværende har måttet erkende, at det var nødvendigt at tage det med.

Vi ville meget hellere, som hr. Duetoft var inde på det tidligere, have været hele dette store arbejde foruden, for det har været vanskeligt –

det ved enhver også internt i regeringen – i forhold til organisationerne og er teknisk meget kompliceret. Vi ville hellere have været det foruden, men vi føler os forpligtet af en fælles miljøpolitisk målsætning fastlagt under den tidligere regering. Vi vil ikke løbe fra det, vi én gang har sagt.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg har et par kommentarer til fru Gitte Seeberg, som jeg synes holdt en ualmindelig flot ordførertale. Jeg synes, den bar præg af, at fru Gitte Seeberg havde læst hvert enkelt af de lovforslag, som vi har til behandling her i dag, og jeg er helt sikker på, at hvis jeg stillede spørgsmål til fru Gitte Seeberg om detaljerne, ville hun også kunne svare på dem. Så min uforbeholdne compliment.

Det, der gør mig bekymret, er, at fru Gitte Seeberg sagde – fuldstændig ordret – at rent miljø, ren luft og rent vand altid havde været en konservativ mærkesag, og når man tænker på de formuleringer, der stod i »Energi 2000«, som er nævnt flere gange her i dag, kan man jo kun sige, at det er rigtigt, for De Konservative var også med i regering dengang, og den konservative miljøminister, Per Stig Møller, rejste jo hele verden rundt og brystede sig af de fremragende danske miljøpolitiske foranstaltninger, herunder også energi- og miljøafgifter, som jo har været med til at gøre Danmarks befolkning til verdensmestre i energibesparelser. Afgifterne virker jo, og det har De Konservative været med til, ligesom De Konservative har været med til at rose sig af det og at fremhæve det danske eksempel som ét, andre lande også burde følge.

Derfor kan jeg kun sige, at fru Gitte Seeberg er grundig og nøgtern og læser ordentligt på tingene, men hun bør også tænke på historien, nemlig det, som De Konservative selv har været med til at prædike for i den store verden.

Fru Gitte Seeberg sluttede med at sige, at regeringen må gøre sine ting om, fordi dette her var noget planøkonomisk makværk og alle de andre skrækkelige ting, som er blevet sagt så mange gange i dag. Hvis vi nu siger: O.k., så lad os gøre tingene om. De Konservative bryder sig ikke om afgifter, det har vi så forstået; de har altså skiftet mening. Man vil have frivillige aftaler i stedet for.

Så vil jeg gerne spørge fru Gitte Seeberg: Lad os nu forestille os, at vi gik ind på sådan nogle frivillige afgifter; hvad skulle de så følges op af,

hvis de, der indgik i aftalerne, ikke overholdt dem? Der skal jo være en eller anden form for kæp, som man kan slå aftaleparterne i hovedet med, hvis de ikke overholder de frivillige aftaler, de indgår. Der skal være et eller andet instrument. Man skal kunne sige til dem: Hvis I ikke overholder disse aftaler, så får I en afgift. Det er den eneste måde, man kan håndhæve frivillige aftaler på. Ellers er de jo ikke det papir værd, de er skrevet på. Svar udbedes af fru Gitte Seeberg.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Nu skal jeg ikke svare på vegne af fru Gitte Seeberg; det kan hun sikkert udmærket selv gøre. Men forskellen på den opfattelse, fru Elisabeth Arnold har, og den, vi andre har, er netop fru Elisabeth Arnolds eget billede: Man skal bruge kæppen over for erhvervslivet. Vi er nogle, der mener, at vi opnår flere og bedre resultater ved at bruge guleroden frem for at tæve løs på erhvervslivet, for der er nogle, der bukker under, når de får kæppen og som ikke kan klare det, fordi de allerede er så svækkede.

Hr. Peter Duetoft nævnte eksemplet med flyvemaskinerne og spurgte: Hvorfor har SAS ikke bare for længst købt nogle nye fly? Jamen hvor skulle de have skaffet pengene fra? I ganske mange år har SAS givet underskud. Skulle de have fyret nogle flere medarbejdere? Skulle de have lukket nogle flere destinationer? Hvor skulle de have skaffet pengene fra? SAS har først pengene nu. Det er først nu, SAS har en økonomi, der sætter dem i stand til at købe disse nye, meget kostbare fly.

Nøjagtig det samme er tilfældet for en lang række andre danske virksomheder. Hvis de ikke har pengene, når flertallet i Folketinget nu tvinger dem til at foretage disse investeringer, så bukker de under, og så koster det arbejdspladser.

I diskussionen om, hvorvidt dette her nu kommer til at give penge i statskassen, er hr. Duetofts forsikringer i dag om, at der ikke skal ligge en krone og flyde ovre i Skatteministeriet, når man har kradset disse penge ind, for det hele det skal ud igen, det samme argument som ved indførelsen af den første CO₂-afgift, men det er jo ikke blevet tilfældet.

Hr. Duetoft glemmer, at de forslag, der ligger på bordet i dag, betyder, at der skal kunne udbetales nogle særlige tilskud til de virksomheder, som foretager nogle investeringer. Hvad

nu, hvis de investeringer ikke bliver foretaget? Bliver afgifterne så tilbagebetalt? Svaret er nej, for det ligger i et andet lovforslag. Skatteministerens kradser pengene ind og putter dem i statskassen uanset hvad. Om der via Energiministeriet sker en udbetaling af pengene, bestemmes af en anden lov. Derfor holder hr. Duetofts forsikringer om, at der ikke bliver en eneste krone liggende og flyde i et hjørne af Skatteministeriet, ikke rigtig i forhold til de forslag, vi rent faktisk har til behandling i dag. Jeg kan godt forstå, at hr. Duetoft af retoriske og partipolitiske grunde har brug for at efterlade det indtryk hos befolkningen, men det er bare ikke rigtigt.

(Kort bemærkning).

Niels J. Langkilde (KF):

Jeg vil gerne rykke for et svar endnu en gang; nu tror jeg, at hr. Buksti har taletid nok. Det drejer sig om færgerne. Vi hørte, at hovedparten af færgerne – for det er hovedparten af de danske færges, der går til småøerne – altså skal friholdes fra en takststigning. Det lyder godt, men hvad med de andre? Hvor stor skal prisstigningen være, eller skal det være en kombination? Hvad er det for færgeruter, der skal nedlægges? Hvad er det for noget, der skal skæres væk? Hvilke afdage er det, der skal spares væk? Det mangler vi et svar på.

Vi mangler også et svar på det andet spørgsmål, jeg stillede. Det er beskæftigelsen. I relation til de 2.500 ekstra arbejdspladser, som der henvises til – vi hørte før fra miljø- og energiministerens, at der var lavet så mange talberegninger osv. på det her forslag – må jeg spørge: Hvor er de 2.500 arbejdspladser? Hvor kan det sandsynliggøres at de kommer? Det synes jeg er meget vigtigt at få med. Jeg ved godt, der er et langt afsnit, der siger, at det er nogle spørgsmål, vi endnu ikke har klaret, men jeg synes, det er noget af det, der er vigtigt at få til at indgå i den debat, der følger herefter, at få disse spørgsmål afklaret helt præcist.

(Kort bemærkning).

Gitte Seeberg (KF):

Jeg tror ikke rigtig på miljøministerens udtalelse om, at han helst så, vi ikke skulle have de grønne afgifter. Problemet er jo, at der hersker så utrolig stor usikkerhed om, hvor langt der er til at nå det mål på de 5-6 pct., der hævdes at mangle.

Når jeg siger, at det er planøkonomi, mener jeg, at der er tale om statsstyring af de danske

virksomheder med de tilbageførselsmodeller, man her lægger op til.

Til hr. Duetoft vil jeg sige, at virksomhederne sparer jo ikke noget ved dette her. Der er tale om en afgift, alternativt en investering, de skal betale. De skal under alle omstændigheder have penge op af lommen.

Det knytter sig lidt til det, fru Elisabeth Arnold var inde på, nemlig at vi gerne vil have de frivillige aftaler; hvad gør man så, hvis virksomhederne ikke overholder de frivillige aftaler? Det er klart, at der i den situation må være en eller anden form for sanktion.

Men når det drejer sig om at nedbringe CO₂ og alt det, vi taler om i dag, er sagen jo den, at uanset hvor meget virksomhederne sparer, og uanset hvilke foranstaltninger de laver, skal de alligevel betale afgifterne. Det er jo også derfor, at vi kalder dem ren skat. Sådan er det.

Hr. Jacob Buksti nævnte, at det drejede sig om 1/40 af stigningen i lønomkostningerne. Ja, det er meget godt, men alt det, vi opererer med her, er jo gennemsnitstal. Det, der er interessant, er at se, hvordan det ser ud for den enkelte virksomhed, og det kan meget vel give nogle helt andre tal på bordet.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg giver ordet til hr. Peter Hansen-Nord for en kort bemærkning, hvorefter jeg meget hurtigt lukker talerlisten for korte bemærkninger i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Det er naturligvis ministerens indlæg om manipulerede tal, som bringer mig herop. Ministeren beder om, at vi ikke bruger et sådant ord. Jeg er sådan set også ligeglad med, hvilket ord vi bruger. Det er konstruerede tal. Når man opstiller de forudsætninger, man vil bringe i anvendelse, bruger man de tal, der passer bedst til at nå det slutresultat, man gerne vil komme frem til.

Men altså igen må jeg sige til ministeren, at essensen i det alene er, at man for at få tallene til at passe er nødt til at gå til udlandet for at se på, hvordan energieffektiviteten har udviklet sig dér. Og da den ikke er god nok, så lægger man den ind, og så når man en større manko i det afsluttende regnestykke. Man ønsker ikke at bruge de danske tal, for hvis man brugte dem, ville man nå frem til, at reduktionen med 20 pct. i år 2005 – der er 10 år endnu – var rigeligt opfyldt. Det er det, der er problemet. Om det så

skal kaldes manipulerede tal eller konstruerede tal, er underordnet; ministeren må selv vælge i ordbogen, hvilket ord der skal anvendes, men det er i hvert fald essensen af den problematik, vi her har fat i.

Det er det, jeg kalder en omvendt Brundtland. I Brundtlandrapporten var forudsætningen, at pengene skulle være til stede – man skulle have tjent pengene – og så kunne man bruge en del af dem til at forbedre miljøet. Nu gør man det omvendte: Nu hugger man pengene fra folk, og så vil man om føje år se, at der ikke længere er de muligheder for at forbedre miljøet, som vi egentlig alle sammen så gerne vil. Det er egentlig det, der dybest set bliver problematikken, når denne »grønne afgiftspakke« kører igennem, som jeg kalder nye røde skatter. Så vil vi opleve, at pengene altså ikke er der til at forbedre og gøre noget for miljøet om 5-10 år. Det er måske dybest set det største problem, vi slås med i dag.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Miljøministeren ville gerne have os til at tage stilling til, hvad man skulle gøre, hvis han nu alligevel havde ret i sine tal. I den sammenhæng vil jeg gerne gentage det spørgsmål, jeg tidligere har stillet, men ikke fået noget svar på, nemlig: Hvorfor tager man ikke industrien på ordet? Jeg står her med en henvendelse fra Dansk Beklædnings- og Tekstilarbejderforbund, som siger, at de glimrende ad aftalevejen ville være i stand til at nå den reduktion, som ministeren beder om. Så tag dem da på ordet!

Til fru Elisabeth Arnold vil jeg sige, at skulle det så være, at man ikke når målene og man kan se, at det går galt, jamen så lad os da tale om, hvad vi kan gøre ved de virksomheder, der ikke når en eller anden form for normtal. Lad os overveje, hvad vi kan gøre med dem, som bruger mere, end de skulle efter normerne. Det er da langt mere konstruktivt end at begynde at ødelægge dansk erhvervsliv med at lave de dér Storm P.-maskiner, som disse forslag er.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg vil gerne takke fru Gitte Seeberg for svaret på mit spørgsmål, idet det jo viste, at fru Gitte Seeberg klart har forstået problemstillingen, nemlig at der skal en eller anden form for sanktioner til, hvis frivillige aftaler ikke fører til det ønskede mål. Spørgsmålet er så bare, hvad det

er for sanktioner, som Det Konservative Folkeparti kunne tænke sig at man indførte. Der er vel i virkeligheden ikke så forfærdelig mange andre ting end bøder eller afgifter. Det er præcis derfor, vi mener, det er lige så rigtigt at tage afgifterne nu.

I forbindelse med den diskussion, som hr. Kim Behnke startede på med guleroden, vil jeg sige: Jamen guleroden for dem, der sparer, er jo det nedsatte energiforbrug og de nedsatte omkostninger, som man har i forbindelse med det. Vi har jo alle sammen, når vi i vores private husholdninger har sparet på både det ene og det andet og det tredje i lyset af de stigende afgifter på energi- og på miljøting, opdaget, at vi simpelt hen brugte færre penge til de pågældende ting på trods af afgifterne, fordi vi blev bevidste om at spare på det. Præcis det samme kan erhvervene også gøre.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Herefter giver jeg ordet til hr. Peter Duetoft for en kort bemærkning, hvorefter næste taler i ordførerrækken er hr. Jes Lunde.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg vil bare for god ordens skyld gøre Venstres og De Konservatives ordførere opmærksom på, at vi ikke diskuterer Dithmerudvalgets rapport i dag. Vi diskuterer nogle lovforslag. Jeg synes, man kan få indtryk af, når man følger debatten, at der slet ikke er sket noget i retning af aftaler fra Dithmerudvalgets rapport og frem til nu.

Aftaler er blevet en meget central del af denne pakke, og jeg er overbevist om, at hvis man argumenterer i udvalget for brancher eller virksomheder, som kunne komme ind under aftaleordningen, har regeringen jo også meldt, at man er lydhør over for argumenter.

Jeg synes, det er fantastisk, at man her i dag kan lave det dér generalangreb, når man ved, at afgiftsprovenuet er gået fra omkring 7 mia. kr. ned til 2 mia. kr., og at aftalerne er kommet centralt ind.

Men det, der egentlig bragte mig herop, er fru Gitte Seeberg, der lavede sit regnestykke. Det er da rigtigt, at en virksomhed, som siger til sig selv: Vi vil ikke, har ikke lyst til eller gider ikke nytænke nok, og derfor bliver vi, hvor vi er, og betaler vores afgift, har en omkostningsbelastning. Men det eksempel, fru Gitte Seeberg kom med, nemlig at en virksomhed nu skulle have penge op af lommen, og det var en omkost-

ningsforøgelse at investere i nedsættelsen af energiforbruget osv., puha, puha, puha. Ja, tak, men hvad så om 3-4 år, når den investering er tilbagebetalt? Så er det da en omkostningsnedsættelse, så er man da mere konkurrencedygtig, så står man da bedre over for udlandet, end man gør i dag, fordi man bruger mindre energi pr. produceret enhed på det tidspunkt, end man gør i dag, og har dermed en fordel.

Derfor er det synspunkt, fru Gitte Seeberg kommer med, da noget snak eller i alt fald meget kortsynet, for det gælder måske nok inden for det første eller de næste 2 eller 3 år, efter at en investering er vedtaget, men over de mange år efter og på den lange sigt er det da en fordel for de virksomheder, der går ind i investeringsordningen og derefter får et lavere energiforbrug og dermed lavere grundudgifter.

Ingen skal komme og fortælle mig, at en nedsættelse af energiforbruget med 10, 20, 30, 40 pct. ikke vil lette omkostningsniveauet betragteligt og skabe større konkurrencedygtighed hos virksomheder, hvis energiforbrug udgør $\frac{1}{3}$ eller mere af deres samlede omkostninger. Så fru Gitte Seebergs regnestykke gælder ikke.

Jes Lunde (SF):

SF hører til de partier, der tager miljøproblemerne alvorligt også i praksis, når der skal laves lovgivning her i Folketinget.

Nogle gange kan man blive i tvivl om, hvor mange partier der har det sådan herinde, for vi kan jo tydeligt se, at flertallet fører en miljøpolitik, der på mange punkter er helt uforsvarlig, når det kommer til stykket, selv om man siger alle de rigtige ord ved festlige lejligheder.

Situationen blev glimrende illustreret af TV-Avisens nyhedsmagasin onsdag den 5. april. På trods af stigende miljøproblemer og partiernes erklærede målsætninger om at fremme den kollektive trafik er det gået lige modsat: Prisen på kollektiv trafik er steget markant, prisen på benzin er faldet lige så markant, og vi har fået en eksplosion i privatbilismen understøttet yderligere af en syndflod af motorvejsbyggerier.

I Nyhedsmagasinet stillede regeringen så op med en trafikminister, der bare slog ud med armene og sagde: Jamen det er åbenbart det, folk vil have; folk vil jo køre mere i privat bil, og så kan vi ikke gøre noget ved det.

Det er efter SF's opfattelse et grotesk eksempel på regeringens dobbeltspil i miljøpolitikken: På den ene side holder man alle de rigtige taler, på den anden side gør man det stik modsatte i

praksis ganske mange steder, hvis presset fra bilmafiaen, kulmafiaen eller hvem, der nu har interesser i klemme, bliver stort nok.

Nu står vi og behandler en CO₂-pakke, hvor ambitionsniveauet er skåret kraftigt ned på grund af larm fra Dansk Industri, Venstre og De Konservative.

Regeringen vil sikkert i dag påstå, at der ikke er sket de store ændringer, men så skal man bare læse lidt i CD'ernes partiavis, Centrum-Debat, fra marts 1995, der taler åbenlyst om den »kraftige reduktion i udspillet som et resultat af en ihærdig indsats fra CD.«

I Dithmerrapporten fra april 1994 fik Folketinget præsenteret en meget klar redegørelse for, at målsætningen om at nedbringe CO₂-forureningen med 20 pct. inden år 2005 ikke kunne nås uden nye initiativer.

Da forhandlingerne startede først på året, fik vi yderligere opgjort gabet mellem det sandsynlige forløb og målsætningen til mindst 6-7 pct., og vi blev som udgangspunkt enige om, at erhvervslivet gennem CO₂-pakken nødvendigvis måtte bidrage med mindst 5 procentpoint, hvis der skulle være nogen chance for at nå målsætningen.

Med i billedet hører jo, at målsætningen endda slet ikke er god nok. Internationale klimaforskere mener, at der er behov for en lang større reduktion, hvis vi skal undgå drivhuseffekten og de truende økologiske katastrofer. De tyve procent er bare udtryk for, hvad vi indtil nu i en alt for begrænset kreds af lande har bundet os til, og de tyve procent burde efter SF's opfattelse ved opfølgingsmødet i Berlin i sidste måned være blevet gjort til en pligt for de industrialiserede lande på linje på forslagene fra den tredje verden, og hurtigst muligt burde målsætningen derefter strammes internationalt.

Det er også baggrunden for, at vi finder det helt forkert at lempe på midlerne, og det er ikke desto mindre det, regeringen nu gør ved at komme med en pakke, hvor erhvervslivet end ikke bidrager med det minimum på 5 procentpoint, som vi tidligere var så enige om.

Det er et tema, som SF vil forfølge under forhandlingerne i Folketinget, og vi vil holde regeringen fast på dens ansvar for, at målene nås.

Det konkrete CO₂-forslag, der ligger til behandling i dag, svarer i sin struktur på mange måder til de principper, som regeringen og SF sammen talte sig frem til, før den politiske proces af regeringstaktiske grunde brød sammen. Det er mere ambitionsniveauet, den er gal med.

SF kan således støtte, at der indføres en markant CO₂-afgift på erhvervslivet. Forbrugerne har jo i mange år betalt deres afgifter på fossile brændstoffer; niveauet er i dag omkring 600 kr. pr. t CO₂, mens erhvervslivet ligger på omkring 35 kr. pr. t CO₂. Og det er på høje tid, at erhvervslivet får en langt større tilskyndelse til at nedbringe ressourceforbruget og forureningen.

SF er enig i, at de dele af erhvervslivet, der ikke er særlig konkurrenceudsat, må op på det fulde niveau på 600 kr. pr. t i løbet af få år.

Regeringen foreslår, at afgiften skal omfatte rumopvarmning. Men det er ikke nok. SF foreslår, at den også skal omfatte belysning og hele elforbruget inden for handel og service. Ingen private ville jo drømme om at lade deres dybfryser stå åben dagen lang, og hvorfor skal vi så acceptere, at energipriserne er så lave, at det åbenbart er noget, der kan betale sig i butikkerne? Det er bare et enkelt eksempel på, hvor lidt der tænkes på energiforbruget i erhvervslivet, fordi priserne er så lave. Kan vi regne med regeringens støtte i den sag? Og hvis vi ikke kan det, lad mig så høre Socialdemokratiets og De Radikales begrundelse for, at de ikke kan støtte vores forslag på det område.

Regeringen lægger op til en CO₂-afgift på procesenergien på 5 kr. pr. t stigende til 25 kr. pr. t for de tunge processer og 50 kr. pr. t stigende til 90 kr. pr. t for de lettere processer. Her er ambitionsniveauet mere end halveret i forhold til regeringens første udspil, og det er efter SF's opfattelse uholdbart. Der er desværre ikke noget miljømæssigt grundlag for at gøre virkemidlerne slappere, tværtimod.

SF er enig med regeringen i, at det er et alternativ for et håndterbart antal energiintensive virksomheder at opfylde miljøkravene gennem bindende aftaler. Målsætningen er jo at mindske CO₂-bidraget, ikke at flytte virksomheder til et andet, miljømæssigt uregulært land. Det ville ikke gavne det globale miljø det mindste. Hvis en virksomhed forpligter sig til at gøre alt, hvad der er teknisk muligt, for at spare på energien, er der derfor god reason i at lave en sådan aftale, der kan træde i stedet for afgiften. Vi forudsætter til gengæld, at aftalerne er tilstrækkelig stramme. Vi vil gerne have tilbagebetalingstiden sat op, så projekter, der kan tjene sig selv ind i løbet af flere år, også kan gennemføres, og vi må have sikkerhed for, at en betydelig CO₂-afgift automatisk træder i kraft, hvis virksomheden tilsidesætter pligten til at spare på energien.

SF vil gå lovpakken igennem helt generelt for at finde muligheder for at skærpe betingelserne, så vi kan øge chancerne for at nå målet: en produktion, der sker på et mere økologisk bæredygtigt grundlag. Vejen til den fulde bæredygtighed er lang, men vi bør benytte denne mulighed for at nå et vigtigt stykke hen ad vejen. Målet må være, at vi får gennemført en økologisk skattereform, hvor markedspriserne fuldt ud kommer til at afspejle de samfundsmæssige og miljømæssige omkostninger, der har været ved at producere varerne. Først da får vi den langsigtede omstilling af produktionen, der er brug for.

SF er tilhænger af, at provenuet af afgifterne føres tilbage til erhvervslivet, så konkurrenceevnen taget under ét ikke bliver ramt. Det er efter vores opfattelse ganske enkelt en betingelse for, at vi kan nå langt nok i miljøpolitikken. Hvis vi ikke tænker på konkurrenceevnen, går de miljøpolitiske fremskridt i stå, længe før vi når målet om økologisk bæredygtighed.

Vi kan støtte regeringens forslag om at bruge en stor del af provenuet til en målrettet støtte til energibesparelser osv., og vi kan også støtte, at en anden del føres tilbage som en lempelse i omkostningerne pr. ansat. Der var måske også grund til at kigge lovforslag nr. L 216 om lønsumsafgift efter en ekstra gang og se, om man ikke kan finde pengene på en måde, der ikke går ud over beskæftigelsen.

For brancher uden mange ansatte, f.eks. landbruget, skal der findes nogle særlige løsninger. Vi har hørt et rygte om, at husmændene er på vej med en idé, der kan give et bredere tilbageførselsgrundlag svarende til det antal arbejdstimer, der udføres på bedriften, og det mener vi helt klart må indgå i forhandlingerne.

Vi kan tilsvarende støtte tilskuddet til omstilling af elopvarmede bygninger. SF er også enig med regeringen i, at der er brug for en svovlafgift, og vi vil under udvalgsarbejdet kigge nøjere på, hvordan den bedst kan kombineres med de eksisterende kvoter for elproduktion.

Vi er tilhængere af afgifter på brændstofforbruget i fly og færger i indenrigsfart, og vi ser det som et direkte formål at undgå de mange planer om hurtige katamaranfærger, der vil fragte biler over havet med et energiforbrug på størrelse med et Herculesflys. Men vi skal samtidig sikre os, at det ikke betyder, at bilerne i stedet som følge af regeringens ødsle benzinpriispolitik kan køre billigere over Storebæltsbroen, for så mister vi netop den miljøgevinst,

der skal ligge i at få transporten flyttet til mere energiøkonomiske færger. Tilsvarende skal vi også have skabt sikkerhed for, at færgerne ikke kan undgå afgifterne ved at sejle under bekvemlighedsflag.

SF vil gå ind i arbejdet med CO₂-pakken med den indstilling, at det af hensyn til miljøet er nødvendigt at gennemføre så meget som overhovedet muligt. Vi vil pege på ideer til at inddrage områder, der er taget for svagt fat på, og det vil først og fremmest være vores opgave at holde regeringen fast på, at miljømålsætningen skal nås. Der er brug for mange flere virkemidler end CO₂-pakken. Jeg kan pege på skærpede normkrav til maskiner, en helt anden benzinspolitik, udbygning af vedvarende energikilder osv.

Men vi vil advare imod, at man slækker på selve CO₂-pakken i forventning om, at de andre områder dækker mankoen. Det er bedre for en gangs skyld at satse på at komme på forkant med udviklingen. Tænk, hvis Danmark kunne give et større bidrag til at nedbringe de globale miljøproblemer, end vi har forpligtet os til.

(Kort bemærkning).

Gitte Seeberg (KF):

Det er angående det regnestykke, hr. Peter Due-toft gjorde, umiddelbart før SF's ordfører kom på.

Når man taler om de afgifter og de regnestykker, må man jo tage udgangspunkt i, hvordan det ser ud i dag. I hvert fald for de tunge virksomheders vedkommende, hvor procenten er højere end 3, er det sådan i dag, at de får refunderet det hele. Nu vil det blive sådan efter regeringens forslag, at enten må man betale afgiften eller foretage investeringen, og uanset hvordan man vender og drejer det, er det klart, at det medfører øgede omkostninger.

Og efter at man har lavet de energibesparende foranstaltninger med de tilskud, man kan få, skal man betale den fulde afgift igen, når vi når frem til år 2000. Der er jo ikke lagt op til en fortsættelse af afgiftsbesparelsen. Det vil jeg gerne høre noget om, for jeg synes, det er et interessant spørgsmål, som ikke er blevet afklaret i dag.

Men der er ikke tale om nogen besparelse, og uanset hvordan man vender og drejer det, er det en udgift for virksomhederne. Havde der været tale om en model med frivillige aftaler, som vi gerne vil have, og hvor man kommer ned på en afgift på 0 kr., hvis man overholder de aftaler,

man indgår, ville det have været en helt anden sag.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg synes egentlig, det er fortvivlende i denne debat, at De Konservative og Venstre slet ikke forstår, hvad der er på dagsordenen.

Vi har et miljøproblem med for store udslip af CO₂, der er ved at skabe en drivhuseffekt, som risikerer at kvæle os og risikerer at skabe nogle økologiske katastrofer af et helt ufatteligt omfang, f.eks. sætte lande under vand, nedsmelte isen ved Arktis og skabe nogle ørkenområder, vi overhovedet ikke kan forestille os. Og så begynder man at diskutere detaljer. Så diskuterer man, om ikke man kan finde et hår i suppen et eller andet sted i stedet for at beskæftige sig med indholdet af dagsordenen for miljøpolitikken i øjeblikket. Det synes jeg er tragisk.

Sagen er jo, at vi er nødt til at foretage den omstilling. På lang sigt er vi nødt til at flytte produktionen væk fra de allermest energiintensive metoder. Vi er nødt til at få hele produktionsapparatet til at tænke meget mere på sit energiforbrug og tænke meget mere på energiforbruget i forhold til, hvad der produceres, for at det, vi laver, kan være økonomisk bæredygtigt på lang sigt.

Hr. Peter Brixtofte kom på et tidspunkt med et glimrende citat af en indianerhøvding, som netop gik ud på, at vi havde pligt til at bevare vores jord for fremtiden, tænke på, hvordan den er nu, og sørge for at bevare den. Man kan sige, at det havde været en Guds lykke, hvis generationerne af blegansigter havde gjort det, lige fra de hørte det citat første gang. Så havde USA vel set anderledes ud, end det gør i dag.

Men lad os i det mindste begynde at tænke en lille smule fremad og tænke på den pligt, vi har til at bevare en klode, der kan eksistere på lang sigt. Kravet er – det ligger jo i ordene – at vores produktion skal være økologisk bæredygtig. Jeg tror, alle er enige om, at det er den ikke. Det kræver en kolossal omstilling, så lad os tage fat på at diskutere det og diskutere, hvilke midler vi skal bruge for at nå derhen, i stedet for at finde nogle hår i suppen, som er meget små i forhold til den kæmpestore problemstilling, vi står over for.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg håber, Det Konservative Folkeparti vil overveje, om man alligevel ikke kan synes, at nogle af forslagene er gode. Rent faktisk er det jo sådan, siger fru Gitte Seeberg, at hvis man laver de her investeringer osv., burde man kunne komme ned på nul. Okay, man kommer ned på 3 kr., men det er så tæt på nul, det næsten overhovedet kan være.

Fru Gitte Seeberg rejste spørgsmålet om, hvad der sker, når man nu er kommet derned og vi kommer frem til år 2001 eller 2005. Her må jeg sige, at der ligger jo ikke noget i planerne om, at man bliver pålagt en afgift, hvis man har levet op til aftalerne. Men ingen kan jo sige, hvad et flertal i Folketinget på det tidspunkt sætter som nye mål. Hvis teknologien har udviklet sig meget, eller hvis udviklingen af CO₂-udslippet har været dårlig, kan et flertal naturligvis sige i år 2000 og 2005: Nu gør vi det en gang til, for det er muligt at komme endnu længere ned, end vi er nået.

Men der ligger ikke noget i pakken her om, at nu holder man aftalerne i en årrække, og når man har gjort det tilpas længe, får man et smæk og endnu et par afgifter. Det er en forkert indfaldsvinkel, fru Gitte Seeberg har her.

Jeg må fastholde, at fru Gitte Seeberg siger, at hvis virksomhederne kunne indgå en aftale og så komme ned på 0 kr., var det en anden sag. Jamen det kan de rent faktisk. Det hedder ganske vist ikke 0 kr., det hedder 3 kr., men det er jo ganske tæt på nul. Jeg ser frem til, at fru Gitte Seeberg nu går op og siger, at hendes ordførertale byggede på et forkert grundlag, og at Det Konservative Folkeparti derfor har vendt sig og nu vil gå positivt ind i debatten om forslagene.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Hr. Jes Lunde taler om detaljer og hår i suppen. Jeg vil tillade mig at sige, at de 0,02 pct., som Danmarks andel af det samlede udslip udgør, er jo også en slags hår i suppen i forhold til den økologiske katastrofe, hr. Jes Lunde snakkede om. Men derfor skal vi selvfølgelig være med til at vise et godt eksempel, det er jeg da helt enig i.

Men hvis vi virkelig skal lave den kolossale omstilling, er det nok hele EU, vi skal tale om – i hvert fald i første omgang – og hvis vi virkelig skulle gøre de ting, som jeg egentlig også synes kunne være utrolig relevante, kunne vi nå utrolig langt, hvis vi havde fælles regler i EU.

Jeg går ud fra, at det, hr. Jes Lunde taler for, i virkeligheden er, at man kunne lave en sådan omstilling ved at have flertalsafgørelser om CO₂-afgifter i EU. Så kunne man nemlig gøre noget helt andet, for så behøvede man ikke at lave alle de undtagelsesregler. I virkeligheden er det noget underligt omvendt pjatteri – det må hr. Jes Lunde da give mig ret i – at vi gør det selvpinerisk og besværligt og indviklet i vores eget land. Vi bliver selvfølgelig bange for vores egen skygge, og så siger vi: De rigtig energitunge skal kunne slippe helt eller næsten helt, og så laver vi alle mulige indviklede regler.

I virkeligheden opnår vi jo ikke spor, og i hvert fald kan jeg ikke se andet, end at når vi skal lave det på dansk plan, må aftaler være en bedre løsning, fordi vi så ikke putter penge rundt i systemet. Hvis man laver nogle aftaler, kan man operere med forskellige gulerødder, og jeg synes, at afgiftsfritagelse for den nuværende CO₂-afgift ville være den bedste gulerod.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Det er også hr. Jes Lunde, der bringer mig herop.

Hr. Jes Lunde konstaterer, at de energiforbrugende processer skal afvikles worldwide. Det er en interessant verden, man bevæger sig i i SF, for jeg synes, at når Danmark netop er så dygtigt til at energieffektivisere disse tunge processer, er der noget meget forkert i, at vi ikke beholder disse produktioner herhjemme.

Problemet er jo, at når de lægges ud andre steder, har man ikke disse krav. Derfor vil jeg sige, at det havde været en flot tale i FN-regi, hvor der havde siddet repræsentanter for 184 lande og lyttet til, at de tunge processer skal bringes til ophør. Men det nærmer sig ikke bare naivitet, men simpelt hen manglende proportionssans, når vi kommer dertil, at vi siger, at netop vi, der er dygtige til at håndtere disse processer, skal afvikle dem, så andre bare kan svine løs.

Jeg blev lidt chokeret, da hr. Peter Duetoft sagde heroppe fra talerstolen, at nu snupper vi 20 pct., og så snupper vi 20 pct. til. Det signal, hr. Peter Duetoft fra CD her sender ud – ikke alene til os herinde, men til hele den danske befolkning – er et klart signal om, at nu skal øget produktionskapacitet planlægges andre steder. Man indgår nogle 3-4-årige aftaler, og man har allerede nu fået at vide, at når vi har løst den problematik, har vi også våbenet til at pålægge

yderligere krav. Jeg må sige, at som erhvervsdrivende er der ikke længere tvivl i mit sind om, hvor min produktionsforøgelse skal planlægges. Det bliver i hvert fald ikke i Danmark.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Jeg synes, der råder en misforståelse om, hvad der egentlig ligger i begrebet aftaler. Det system, regeringen forudsår med sit forslag, er, at virksomhederne som et led i deres almindelige ledelsesopgaver – altså de virksomheder, der er omfattet af muligheden for at indgå aftaler – med støtte af den højeste sagkundskab på området udarbejder et oplæg til, hvad virksomheden kan gøre yderligere.

Hvis virksomheden har gjort alt det, de uafhængige sagkyndige siger er teknisk muligt og økonomisk forsvarligt, og det også efter Energi-styrelsens opfattelse er rigtigt – og normalt har vi jo et godt og tillidsfuldt samarbejde med virksomhederne på det område – vil der blive en afgiftsfritagelse uden krav om yderligere tiltag. Hvis det derimod viser sig, at der er investeringer, man inklusive afgiften kan foretage lønsomt med en tilbagebetalingsperiode på 4 år – trods alt en ret kort periode – kan Energi-styrelsen stille krav om, at man foretager disse investeringer.

Når aftalen udløber, foreligger der naturligvis den samme situation. Det vil sige, at man igen har mulighed for at blive fritaget efter en dialog. Hvis man til den tid igen har gjort det, der er muligt, bliver man fritaget for afgiften. Sådan er systemet bygget op.

Hr. Hansen-Nord siger, at det værste, han næsten kunne tænke sig, var, at når vi havde opnået de 20 pct.s reduktion af CO₂-udslippet, skulle vi forestille os yderligere reduktioner. Hvis det er det værste, hr. Hansen-Nord kan forestille sig, er jeg bange for, at hans mareridt går i opfyldelse. Det er faktisk nødvendigt at gå videre end de 20 pct. efter år 2005.

De 20 pct. er et højt tal – det kan enhver, der har overværet debatten i dag, skrive under på – i forhold til de politiske muligheder og de internationale vanskeligheder, da er det et højt mål. Men hvis man skal tage de anbefalinger, der foreligger fra det intergouvernementale klimapanel – som jo er det faglige grundlag, klimaforandringskonventionen er bygget på, og som alle lande har tilsluttet sig – for gode varer, er 20 pct. et meget beskedent mål, og så skal vi væsentlig videre. Men det kan vi ikke komme fra den ene dag til den anden, det er en proces.

Min påstand er, at hvis vi kommer i gang i tide, er det muligt for os at gennemføre hele denne omstillingsproces, så vi kan få en velstand og en vækst i verden, som er tilpasset de økologiske forudsætninger, som jeg tror det store flertal af befolkningen er enig med regeringen i skal opfyldes. Det er faktisk dumt, når man siger til virksomhederne: Vent og se! Udsæt det! Det bliver meget værre, hvis vi skal gennemføre det om 20 eller 30 år, hvis det da overhovedet er muligt til den tid. Det er vigtigt for os at komme i gang nu og gøre tingene på en fornuftig og ordentlig måde.

Endelig vil jeg sige, at vi har jo mulighed for at standse op, når den første runde af aftalerne er gennemført, og diskutere her i Folketinget: Var instrumentet det rigtige? Skulle vi gøre det på en anden måde? Hvis Venstre og De Konservative ville gå ind i forhandlinger med os andre om at finde ud af det, var det absolut en ting, vi ville være åbne for at give løfter om, så man kunne være sikker på at have medindflydelse på, hvad der skete i anden omgang.

Men man har valgt den guldne politik, de korslagte armes politik, valgt at se væk fra problemets omfang, valgt at sige: Vi tror slet ikke, der er noget rigtigt problem. Vi tror, det er konstrueret. Det er nogle onde mennesker ovre i Energi-styrelsen, der har siddet og fundet frem til det her, for de har en nærmest satanisk lyst til alt det politiske smadder, vi har haft med de grønne afgifter. Det er politisk masochisme, der driver disse mennesker.

Hvis man ikke har den opfattelse, men derimod har en seriøs opfattelse og gerne vil medvirke i forhandlingerne, er vi meget åbne over for at finde en løsning, hvor vi giver de partier mulighed for at være med til at påvirke de næste faser i implementeringen. Det eneste løfte, vi ikke kan give – og det være sagt ligeud til hr. Hansen-Nord – er, at når vi har nået 20 pct.-målet, er vi nået til vejs ende. Det vil desværre være nødvendigt at reducere CO₂-belastningen i verden yderligere, hvis vi skal undgå klimaforandringer.

(Kort bemærkning).

Peter Brixtofte (V):

Det er hr. Duetofts svar til fru Gitte Seeberg, der kalder mig herop, og det drejer sig om hele den omkostningsudvikling, der vil være for en række virksomheder.

Der er ikke nogen tvivl om, at en række danske virksomheder får større omkostninger, efter

at disse love bliver vedtaget. Det ligger uden for enhver tvivl, og det vil skade konkurrenceevnen og betyde færre arbejdspladser.

Tag eksemplet med de virksomheder, der har et højt energiforbrug, og som i dag helt slipper for at betale afgift. De kan nu aftale sig til kun at betale 3 kr., og det er dog mere end nul. Det vil sige, at de får en udgiftsstigning.

Men ikke nok med det: De skal påtage sig en udgift, en stor investering. Og ikke nok med det: Når de 3 eller 4 år er gået, kan afgiften nå helt op på de maksimale 25 kr., for de har ikke nogen garanti for, at de stadig kan få lettelsen på de 22 kr. Det bliver også bekræftet af ministeren, at til den tid vil man sætte sig nogle nye mål og stille nogle nye krav, og det vil sige, at der skal investeres yderligere for at nå den nye målsætning. Og så bliver der endnu flere omkostninger for den enkelte virksomhed.

(Kort bemærkning).

Gitte Seeberg (KF):

Man skal gøre sig klart, at selv om både hr. Peter Duetoft og miljøministeren siger, at vi kommer ned på næsten ingenting, er det ikke sandt. Fakta er jo, at der kun er tale om ganske få virksomheder, som kommer ind under kategorien »de tunge processer«. Langt de fleste af virksomhederne er dem med de lette processer, og der vil rent faktisk ikke være ret mange af dem, som vil komme ned på den lave afgiftssats på 90 kr. eller 68 kr. med rabat. Og en lang række af de virksomheder betaler kun 25 kr. i dag, fordi man opererer med nogle andre grænser og regler.

Men spørgsmålet er – og det er det, der skaber hele den usikkerhed hos de virksomheder, som foretager investeringerne – hvad kommer der til at ske i år 2001?

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Der er naturligvis også en mulighed for, at tekniske landvindinger kan føre til yderligere energibesparelser og yderligere miljømæssige fremskridt i fremtiden. Vi har ikke at gøre med en statisk proces, vi har at gøre med en dynamisk proces.

Det er naturligvis rigtigt, at når man har gjort, hvad man kan inden for den første aftaleperiode, skal der være mulighed for at forny aftalerne og gennemføre processen. I nogle tilfælde vil det føre til, at der spørges: Skal der stilles yderligere krav andre steder? Er det tekniske niveau steget? Eller skal de investeringer, man slap for at gennemføre i første omgang, gennemføres i

anden omgang? Det er jo et helt normalt samarbejdsforløb mellem miljømyndighederne på den ene side og virksomhederne på den anden side, og sådan bør det vel også være. Det bør vel netop være sådan, at vi ikke gør det hele på én gang, men tager ét skridt ad gangen med fornuft og omtanke.

Det andet, jeg gerne vil sige, og som jeg glemte før i opgørelsen af virksomhedernes situation, er, at det fortrinsvis er virksomheder med de tunge processer, der vil have et problem, hvis man gennemfører meget store afgifter. Der bliver tale om en næsten symbolsk afgift, hvis de aftaler sig frem.

Derudover får en række af de virksomheder, der allerede i dag producerer varme, fordel af det. De får tilbageføring ligesom alle andre virksomheder, og endelig har de mulighed for at få en støtte, der svarer til 30 pct. af de investeringer, der vil give dem øget konkurrenceevne og medføre omkostningsreduktioner.

Man kan faktisk sige, at vi har gjort alt, hvad der overhovedet er menneskeligt muligt – ikke bare for at få de forbedringer, det er muligt at opnå, men også for at lette virksomhedernes muligheder for at omstille sig i processen. Og min påstand er den modsatte af Venstres og De Konservatives, der er så pessimistiske på dansk erhvervslivs vegne. Min påstand er, at dansk erhvervsliv vil få et forspring i forhold til deres konkurrenter, for jeg lover Folketinget for, at alle lande i verden vil være nødt til at gennemføre omstillingen, og de lande, der kommer først, bliver også bedst placeret, når det drejer sig om eksport af teknologi, systemer osv. De vil stå stærkest i konkurrencen.

Under de mange virksomhedsbesøg, jeg har haft, har jeg ikke mødt én eneste virksomhed, som har sagt, at den miljø- og energipolitik, vi fører i Danmark, har kostet afgørende tab af konkurrenceevne. Ikke én!

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

I forlængelse af det, miljø- og energiministeren netop har sagt, vil jeg til både fru Gitte Seebergs og hr. Brixtoftes forskellige bemærkninger om de store meromkostninger stadig påpege, at der tales om 1/10 af de forventede timelønsomkostninger.

Så svarer fru Gitte Seeberg, at det er et gennemsnitstal. Ja, selvfølgelig er det et gennemsnitstal, men det er jo ikke sådan, at vi alle sammen ligger over gennemsnittet. Det er stadig

gennemsnitstal, og det vil sige, at der er nogle, som kommer til at omstille sig – det er jo det, det hele går ud på – og jo hurtigere man omstiller sig, desto hurtigere får man gevinsten. Men det ændrer jo ikke ved, at gennemsnittet er af en størrelsesorden på $\frac{1}{8}$ af de forventede stigninger, og så er der end ikke taget hensyn til de forhold, miljø- og energiministeren netop har henvist til.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg synes, at Venstres ordfører har sagt én eneste rigtig ting i løbet af debatten i dag, og det er, at det er bedre at gennemføre tingene på EU-plan. Det er jeg fuldstændig enig i. Selvfølgelig er det da det. Jo flere lande der er om at gøre den CO₂-indsats, desto større effekt får den. Så det er ikke sådan, at vi ikke vil gøre det på EU-plan, tværtimod. Det skal vi bestemt arbejde for på enhver tænkelig måde. Men vi er altså også nødt til at gøre, hvad vi kan rent politisk her i Danmark, samtidig med at vi gør på EU-plan, hvad der kan gøres dér for at få noget gennemført.

Jeg mener sådan set, Venstre har fuldstændig ret i, at man kan komme længere i miljøpolitikken i EU, hvis der bliver flertalsafgørelser. Det tilslutter vi os fra SF's side – ikke fordi vi elsker EU, men fordi vi elsker miljøet. Hvis vi skal længere frem i miljøpolitikken, er det simpelt hen nødvendigt, at bindende, fælles mindstenormer kan vedtages med flertalsafgørelser. Det er vi med på.

Hr. Peter Hansen-Nord siger, at der ikke er nogen mening i at nedlægge den energiintensive produktion i Danmark og flytte den til nogle lande, hvor der er en meget dårligere produktionsteknik. Det er jeg også fuldstændig enig i, og det er også derfor, vi er med på at bruge aftalestrategien over for energiintensive virksomheder som f.eks. Aalborg Portland, Stålvalseværket osv. Der er ingen mening i at nedlægge produktionen af f.eks. cement i Danmark og flytte den til Polen, hvor man producerer under meget ringere forhold, og importere cementen derfra. Det vinder det globale miljø ikke noget ved, og det er derfor, vi er gået med ind i overvejelserne om at lave aftalestrategier.

Men det ændrer ikke på det forhold, at globalt set og på lang sigt skal vi gennemføre en grundlæggende omstilling af vores produktion. Vi skal væk fra den energiintensive produktion, vi skal gå over til nogle produktionstyper og

nogle samhandelsformer, som ikke kræver så megen energi. Vi skal have ændret hele det mønster, vi kender i dag. Verdenshandelen er kolossal i dag, og den er især baseret på, at energien er så billig. Vi importerer lammekød fra New Zealand, og det er da det rene vanvid. Vi har ganske udmærkede lam i Danmark, så hvorfor skal vi importere lam fra New Zealand, når de skal fragtes herop med et stort energiforbrug? Når vi har et verdensomspændende problem med CO₂-udslip, må vi da kigge os om efter mulighederne for at nedsætte CO₂-udslippet på en måde, der ikke giver nogen velfærdsomkostninger. Jeg tror godt, vi kan klare os uden at få lam fra New Zealand; jeg tror ikke, nogen af os overhovedet vil føle det som et offer.

Så lad os tage fat på at få omstruktureret verdenshandelen. Det kræver bare en mere omfattende aftale, for at vi kan komme i gang med det; det er jeg enig i.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg tror ikke, der er nogen erhvervsvirksomheder, som vil føle sig særlig beroliget af det, miljøministeren sagde om, at man ville tage den allerhøjeste sagkundskab med og gå rundt til alle virksomheder og se, om de nu opfyldte de og de krav, og om nogle år, når den højeste sagkundskab var blevet en anden, kunne man se på det hele en gang til. Jeg ville ikke føle mig særlig beroliget af det.

Det kan godt være, at miljøministeren har været rundt på nogle virksomheder. Men jeg har altså også været rundt på nogle virksomheder, og vi har øjensynlig ikke været på de samme, for jeg skulle hilse og sige, at der er ret mange virksomheder, der allerede i dag har placeret deres fremtidige investeringer i udlandet på grund af den nuværende CO₂-afgift.

Jeg synes også, noget af det virker meget arbitrært, så i virkeligheden burde vi tage en nærmere diskussion af det spørgsmål, som allerede hr. Niels Anker Kofoed rejste: Er det for det første EU-stridigt? Det mener jeg det er, men det er også lige på kanten af grundloven, at man skal forhandle sig frem til en aftale om, hvor stor en afgift – altså hvor stor en skat – man skal betale. Det er også noget, vi skal have drøftet nærmere under det videre udvalgsarbejde.

Jeg synes også, det er forkert, at hvis en virksomhed virkelig har gjort en indsats for at investere, kan den blot sige: Det var dog ærgerligt.

De virksomheder, der ikke har gjort den indsats, kan få tilskud til deres investering, men det kan vi ikke. Jeg synes, det ville være meget mere rimeligt, hvis man, som jeg nu flere gange har sagt det, tog de forskellige industrigræne på ordet, som nu f.eks. tekstilbranchen, der har sagt, at man godt selv kan finde ud af det. Så tag dem da på ordet, og så må vi diskutere det igen om nogle år, hvis det viser sig, at der ikke sker noget.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Det er måske ikke helt fair på nuværende tidspunkt at bringe en ny indfaldsvinkel ind i debatten, men det er ministerens kommentarer om klimapanelets vurdering, som bringer mig herop. Hertil kan jeg sige, at jeg jo også har været til masser af disse konferencer. Og vi må nok sige, at vi i dag som udgangspunkt for alt det her opererer med et eller andet tryllebegreb, men vi vel må erkende, at der også blandt klimapanelets medlemmer er stor uenighed om, hvad det her egentlig betyder.

Det er derfor, jeg synes, at det er imponerende, at vi er så skråsikre herhjemme. Det, vi taler om på Rioplan, er jo omkostninger i størrelsesordenen 5.000 mia. dollars for nogle effekter, som videnskabsmændene selv dybest set er meget uenige om.

Det er jo interessant, at den sidste nedkølingsperiode, vi havde, var fra 1940 til 1970, og at den forrige opvarmingsperiode ligger tilbage fra 1880 til 1930, altså fra lidt før industrialiseringen tog fart og vi efterfølgende fik en nedkølingsperiode. Der er altså blandt videnskabsfolk – og det har været konklusionen næsten hver gang, jeg har været til en konference om emnet – dyb, dyb skepsis over for den grundlæggende idé, som vi alle sammen ensidigt har besluttet at vi frygter.

Så det er altså ikke så krystalklart et problem, som man gerne vil gøre det til. Det er måske ikke pænt at bringe emnet ind så sent på dagen, for vi bliver nok ikke klogere på det, uanset hvor mange der kommer på talerstolen, men man forstår jo på debatten i dag, at man ligesom har vedtaget, at det er et så voldsomt problem med disse 2-3 pct., som den menneskelige effekt har på CO₂-udledningen. Det er et spørgsmål, om vi i det hele taget bringer de rigtige metoder i anvendelse for at styre det, men det er nok en helt anden diskussion.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg synes, at en række medlemmer af Venstre og De Konservative undervurderer dansk erhvervsliv utroligt. Tænk, at man tror, at dansk erhvervsliv kun kan agere, hvis man har tordnende sikkerhed for, hvordan verden ser ud i år 2005 eller 2010 eller år 3000. Der er ikke nogen som helst, der kan give nogen garantier for noget som helst i den retning; det kan Venstre og De Konservative heller ikke. Man kan selvfølgelig være så konservativ, at man siger, at intet må ændre sig, og sådan skal verden altid se ud. Det holder jo heller aldrig.

Det, man kan gøre – og jeg var meget glad for miljø- og energiministerens understregning her – er at sige til virksomhederne: Nu indgår vi en aftale: I lever så meget op, som I overhovedet teknologisk og økonomisk kan, til nedbringelsen af CO₂. Når den aftale udløber, vurderer man så, om teknologien og økonomien har udviklet sig sådan, at man kan nå mere endnu, og så laver man en ny aftale, eller også kører den gamle aftale videre på de normer, der er – sådan!

Det er da fornuftigt, og det er også den måde, erhvervslivet normalt fungerer på i alle mulige andre sammenhænge, og derfor er der ikke noget hokusfokus i det.

Det dér meget firkantede citat af mig, som hr. Hansen-Nord forsøgte sig med i starten af debatten om dette, var nu ikke helt udtryk for det, jeg havde sagt. Det, jeg siger, er, at det da er logisk, at det er sådan, det sker. Ethvert skråemebillede fra fru Gitte Seeberg eller andre om, at nu indgår man aftalen for en kort periode, og så får man ellers afgiftsmækket, er altså ikke rigtigt.

Det her er en løbende proces, hvor man på et tidspunkt gør status og spørger: Kan vi komme videre, eller kan vi ikke komme videre? Så indgår man en aftale, eller også fortsætter man på det lave niveau med de normer, som ligger i dag, fordi man ikke kunne komme videre. Det synes jeg er ganske fornuftigt, og i langt den største del af det danske erhvervsliv er de både så fornuftige og så fremsynede og så kloge, at de bestemt godt ved, at det er sådan, verden hænger sammen.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg troede egentlig, at udgangspunktet for debatten her var, at Venstre vedstod sig, at de

havde stemt for målsætningen om, at vi skulle nedbringe CO₂-forureningen med 20 pct; og vedstår man sig det, er det jo, fordi man anerkender problemet. Men det gør hr. Hansen-Nord pludselig ikke alligevel. Nu anerkender han slet ikke problemet; det eksisterer måske slet ikke, fordi der er en videnskabelig uenighed.

Jamen det er da fuldstændig rigtigt, at der er usikkerhed om klimavirkningerne om 10 år, om 20 år og om 50 år. Selvfølgelig er der usikkerhed om det. Det er da klart.

Der er jo nedsat et klimapanel, Intergovernmental Panel on Climate Change, IPCC, under FN, hvor man har taget alt, hvad man kunne finde af højt estimerede klimaforskere, og sat dem sammen, og de har i enighed konkluderet, at den er gal. De har i enighed konkluderet, at der er brug for meget dramatiske besparelser. De har sågar anbefalet en reduktion på 60 pct. i CO₂-udledningen, og det, vi står og krises om i dag, er, hvordan Danmark skal nå 20 pct.

Så jo, jeg er enig i, at der er usikkerhed; det er der i høj grad. Men spørgsmålet er jo, hvem den usikkerhed skal lande på. Er det miljøet, der skal bære risikoen? Er det de mennesker, der er så uheldige at bo i Bangladesh eller på Antillerne, hvor man ikke har punkter, der er højere end en meter over vandoverfladen? Er det dem, der skal bære den risiko, der er, fordi vi ikke lige ved, hvordan det går? Eller er vi ikke nødt til at bruge et forsigtighedsprincip? Er vi ikke nødt til at sige, at når der er væsentlige indikatorer, som siger, at det her kan risikere at gå frygtelig, frygtelig galt, er det nok en bane, vi ikke bør gå ind på, så bør vi nok lade usikkerheden komme miljøet til gode for en gangs skyld og så føre en forsigtig politik?

Det er det, vi forsøger at slå ind på med den CO₂-pakke her, bare en spæd start; slet ikke nok efter eksperternes mening, men bare en start, bare så langt, som vi åbenbart kan trække det danske Folketing til.

Jeg synes, at Venstre burde tænke på, at det er det, debatten drejer sig om, og jeg troede egentlig også, at Venstre havde anerkendt problemstillingen, men det blev jeg da pludselig usikker på efter hr. Hansen-Nords indlæg.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg vil bare bekræfte, at det netop er på grund af forsigtighedsprincippet, at vi vedstår os målsætningen.

Og så vil jeg i øvrigt sige, at det, der i hvert fald for mig er afgørende, er, at én ting er vi jo sikre på, og det er, at vores børnebørn vil være taknemlige, hvis ikke vi har brugt alt det fossile brændstof i vores generation, så alene af den grund synes jeg, det er i orden, at vi økonomiserer med ressourcerne.

Men det er da rigtigt, at det er utrolig usikkert. Det kan godt være, at det viser sig, at den globale opvarmning overhovedet ikke finder sted. Det kan vi faktisk ikke vide noget om.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Nu har vi ikke eksperterne her, og jeg fortrød måske også lidt, at jeg tog den indfaldsvinkel med ind, for det er et stort begreb. Der må ikke herske nogen som helst tvivl om, vil jeg gerne sige til hr. Jes Lunde, at 20 pct.-reduktionen og det dér vedstår vi os.

Jeg er bare imponeret over, at vi går i gang med så store arrangementer på et grundlag, som altså stadig væk diskuteres blandt videnskabsfolk. Jeg var da også glad for at kunne konstatere, at hr. Jes Lunde er enig i, at de kloge på dette område altså ikke er kommet til nogen endelig konklusion, men at der er en usikkerhed, og at man så af hensyn til miljøet ikke løber nogen chancer.

Men jeg vil gerne igen bringe de 5.000 mia. dollars ind, som der ligger i målsætningen fra Rio, og spørge: Er det det rigtige sted at anvende dem? Når vi ser på forureningsproblemer i en global sammenhæng, er det så lige CO₂'en, der er vigtigst? Bliver de 5.000 mia. dollars, som det her projekt koster, hvis man skal leve op til de intentioner, der ligger, anvendt rigtigt? Er der nogen, der har stillet sig selv det spørgsmål?

Jes Lunde (SF):

Ja, 5.000 mia. dollars er jo mange penge, men man kan spørge sig selv omvendt: Er der nogen, der har regnet på, hvad det ville koste at genhuse 300 millioner mennesker i Bangladesh, som bliver sat under vand? Er der nogen, der har regnet på, hvilket produktionstab det ville medføre, hvis de dele af Jordens landbrugsarealer, der ligger under f.eks. 10 meter over vandoverfladen, bliver sat under vand? Hvor store produktionstab vil det give årligt i fremtiden? Er der nogen, der har regnet på de kolossale udgifter, det ville betyde, hvis vi får større ørkendannelser og dermed mister nogle landbrugsarealer på den måde? Hvad med de fiskebestande, der

flytter sig, når temperaturen i haven ændrer sig, osv. osv.? Vi er ude i nogle regnestykker, hvor der på omkostningssiden er helt astronomiske tal, hvis man ikke gør noget for miljøet på det område her.

Vi er enige med hr. Peter Hansen-Nord i, at det her ikke er det eneste miljøproblem, vi har. Det vil SF med glæde tage ind i debatten. Vi har desværre masser af miljøproblemer. Men vi er bare nødt til at lave en bevidst strategi for dem alle sammen.

Det er i virkeligheden ikke et spørgsmål om at diskutere, hvad for et af dem vi skal løse. Vi er nødt til at løse dem alle sammen. Hvis vi skal leve op til de fine indianercitater, der er blevet læst op her tidligere på dagen, om, at man skal bevare Jorden for fremtiden, skal vi faktisk løse alle miljøproblemer.

Og så er dét, vi diskuterer, ikke, hvad for et miljøproblem vi skal løse, men hvor meget vi skal gå ned i levestandard for at få løst dem alle sammen, for de skal løses alle sammen. Det, vi ser som den bundne opgave, er, at vi skal skabe et samfund, der er økologisk bæredygtigt; det er en bunden dagsorden, og så må vi betale den pris, det koster.

Kim Behnke (FP):

Det er jo ikke første gang i denne folketings-samling, vi diskuterer hele spørgsmålet omkring drivhuseffekt, klimaeffekt osv., og derfor vil jeg ikke i dag gentage de synspunkter, jeg og Fremskridtspartiet tidligere har fremført om, at selve den religion, der ligger til grund for CO₂-filosofien, er vi stadig væk ikke blevet overbevist om, den er vi ikke konverteret til, og derfor er det vores opfattelse, at det selvskabte problem, som regeringen prøver at bringe løsninger på vej til i dag, bør man se bort fra.

Men når det er sagt, har vi jo alle sammen en forpligtelse til at holde igen på ressourcerne. Og derfor kan det være nyttigt hele tiden at evaluere den måde, vi bruger vores energi på, se, om vi kan spare på energien rundt omkring, se, hvilke muligheder der er for, at de energiressourcer, som er knappe, kan række i nogle flere år.

Men når jeg hører debatten i dag og hører det religiøse tal 20 pct., vidner det jo om, at det, man har gjort i den her forbindelse, er, at man har lavet baglænsregning. Man har sagt: Vi kender facit, vi skal spare disse 20 pct., hvordan kommer vi så frem til det, frem for at gå ind og måle på, hvad vi rent faktisk er i stand til, og hvad vi

har af kendsgerninger i dag, og så se, hvor langt det rækker. For det, der går galt, når man kender facit på forhånd, er, at der meget hurtigt kan ske det, at de regnestykker, man laver, bliver med tommelfingeren på vægten.

Ministeren stillede for en halv times tid siden det spørgsmål, om vi da virkelig troede, at de embedsfolk, der har arbejdet med det her, var masochister. Nej, for masochisme betyder, at man ønsker at plage sig selv, og det er jo ikke det, der bliver tilfældet ved den her lovgivning. Tværtimod er det her jo guld for planøkonomer, guld for embedsværket, guld for dem, der ønsker at få et jerngreb om dansk erhvervsliv. Det her er ikke masochisme, nej, det er ideologi. Der er tale om mennesker, som har den ideologiske opfattelse, at erhvervslivet ikke skal have frihed, men statslig styring, og igennem mange år har man forsøgt at opnå det resultat med politiske argumenter, men det har vist sig, at det ikke rigtig havde grobund i den danske befolkning. Nu har man så til lejligheden opfundet miljøet, økologien, og bruger det som argument for at opnå de samme ideologiske mål.

I april sidste år, altså for et helt år siden, stillede embedsmændene så første gang med den telefonbogtykke rapport med overvejelser om, hvad man kunne gøre. Siden da har vi folketingsmedlemmer jo fået ganske mange henvendelser fra små og store erhvervsvirksomheder og fra enkeltpersoner, som er dybt bekymrede for, hvad det vil betyde for dem, når alle disse nye afgifter bliver indført.

I februar 1995 kom så det, der siden er blevet Dithmerrapporten, nemlig den tynde læs-let-version, hvor man havde trukket det lidt mere sammen og gjort sig præcise overvejelser over, hvad det var, der skulle til. På det tidspunkt havde regeringen meget travlt med at fortælle, at det bare var en embedsmandsrapport, og derfor kunne man ikke tillægge den de store politiske værdier.

Men i april kom så den politiske version, og fra da af er den vilde jagt jo så gået, og det har vi som folketingsmedlemmer oplevet ved, at mængden af henvendelser er steget ganske voldsomt.

Hvorfor henvender folk sig så? Hvorfor sidder virksomhederne og regner på, hvad det betyder for dem? Ja, det gør de jo ikke for sjovs skyld. Det gør de, fordi folk er dybt bekymrede for, hvordan det vil komme til at gå for deres virksomhed, en virksomhed, de måske har brugt generationer på at bygge op, og hvor de

nu kan få revet gulvtæppet væk blot i det hellige miljøes navn.

Det, som vi må gøre opmærksom på, er – hvad jeg ikke synes regeringen egentlig forholder sig til – at vi jo har energiafgifter i forvejen i Danmark; vi har jo masser af grønne afgifter i forvejen, som belaster den danske befolkning og det danske erhvervsliv.

Læser man i den version af finanslovsforslaget – »Hovedlinjer«, som det hed – læs-let-versionen, som vi fik i august 1994, kan man på side 10 læse, at vi allerede i dag betaler 44,5 mia. kr. i grønne afgifter i Danmark. Så der sker allerede i dag en meget betragtelig belastning af dansk erhvervsliv og af den danske befolkning.

Nu skal den belastning stige yderligere. Flere fra regeringssiden har i dag argumenteret for – særlig CD – at beløbet jo er blevet sat ned i forhold til det, der lå i februar 1995. Det er ikke så mange milliarder kroner, der skal kradses ind til statskassen nu som før, men til gengæld er princippet jo altså også ændret. Hvor det før var sådan, at teknikken gik på, at alle pengene skulle føres tilbage, er teknikken nu ændret: Nu skal man *sege* om at få pengene ført tilbage.

Og jeg er nødt til at sige til CD og hr. Peter Duetoft, at det altså gør det værre, også rent ideologisk, for det betyder, at det nu igen bliver skøn og embedsmandsekspedition, der afgør, om man får nogle penge tilbage. Alle får afgiften, og de, der opfører sig ordentligt, kan være heldige at få nogle penge ført tilbage.

Med hvad sker der så? Kommer det her så til at gavne miljøet? Ja, *hvis* det her kom til at gavne miljøet, kunne man selvfølgelig godt argumentere for, at det da så var værd at sætte dette eksperiment i gang. Men det bliver ikke tilfældet, for vi opererer i en verden, der er anderledes end det verdensbillede, SF har, et verdensbillede af, at vi har en mur omkring Danmark; vi vil ikke have kød fra New Zealand, og vi vil ikke have varer fra Fjernøsten osv. Sådan er det ikke længere. Den verden, vi lever i, er en verden med fri transport, fri handel med alle typer varer.

Vi har oven i købet underskrevet en GATT-aftale, som betyder, at vi skal have endnu mere fri handel. Det betyder, at når forbrugerne kommer ned og kigger i køledisken, er der ikke nogen varer, der forsvinder. Når de kommer hen til grønthandleren, mangler der ikke agurker og tomater og salathoveder, fordi danske gartnere er lukket på grund af det her. Nej, det, der bliver tilfældet, er, at de varer, der ligger der, er fremstillet andre steder i verden.

Og det er jo ikke kun et spørgsmål om, at de så måske er produceret under forhold, der er dårligere rent energimæssigt, end de kunne have været i Danmark, men det kan også være, at det ikke er særlig heldigt ud fra en sundhedsbetragtning, at vi skal hente varerne ind fra alverdens steder rundt omkring, hvor vi ikke kender nok til deres levnedsmiddel-sundhedsstandard.

Så vi kommer til at skyde os selv ganske gevaldigt i foden. Vi risikerer at gøre både miljøet, folkesundheden og levnedsmiddelstandarden en ganske gevaldig bjørnetjeneste. Der kommer til at ske en kraftig stigning i importen af varer. Der kommer til at ske det, at mange af de arbejdspladser, som vi nedlægger i Danmark, forærer vi til udlandet.

Der findes et begreb, der hedder social dumping; hvis en portugiser tager til Danmark og er parat til at arbejde for den overenskomst, han kender fra Portugal, kalder man det social dumping. Det her kommer til at betyde økologisk dumping. Det kommer til at betyde, at vi fjerner gode, fornuftigt producerede varer fra det danske marked, fordi man ikke kan klare konkurrencen, og så får man i stedet for varer ind, hvis økologiske baggrund vi ikke kender noget som helst til. Det er ikke ud fra hverken en miljøbetragtning eller andet særlig fornuftigt.

I det år, vi har fået henvendelser fra virksomhederne, deler de sig jo selvfølgelig i, at de store, velkonsoliderede virksomheder har råd til at indrykke halv- og helsidesannoncer i aviserne, og de store interesseorganisationer er hurtige med rapporter, men der er en stor del – den væsentligste del – af dansk erhvervsliv, vi ikke har hørt fra endnu, og det er de små og mellemstore virksomheder, som rent faktisk ikke i deres dagligdag har tid. Når de har siddet og lavet momsregnskab til skatteministeren, når de har siddet og lavet andre regnskaber til indberetninger til Danmarks Statistik osv., er dagen gået. Så har de ikke tid til at sætte sig ned og lave henvendelser til Folketinget.

Derfor vil vi bruge det udvalgsarbejde, der kommer nu, til at tale deres sag. Vi vil bede om, at alt, hvad der kan fremskaffes af store og små regnestykker fra små og store virksomheder, skal over og evalueres. Regeringen skal have lov til at stå til ansvar for, hvad det kommer til at betyde for disse virksomheder.

Nogle af de store virksomheder har jo allerede været der og har sagt: Jamen hvis Aalborg Portland får de her afgifter, lukker man og flyt-

ter hele molevitten. Og hvad skete der sidste gang? Jo, sidste gang flertallet indførte CO₂-afgift, lyttede man jo; jeg tror oven i købet, det var den nuværende miljø- og energiminister, som tog en tur derop. Og det er jo desværre sådan, at de virksomheder, som har en masse mennesker ansat, som har presset via fagbevægelsen, får deres vilje, og det er det, vi kan se i dag: De store energitunge virksomheder får forskellige former for lempelser, hvorimod de små virksomheder – som ikke kan lægge det pres på regeringen, som ikke kan sige, at de kommer til at fyre 10.000 mand, for de er kun 10 mand – ikke får den samme politiske lydhørhed, og derfor fortjener de at blive lyttet til gennem det udvalgsarbejde, der nu skal foregå.

Særlig Socialdemokratiet har lagt meget vægt på, at det her jo er gennemsnitsbetragtninger. Problemet er bare, at disse gennemsnitsvirksomheder findes der ikke ret mange af. Langt de fleste virksomheder vil ikke passe ind i den firkantede ramme, man nu maser ned over dem: Arme og ben vil stritte ud og komme i klemme, når man maser den firkant ned, og det kommer altså til at gøre ondt rundt omkring.

Ydermere må vi sige, at det nu ikke længere kun er CO₂'en, nej, nu er det også svovlen, der skal lægges afgift på. Ganske mange virksomheder f.eks. inden for gartnerierhvervet har ikke selv valgt at bruge kul og olie. Nej, det fik de påbud om fra Folketinget i slutningen af 1970'erne og begyndelsen af 1980'erne. Vi havde lige haft energikrise nummer to i 1979, og Folketinget sagde: Vil I ikke godt holde op med at bruge olie? Brug i stedet for kul; det er billigere, og det giver ikke den samme afhængighed. Så investerede de i kulanlæg, og de bruger kul i dag. Mange steder ligger de i områder, hvor der ikke er naturgasrør i baghaven. Hvad har de af muligheder, når denne svovlafgift kommer? Ingen andre end at dreje nøglen om, lukke virksomheden og lade Østeuropa overtage produktionen, og så kan vi importere varerne derfra i stedet for.

De lovforslag, der ligger, er jo bygget sådan op, at vi skal have det hele som en pakke, og det gør det jo lidt underligt. Man kunne selvfølgelig sige, at de forslag, der vedrører arbejdsgiverbidrag, ATP osv., altså lovforslag nr. L 215, L 216 og L 201, kunne man som Fremskridtsmand da godt støtte og få de afgifter sat ned. Men tingene hænger jo sammen, og da de afgifter ikke skal sættes ned for at give lempelser, men for at finansiere dele af energifgifterne, vil vi ikke medvirke til det.

Så er der et forslag, som har sneget sig ind, og som, hvis det var præsenteret selvstændigt i dag, nok kunne have fortjent en hel dags debat. Det er spørgsmålet om elvarme, altså lovforslag nr. L 208.

Da regeringen første gang kom med sine ideer om et nyt felttog mod elvarme – for det er jo ikke første gang, man har udøvet politiske felttog mod de mennesker, der har elvarme – hed det sig, at det var elværkerne, der skulle betale. Efter lange, saglige og grundige argumenter fra elværkerne om, at de ikke kunne se, at det lige var dem, der skulle betale for at slippe af med deres egne kunder, har man så valgt at lægge det over til nu at være en statstilskudsordning. Så er det bare skatteyderne, det går ud over. De har ikke på samme måde mulighed for at protestere andet end ved næste folketingsvalg, og der er lidt længere tid til, håber man fra regeringens side.

Allerede nu har ganske mange mennesker lavet regnestykker for, hvad det vil koste dem at konvertere til anden form for opvarmning, og det er mange penge. Ældre ejendomme osv., hvor der tidligere måske var kul og koks, har i stedet installeret elvarme. Nu skal der installeres centralvarmeanlæg med radiatorer, varmerør osv. Uanset om de får fjernvarmeforsyning eller de får forsyning fra naturgas, er det meget kostbare installationer.

Som det fremgår af lovforslaget, er det eneste, man kan se frem til, at få 6.000 kr. i tilskud. Det er mange steder knap nok 10 pct. af, hvad det vil koste. Det er helt almindelige familier, som nu tvinges ud i disse betragtelige investeringer. Det kan vi ikke være bekendt, og derfor skal det forslag også afvises.

Der er så en ting deri, som det nok vil gå for vidt at evaluere på i dag, men som udvalgsarbejdet er velegnet til, og det er hele definitionen af begrebet helårsbeboelse. Man har antydnet i forslaget, at man vil bruge BBR-registerets oplysninger til at finde ud af, hvad der er helårsbeboelse. Men som det mange gange er konkluderet i Folketingets Boligudvalg, er BBR-registeret ikke den mest velegnede metode. Vi kan risikere, at af to sommerhuse, der ligger ved siden af hinanden i et sommerhuskvarter, har det ene fået en dispensation til at være helårsbeboelse, det andet ikke. Den ene ejer vil så kunne få statstilskud til at indføre centralvarme frem for elvarme, men det kan den anden ikke. Så også på det punkt er der et problem, som regeringen har glemt at tage højde for.

Så når jeg summerer alt det her op, er jeg nødt til at sige, at det er den dårligst tænkelige vej, regeringen betræder. Vi mister danske arbejdspladser, der er danske virksomheder, som vil blive lukket, og ud over at de producerer til hjemmemarkedet, kan vi miste eksportindtægter, vi kommer til at importere flere varer, vi kommer til at skade miljøet, og der vil blive problemer med sundheden på levnedsmiddelområdet.

Summa summarum må man sige: Det her er ikke fornuftigt at gennemføre, og derfor er vores opfordring, at regeringen dropper det her projekt, lader være med at komme med denne afgiftspakke, lader være med at plage den danske befolkning yderligere.

Det har været hævdet her i dag fra flere – særlig regeringsordførere – at danske virksomheder jo nok tilpasser sig; de får nok fundet ud af at få de her investeringer tjent hjem igen over nogle år. Det var der måske også nogle af dem der havde lyst til at gøre, inden debatten i dag gik i gang, men først var det hr. Duetoft fra CD, som fik sagt, at når de 20 pct. var nået, skulle man gå videre, hvis det teknologisk osv. var hensigtsmæssigt. Når man har sat folk til at løbe kapløb med deres egen økonomi og man har sat en måltavle op og man så, inden løbet skydes af, begynder at flytte på måltavlen eller antyder, at midtvejs i løbet flytter man måltavlen, vil der være mange virksomheder, der som hr. Peter Hansen-Nord vil sige: Så kan det også være lige meget. Hvorfor deltage i ræset? Hvorfor ikke gå den anden vej? Hvorfor ikke gå ud af Danmark?

Og når så ministeren går op og bekræfter, hvad hr. Duetoft har sagt, går op og siger: Jamen det er rigtigt, at når vi når de 20 pct., skal vi videre, så må vi altså sige: Så lad helt være med at sætte det her ræs i gang. Det kommer til at blive dyrt for det danske samfund, og det kommer til at tage ganske mange år at få genoprettet, men det deltager vi til gengæld gerne i. Vi deltager derimod ikke i at få de her lovforslag gennemført.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Kun en enkelt misforståelse iblandt – undskyld – mange andre i hr. Behnkes indlæg føler jeg behov for på nuværende fremskredne tidspunkt at få rettet, også fordi jeg tror, der er tale om en reel misforståelse og ikke – om jeg så må sige – uenighed om motiver. Det drejer sig om elvarmekonvertering.

Elvarmekonvertering er omtrent den mest effektive og prisbillige måde at reducere og bortfjerne CO₂ på. Der er ingen tvivl om, at det at give økonomiske incitament – og andet ligger der ikke i regeringens forestillingsverden – for husholdningerne til at omstille deres bolig fra elopvarmning til centralvarme er den i særklasse mest effektive og prisbillige måde at reducere CO₂-belastningen på.

Hr. Behnke har fuldstændig ret i, at det er en økonomisk byrde for mange familier at gennemføre, og derfor er det naturligtvis regeringens opfattelse, at de skal have hjælp til at gennemføre denne omstilling.

Inden for de kollektive forsyningsområder er det regeringens opfattelse, at der skal gives tilskud i kraft af det, der med et lidt fint ord kaldes integreret ressourcelægning, dvs. at man i stedet for at bygge nye elværker skal give tilskud til at opnå de nødvendige besparelser.

Det er vores opfattelse, at det bør være elværkerne, der yder dette tilskud, men der har været nogle juridiske problemer, og dem er vi nødt til at få klaret af, før vi kan komme med et forslag til Folketinget.

Men ikke bare bør – om jeg så må sige – princippet om integreret ressourcelægning ydes støtte. Der bør også ydes støtte fra forsyningsvirksomhederne, hvad enten det er varmeværkerne, eller det er naturgasselskaberne, som jo ad denne vej opnår kunder. Den samlede pakke vil give en betydelig støtte til, at man som beboer med elvarme inden for forsyningsområderne omlægger til centralvarme.

Når vi kommer uden for de kollektive forsyningsområder, altså ud i det, vi kalder Område 4, er problemet imidlertid det, at dér er der jo pr. definition ikke nogen forsyningsvirksomheder, som kan supplere det almindelige tilskud fra elværkerne, eller hvordan vi nu finder frem til det. Og det er til at udfylde dette hul og alene for at udfylde dette hul, at vi stiller forslag om, at der kan ydes statstilskud. Det er altså kun for at skabe ligestilling i tilskudsmuligheder mellem dem, som bor i et forsyningsområde, og dem, der bor uden for forsyningsområderne.

Hvor meget vil det koste? Ja, skønnene varierer mellem 50.000, 60.000, 70.000 kr., alt efter, hvilken bolig vi taler om. De tilskud, som vi har forestillet os, vil samlet nå op i størrelsesordenen 20.000 kr. Og det vil for mange familier gøre det tillukkende at få gennemført dette.

Men alt dette vender vi tilbage til under udvalgsarbejdet. Jeg synes bare ikke, at hr. Kim

Behnkes misforståelse af de faktiske forhold skal danne grundlag for den videre debat om det her spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jeg takker ministeren, fordi han opfattede provokationen, men ministeren bekræftede jo så til sidst, at der for den enkelte familie vil være en ganske betragtelig manko mellem, hvad den kan få i tilskud, og hvad den rent faktisk skal afholde af udgifter. Det må familien selv bære, og det tror vi ikke folk har råd til.

Ud over det er det jo ganske betragtelige bygningsændringer osv., der skal foretages rundt omkring, og det synes vi ikke det er værd.

Ministeren starter med at sige, at det her handler om, at vi skal spare noget CO₂. Det er vores opfattelse, at de penge og de ressourcer var bedre anvendt på, at man lod de centrale enheder på elværkerne foretage en yderligere røgrænsning osv. og på den måde opnåede en miljøforbedring og så lod folk blive ved med at bruge al den strøm, de har lyst til.

Strøm er fremtidens energikilde, og om 10-15-50 år sidder man her i Folketinget og fniser over, at vi kunne snakke om, at man skulle spare på strømmen. Til den tid bliver den mere eller mindre leveret så billigt, at folk får den uden nogen nævneværdige omkostninger. Der er så mange muligheder i fremtiden, og det er alle sammen nogle, der bygger på strøm, og derfor skal vi sørge for at forøge hele vores elnet.

Vi skal sørge for at gøre folk til bedre og mere aktive brugere af strøm, end de er i dag, for det er der fremtid i, og så skal vi selvfølgelig, indtil vi har de endnu mere miljøvenlige fremstillingsmetoder til strøm, sørge for, at der gøres en miljøindsats på kraftværkerne. Der er pengene fornuftigt anvendt. I stedet for, at elværkerne skal bruge deres penge til at betale for, at folk skal have boret huller i deres lofter, kældre, gulve osv. for at kunne få indlagt centralvarme, var det bedre, at elværkerne brugte deres penge centralt på elværkerne, så vi på den måde kunne opnå den miljøforbedring, som regeringen så gerne vil opnå.

Elisabeth Arnold (RV):

Debatten har nu været mange timer, og jeg kan nok ikke tilføje så meget nyt ud over det, jeg i forvejen har brugt mine korte bemærkninger på. Men hvor nogle har taget udgangspunkt i hæv-

ding Seattles gribende beretning fra over 100 år siden, har jeg personlig meget levende erindringer om energikrisen i 1970'erne og i 1980'erne, hvor vi alle sammen lærte, hvor kostbar energi er, og hvor let det i virkeligheden er at spare og opføre sig fornuftigt.

Senere kom så Brundtlandrapporten, der bekræftede os i mange af de ting, vi allerede havde fundet ud af i Danmark, og som i øvrigt havde optimistiske toner med hensyn til, hvad resten af verden kunne gøre, også for at hjælpe den tredje verden til et højere velstandsniveau, uden at det gik ud over den rige verdens velstandsniveau og ud over kommende generationer.

»Energi 2000«, som både Venstre, De Konservative og Det Radikale Venstre har et medansvar for, udmønter de målsætninger, som vi stadig væk diskuterer her i dag. Det er og bliver mig en gåde, at V og K kan blive ved med at sige, at de er enige i målsætningerne, men at de ikke vil midlerne, men vi må konstatere, at sådan er det altså; det har vi diskuteret mange gange i løbet af i dag.

Et andet princip, som jeg også gerne vil hæfte mig lidt ved, er det princip, som var bærende for skattereformen fra 1993: at der skulle højere priser på ressourcer og lavere priser på arbejdskraft. Det var et bærende princip i skattereformen, og det er senere blevet bakket op af Jacques Delors i hvidbogen om vækst og beskæftigelse.

Også det princip er der jo bred enighed om, og det er blevet tiljult i dag af fru Hanne Severinsen fra Venstre og af andre, som siger, at det jo lyder smukt. Det er faktisk både smukt og rigtigt, og vi kan også gennemføre meget af det, hvis vi vil, men der er altså nogle, som ikke vil, og så er det da godt, at der er andre, der kan tage arbejdstøjet på og gennemføre det princip, som vi åbenbart alle sammen i virkeligheden er enige om.

Den pakke, vi diskuterer her i dag, er ikke optimal. Det er blevet kritiseret fra norges side, især fra SF's ordførers, at den ikke er optimal, og det vil vi fra radikal side godt erkende at den ikke er, men den har også været forhandlet i meget lang tid.

Der blev lagt en skitse frem for meget lang tid siden, og den har været forhandlet både med erhvervslivet og med forskellige partier. Nogle har forhandlet på skrømt, er vi fuldstændig overbeviste om, andre har været meget konstruktive, og vi har også haft en fornemmelse af,

hvor de store knaster var, hvor den største modstand var, hvilke principper man var størst modstander af, og vi har så prøvet at imødekomme nogle af de ønsker, der har været, især fra erhvervslivets side, om at få nogle tilpassede modeller, som kunne bruges i det praktiske liv.

I den forbindelse er vi meget tilfredse med, at man har fundet en model med kombinerede aftaler og afgifter. Vi mener, det er noget af det rigtige, og det har vi også diskuteret tidligere her i dag.

Men noget af det, der er kedeligt, er selvfølgelig, at VKZ-blokken har gravet sig ned, lagt armene over kors og sagt, at den ikke vil være med til noget som helst. Det er oven i købet gået så vidt, at Fremskridtspartiet har trukket Venstre med over i højre side af salen, så de siger, at de nu heller ikke vil være med til finansloven.

Hvis Venstre synes, de ikke vil være med til finansloven, kan vi jo kun sige, at det er ærgerligt. Så er der jo andre partier, og vi har da haft glæde af De Konservative til mange andre fornuftige løsninger og tager da meget gerne imod De Konservative til forhandlinger i forbindelse med finanslovsforliget.

Når vi kommer til det med indflydelsen, vil jeg godt sige, at jeg synes, hr. Jacob Haugaard holdt den mest ejendommelige tale, jeg nogen sinde har hørt ham holde. Hr. Jacob Haugaard sidder på et fuldgyldigt mandat her i Folketinget, valgt med et meget, meget stort personligt stemmetal i Århus Amt. Hr. Jacob Haugaard gik op og sagde: Hvis dette forslag giver mig indflydelse, så vil jeg ikke have noget med det at gøre.

Det synes jeg var en meget ejendommelig udtalelse. Det diametralt modsatte kom hr. Bent Hindrup Andersen med. Han sagde: Hvis partiet Venstre vil give Enhedslisten maksimal indflydelse for dets seks mandater, så tak for det! Så tager vi imod det. Man er jo politiker for at få indflydelse, og det synes jeg Enhedslisten har forstået helt klart.

Men jeg vil nok sige, at hr. Jacob Haugaards udlægning af begrebet indflydelse var meget ejendommelig: »Hvis det her forslag er sådan, at jeg får indflydelse på det, ja, så vil jeg ikke have noget med det at gøre.« Jeg synes, det kunne være interessant at få hr. Jacob Haugaards nærmere uddybning af, hvordan det egentlig skal forstås, at han sidder her med et mandat, som han absolut ikke vil bruge til noget som helst politisk.

Fru Hanne Severinsen vil hellere vente og se, hvordan det går, før man tager en beslutning, og hr. Jes Lunde sagde, at så kunne man jo vente og se, hvordan det gik, når Antillerne var blevet oversvømmet og Bangladeshs befolkning skulle genhuses. Vi ved jo fra den debat, vi har haft her i dag, at fru Hanne Severinsen glad og fro vil forhøje Miljø- og Katastrofefonden. Det varer nu nok et par generationer, inden den bliver forhøjet, for den skal forhøjes temmelig meget, men hun vil altså med glæde overlade til sine børnebørn at lægge penge til at forhøje Miljø- og Katastrofefonden på grund af de undladelssesynder, fru Hanne Severinsen er med til at begå nu.

Jeg synes, det er beklageligt, at man handler så kortsigtet. Jeg synes, vi gør det rigtige ved nu at tage fat på de grønne afgifter og få indført en fornuftig afdækkelse også fra erhvervenes side. Den almindelige danske forbruger har lært det for længst; det er på tide, at også erhvervene lærer det. Jeg har aldrig kunnet forstå, hvorfor erhvervene ikke også skulle lære, at man skulle spare på rumopvarmning. Det har vi andre sandelig kunnet i 20 år.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Det er i sandhed rigtigt, at man har kombineret aftaler og afgifter. Man har simpelt hen taget det værste af begge dele og lagt det sammen til en uheldig alliance, som er fuldstændig uspiselig.

Jeg fik ikke noget svar fra fru Elisabeth Arnold på, om hun ikke kan se, at den eneste løsning, hvis man virkelig skal lave en alvorlig omlægning fra den ene slags forbrug til den anden slags forbrug – jeg fornemmede, at jeg fik hr. Jes Lunde i tale, og at vi var enige – er, at det gøres internationalt, og i hvert fald på EU-plan kan man godt forestille sig at en enkel afgiftsmodel virkelig kan flytte noget.

Jeg er dybt skuffet over, at fru Elisabeth Arnold tilsyneladende overhovedet ikke er enig med sin partifælle fru Lone Dybkjær om, at der skal være flertalsafgørelser med hensyn til CO₂-afgifter. Det er jeg virkelig overrasket over.

Så synes jeg nok, det var noget hyklery, vi skulle høre her til sidst. Det, det drejer sig om, er, at Danmark bidrager til det globale CO₂-udslip med 0,02 pct., og hvis vi ikke når de dér 5 ekstra procent – jeg tør ikke sige, hvad det er for en procent af en procent – bliver det altså ikke det, som får havene til at gå over deres bredder. Det, jeg tilfældigt siger, er, at hvis vi

talte den indsats med, vi kan gøre for at hjælpe andre lande med de energibesparelser, vi allerede er i fuld gang med, så har vi da for længst nået at opfylde vores målsætning på globalt plan.

(Kort bemærkning).

Niels J. Langkilde (KF):

Fru Arnold er rimelig begejstret for det forslag, der er fremsat. Jeg synes, hun skulle gøre sig overvejelser over, hvad det er for en indsats, der gøres i det her spil, når vi går så meget foran alle andre lande. Det er en masse arbejdspladser, der er indsatsen. Hvad er gevinsten? Gevinsten er, at vi får nedbragt CO₂, hvis det virker godt, men det er jo ikke en gevinst, der er mærkbar for nogen på denne Jord. Det er jo kun, hvis mange lande kommer med, at man får en gevinst ud af det her.

EU har sat det meget højt på sit seneste arbejdsprogram. Der står der, at det er noget, man vil arbejde for.

Er der en meget stor værdi i, at vi presser en særlig dansk CO₂-lovgivning hurtigere igennem, end alle andre gør? Hvad er gevinsten ved det? Hvis de andre følger med, følger de så lige netop vores ordning, eller skal vi så til at lave hele det her om én gang til, for at det kan passe til den europæiske ordning?

Jeg synes, indsatsen er meget høj i forhold til den mulige gevinst, der er. Den er så meget mere høj, som vi sagtens kan overholde de internationale forpligtelser i år 2005, som vi har sagt ja til, og som De Konservative bakker fuldstændig op; ingen problemer med det.

Men hvordan kommer energipriserne til at bevæge sig fra nu af og i de kommende år? Mange gætter på, at det bliver dyrere og dyrere, og at det på den måde er en ganske fremragende investering. Men lykkes en del af den ny teknologiudvikling, lykkes det at få udviklet superledere, så kommer hr. Kim Behnkes scenario nærmere, og så bliver energien billigere, uden at vi får de store miljøforureninger. Bare det, at miljøbelastningen ved transporten af energi falder så meget, vil give en helt anden situation; og så hænger vi måske på at have ødelagt en række virksomheder, uden at det var nødvendigt.

Jeg synes, De Radikale gambler i denne sag.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Til fru Hanne Severinsen: Jeg har ikke før hørt partiet Venstre gå ind for flertalsafgørelser i EU på skatte- og afgiftsområdet. Jeg har boret lidt i det i dag for at høre, om det virkelig er rigtigt, at Venstre nu vil have det som en ny EU-politik. Jeg har ikke hørt Venstre sige det før, og derfor har det overrasket mig. Jeg er da interesseret i at høre det nærmere udarbejdet i forbindelse med oplægget til regeringskonferencen i 1996, for det er jo en helt ny stil i dansk politik.

Hr. Langkilde spurgte, om det er indsatsen værd at gå foran og indføre en enkeltstående dansk afgift. Jamen det har vi jo gjort tidligere, og der har ikke været nogen beviser for, hvad det har kostet. Det har heller ikke kunnet bevise, at det har givet ekstra arbejdspladser. Vi har bare konstateret, at opsvinget er i gang. Det skyldes selvfølgelig ikke, at der er indført en separat dansk CO₂-afgift, det skyldes mange andre ting, men det er De Radikales faste overbevisning, at vi ikke kan sige, at det har kostet så og så mange arbejdspladser. Det vil vi heller ikke kunne sige om dette forslag. Hvordan energipriserne vil udvikle sig i de kommende år, kan hverken jeg eller hr. Langkilde vide noget om. Vi kan bare vide, at i øjeblikket bevæger de sig kraftigt nedad, fordi dollaren falder, og det internationale oliemarked afvikles i dollar. Et af de virkelige problemer, dansk erhvervsliv har, er, at dollaren falder, så alle de, der handler med USA, ikke kan få tilstrækkelige mængder penge hjem for deres varer, hvorfor de har problemer med deres regnskaber. For dem er de grønne afgifter kun en svag krusning på overfladen; de vil i virkeligheden meget hellere have en svagere dansk krone.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg synes, fru Elisabeth Arnold skulle tale lidt mere med fru Lone Dybkjær, som vist oven i købet har kontor her på Borgen, for vi sidder jo faktisk i gruppe sammen i Europa-Parlamentet, og dér har været en afstemning om, hvorvidt man kan gå ind for flertalsafgørelser med hensyn til CO₂-afgifter. Det gik den liberale gruppe, altså både Venstre og De Radikale, ind for, så det er der altså ikke noget nyt i.

Jeg vil gerne understrege, at det ikke er det samme som at gå ind for en fælles skatte- og afgiftspolitik, og det er heller ikke noget med, at vi forestiller os, at der skal være egne indtægter

til EU, men det er noget med, at når man af miljømæssige grunde med en flertalsafgørelse indfører en CO₂-afgift, skal hvert land opkræve den til sin egen statskasse. Man kan nedsætte indkomstskatten, og så kan man lave dette projekt. Så er der nogen mening i det, og så vil det virkelig flytte noget. Men det her er altså, jeg havde nær sagt flueknepperi.

(Kort bemærkning).

Niels J. Langkilde (KF):

Regeringen siger jo selv, at det her koster arbejdspladser. Det står i det trykte materiale, som jeg har haft fornøjelsen af at citere fra nogle gange. Det her koster 4.000 arbejdspladser, og så forventer man, at der kommer nogle andre. Jeg har mange gange i dag efterlyst, og jeg kan også gøre det hos fru Arnold: Hvor kommer de 2.500 ekstra beskæftigede fra med denne plan? Det mangler jeg stadig væk at få nogle oplysninger om. Jeg er bange for, at det koster arbejdspladser, og dermed får vi færre penge at løse miljøproblemer med. Så bliver det bare en eksport af arbejdspladser.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Som tidligere nævnt er det, der bekymrer Enhedslisten mest i de forslag, der nu foreligger, at det ikke er erhvervslivet, der direkte og alene skal opfylde målsætningen om en reduktion på 5 procentpoint til år 2005. Det anser vi i Enhedslisten ikke alene for at være nødvendigt, men også muligt, og regeringens oplæg viser samtidig, at forpligtende aftaler og målrettet tilbageføring af afgiften til energibesparende investeringer er altafgørende for den forventede CO₂-reduktion.

Disse værktøjer har vi i Enhedslisten fra starten fremført som mere vigtige end afgifternes størrelse. Ved at bruge disse værktøjer kan målsætningen på de 5 pct. opnås ved at foretage enkelte stramninger i regeringens udspil. Enhedslisten vil under udvalgsbehandlingen foreslå følgende skærpende indgreb i forslaget:

Punkt 1. De forpligtende aftaler over for de energitunge virksomheder skal indeholde energibesparelser, som har mindst 5 år som tilbagebetalingstid frem for de foreslåede 4 år. Tilsvarende skal de mindre energitunge virksomheder have hævet deres tilbagebetalingstid fra 6 år til mindst 7 år.

Punkt 2. Andelen af den afgift, som tilbageføres som investeringstilskud til energibesparelser skal hæves på bekostning af den generelle tilba-

geførsel. Det vil sige, at det samlede afgiftsprovenu stadig væk er det samme, men at der sker en øgning af tilbageførslen til energiomlægning.

Punkt 3. Det skal sikres, at investeringstilskud bruges hurtigt og effektivt ved at give lige adgang til tilskud for alle virksomheder. Herigennem ligger der også et pres på de større energitunge virksomheder til at indgå aftalerne hurtigere, så længe der er penge i kassen.

Såfremt udspillet bliver ændret i overensstemmelse med disse ændringsforslag, vil man uden problemer og uden at kunne hæve afgiften sagtens yderligere kunne opnå de 5 pct. i reduktion. Samtidig vil vi gerne påpege, at hvis man yderligere får kanaliseret en del af midlerne over i investeringer i vedvarende energianlæg, ligger der også nogle muligheder dér for at få en bedre effekt af energiinvesteringerne.

I øvrigt ligger der for os at se også et yderligere og meget vigtigt element i, at vindproducenten el holdes totalt afgiftsfri ved, at hele energiavgiften tilbageføres som tilskud til denne elproduktion. I dag får vindmøllejerne 27 øre retur som kompensation for afgiften, men den er allerede højere, og derfor gives der ikke i dag fuld kompensation. Gives der fuld kompensation, vil det medføre et enormt boom for etablering af vindmøller, så man faktisk på den måde ikke længere behøver at tænke på også at få en ekstra CO₂-nedsættelse.

Vi synes også, det er en god ting, at der er blevet indført en revurdering i 1998, og vi vil bruge tiden frem til 1998 til at argumentere for, at vi i 1998 også øger målsætningen. I de forhandlinger og de drøftelser, der har været i denne fase, har vi accepteret, at målsætningen på de 5 pct. var det, man gik efter, og så mente vi, at det var bedre at omlægge selve den måde, man behandlede det på.

Det oprindelige forslag, som forelå fra regeringen, indebar et afgiftsprovenu på ca. 5 mia. kr. om året og var stort set med generel tilbageførsel af alle midlerne og med forskellige afgiftssatser. Det forslag, der foreligger i dag, er vi meget mere tilfredse med, hvad angår de midler, der ligger i det. Jeg vil tillade mig at sige, at det faktisk mere tager udgangspunkt i det udspil, vi kom med kort efter jul, og som gik ud på, at der skulle indføres forpligtende energitilskud til de virkelig energitunge virksomheder, og at der skulle indføres en tilbageføring af midlerne til energiinvesteringer, og de to værktøjer er nu kommet ind, sådan at man efter vores opfattelse sagtens kan opnå det samme mål med

det halve afgiftsprovenu i størrelsesordenen 2,5 mia. kr., som det er i dag.

Så kan man spørge, hvorfor det egentlig er interessant at gøre det på en anden måde end før. Det er det, fordi det her efter vores opfattelse også er en meget mere sikker måde. Det er meget bedre at have én fugl i hånden end ti på taget, forstået på den måde, at der her er dikteret erhvervslivet omlægninger og energibesparelser, hvor en almindelig generel afgift alene lægger op til, at man faktisk kan producere videre, fordi man jo får penge tilbage i forhold til lønudgiften; der foreligger ikke noget egentligt direktiv om, at der skal foretages investeringer.

Derfor mener vi, at der nu er tale om, at man også i 1998 har flere skruer at stille på, når man efter vores opfattelse skal gå videre, og det er afgiftsstørrelsen, tilbageføringsandelen til energiinvesteringer, ændringer i energisynet og investeringsmålsætningen, hvor man kan forlænge antallet af de år, der skal lægges til grund for yderligere investeringer efter 1998.

Med disse bemærkninger vil vi også klart tilkendegive, at såfremt vi ikke opnår de ting, som vi mener man skal opnå i denne forbindelse, er vi alligevel indstillet på at stemme for de forslag, der foreligger i dag. Men vi mener, det er vigtigt også for regeringens troværdighed, at man overvinder det, som måske er kommet fra Centrum-Demokraterne, nemlig at man ikke vil sikre en total opnåelse af målsætningen. Det er jo vigtigt i sådan et spil som dette, at man, også når der er gået 2-3 år, er troværdig, og det er vigtigt, at vi kan se, at man opnår det, som man siger man vil opnå, sådan at vi ikke i 1998 er meget bagud med CO₂-reduktionen, for så mener vi man svækker argumentationen for de yderligere indgreb.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg tror, SF og Enhedslisten på langt de fleste punkter er enige om målene. Vi har alligevel ikke kunne optræde helt ens i processen med disse forhandlinger, og derfor vil jeg godt lige spørge, om ikke det vækker til lidt eftertanke hos Enhedslisten, at den måde, Enhedslisten har valgt at spille sine kort i processen på ved meget tidligt at sige, at der ikke var brug for så store afgifter, at der var brug for at fritage langt flere virksomheder for afgifter osv., har betydet, at processen er endt med en pakke, der ikke lever op til miljømålsætningen.

SF har ingenting imod, at aftaleinstrumentet er kommet ind. Det har vi været fortalere for, og det var såmænd også med i den CO₂-pakke, som vi vedtog i 1991 i samarbejde med Socialdemokratiet og De Radikale. Så det er ikke dér, den principielle uenighed er.

Vi synes nok, at Enhedslisten på nogle punkter har spillet sine kort sådan, at den har understøttet CD lidt for meget i den politiske proces, og det har CD jo også kvitteret for i det seneste nummer af CD-avisen Centrum-Debat fra marts måned, hvor det nemlig hedder:

»Enhedslisten er i spørgsmålet om CO₂-afgiften langt mere modereret end SF, og dermed har de overhalet SF indenom.«

I CD-avisens analyse hedder det videre: »Det vil gøre det mere end svært for SF at ændre noget som helst i regeringens udspil.«

Jeg tror desværre, der er en hel del om den analyse i CD-avisen.

Jeg synes, det skulle skabe lidt eftertanke hos Enhedslisten, inden vi næste gang skal forhandle miljøspørgsmål.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Det forslag, der nu foreligger, medfører, at der skal investeres for 6 mia. kr. i de første 3 år. Det tidligere forslag lagde ikke op til, at der i starten skulle ske nogen investeringer overhovedet i det omfang, for det betød, at afgifterne faldt hen ad vejen og virksomhederne langsomt kunne tage stilling til det.

Vi har sagt, at dette er en meget, meget effektiv måde at gribe ind på, og det står vi fast ved. Vi mener, at det er et godt resultat, man er nået frem til. Vi så gerne en endnu større del lagt over til en målrettet tilbageføring og inden for de første 3 år, for det er efter vores opfattelse den mest sikre måde at gøre det på.

At det så ikke i den i dag erklærede målsætning opfylder de 5 pct., som vi fra start af har sagt at det skal gøre, stiller vi ændringsforslag om, og det håber jeg også at SF vil være med til at arbejde for.

Med de meldinger, der nu kommer fra hr. Jes Lunde, kan jeg forstå, at man også gerne vil være med til at kigge på, hvordan man strammer f.eks. investerings- og afskrivningstiden for beløbene, og jeg håber også, at man kan være med til at kigge på, hvordan man kan lægge yderligere midler over til investeringerne, og hvordan man ved at give større adgang til at opnå energibesparelseskud kan få fremmet, at der sker en hurtig investering.

Jeg mener faktisk, at det er en udmærket måde, vi har spillet vores kort på. Jeg mener, at det har givet nogle gode muligheder, fordi man nu har forskellige skruer at stille på. At Centrum-Demokraterne også siger, det er mere regulært at gøre det på den måde, har jeg egentlig ikke noget imod. Da vi forhandlede de farlige stoffer, hvor vi sagde, at vi ville have et forbud mod farlige stoffer ind sammen med afgifterne, fik vi en solid offentlig støtte fra Venstre og De Konservative, og i overskrifterne i aviserne stod der, at Venstre og De Konservative støttede Enhedslisten. Det havde vi ikke noget imod, og det var faktisk en væsentlig styrkelse af det indgreb, der kom ud af det.

Da Centrum-Demokraterne diskuterede frivilligt energisyn, tænkte de nok ikke på, at det var den form for energitilsyn, det endte med, men vi synes, det er en udmærket ordning, der er kommet. Det kan jeg forstå at SF også synes, og jeg er enig med SF i, at det, der skal ske, er, at vi sammen skal tvinge regeringen til at fastholde målsætningen, og den skal opfyldes i det endelige forslag, der kommer i salen efter udvalgsbehandlingerne.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Energisynene er altså ikke noget, der er kommet ind i en meget sen fase; det var noget, som regeringen og SF langt hen ad vejen var enige om, før Enhedslisten overhovedet kom ind i forhandlingerne. Det blev sågar vedtaget her i Folketinget som et princip, før Enhedslisten blev repræsenteret, nemlig i 1991, da vi lavede den første CO₂-pakke, hvori der også er energisyn. Så selvfølgelig er vi med på at bruge det instrument maksimalt.

Jeg synes bare, Enhedslisten skal tænke en lille smule over, at de totale ændringer, der er sket i denne pakke, har betydet, at CO₂-effekten er faldet fra først at være på de 5 pct. til nu at være et stykke under - 4,6 pct. - og hvis man så trækker de dele ud, der ikke har med erhvervslivet at gøre, f.eks. privates brug af færger og fly, er vi endnu længere nede i erhvervslivets CO₂-bidrag. Det synes jeg Enhedslisten skal tænke en lille smule over, og selvfølgelig bidrager SF til at få skærpet tilbagebetalingstiderne osv.; det har vi hele tiden stået for.

Jeg tror såmænd ikke, vi bliver uenige i vores afstemninger, når det kommer dertil. Jeg synes bare, Enhedslisten har noget at tænke over, når det drejer sig om den politiske proces.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Vi har skam også tænkt over den politiske proces. Det er jo derfor, vi kom med vores udspil umiddelbart efter jul. Vi er også godt klar over, at energisyn og målrettet tilbageføring af midler ikke er noget, vi har opfundet, og jeg er enig i, at det ikke er en ny ting, men det var ikke med i det udspil, der forelå fra regeringen i den såkaldte Dithmerrapport. Der var alene generel tilbageføring på et afgiftsniveau, der lå på 5 mia. kr. om året, hvor vi sagde, at hvis man skal have en effektiv tilbageføring af midlerne og en effektiv reduktion af energiforbruget, er det meget vigtigt, at man kigger konkret på de 12 største virksomheder, der på det tidspunkt tegnede sig for 40 pct. af energiforbruget, hvilket også er tilfældet i dag. Vi kan ikke tillade, at det er op til dem selv at finde ud af, om de nu vil nedsætte det energiforbrug eller ej. Det er meget overskueligt at gå ind og vurdere dem og sige, at nu skal der investeres.

Til Venstres og De Konservatives opfattelse af, at de frivillige aftaler har været tilstrækkelige, kan man jo sige, at når netop de 12 største virksomheder bruger 40 pct. af den samlede energi og der foreligger en forskningsrapport fra amternes og kommunernes forskningsinstitution, som siger, at der er et samlet energibesparelspotentiale på 40-50 pct., er det oplagt fra vores side, at de virksomheder ikke længere selv skal bestemme, om de vil spare på energien eller ej. Så er det vigtigt at få et forpligtende energisyn, og det er der også kommet ud af dette forslag. Det synes vi er udmærket.

Men det er klart, at det ikke er noget, vi har opfundet selv, men det var ikke med i de udspil, der kom fra regeringen, og vi vil også fastholde, at vi heller ikke har ment, at den samlede CO₂-besparelse skal ned på de 4,6 pct. Det har intet med midlerne at gøre. Det er alene regeringen, der eventuelt har bøjet sig for CD eller industrien eller andre; det er bestemt ikke os, der har sagt, at målet skal være en mindre reduktion af CO₂-udslippet. Vi har sagt, at det oprindelige mål skal fastholdes, og at det skal være det, som vi kan komme igennem med her, og vi har også erklæret i dag - og det har været vores mål hele tiden - at det er vores hensigt at stræbe efter en større reduktion, når der sker en revidering i 1998. Det er der rigelig mulighed for på det tidspunkt, og så har vi tre gode tangenter at spille på.

Peter Duetoft (CD):

Hr. Peter Hansen-Nord rejste for et par timer siden spørgsmålet, om man overhovedet kan regne med, at der er CO₂-problemer, om der er nogen klimaeffekt, osv.

Jeg vil godt starte dér og sige, at det da er fuldstændig rigtigt, at der ikke findes noget endegyldigt bevis. Men der er jo risikovurderinger, og dem må vi jo tage i betragtning i CD, og når halvdelen eller mere af verdens forskere faktisk mener, at der er et problem, så må jeg rejse spørgsmålet: Tør vi så bare se bort fra det? På mange andre områder vil man jo under ingen omstændigheder acceptere en risiko af den størrelse. Jeg tror, det var miljø- og energiministeren, der på et tidspunkt sagde: Tænk engang, hvis vi fik at vide, at en legeplads var 50 pct. usikker, ville vi så sende vores børn ned at lege på den?

50 pct. er altså ganske meget, og det er vores udgangspunkt for at sige, at den målsætning om en CO₂-reduktion på 20 pct., som vi har lovet i forbindelse med »Energi 2000«, selvfølgelig skal opretholdes.

I den forbindelse vil jeg sige til de ordførere, der her på det sidste nærmest har gjort det til en CD-mærkesag, at målsætningen om en reduktion på 5 pct. ikke skal opretholdes, at vi aldrig nogen sinde har gået efter, at reduktionen ikke skal være stor nok, og at jeg er overbevist om, at vi også kommer op på de 5 pct. Det er jeg bl.a., fordi jeg tror, at man undervurderer aftalernes og investeringernes virkning i forbindelse med CO₂. Så jeg er slet ikke så pessimistisk, som nogle er.

Jeg ville bare lige fjerne myten om, at CD som udgangspunkt skulle have, at vi ikke vil leve op til det, vi har lovet i forbindelse med »Energi 2000«. Jeg tror faktisk, at vi når det, og at det bl.a. skyldes de investeringer og den omlægning, der sker her.

Jeg er enig med de ordførere, der tidligere i debatten har sagt, at det ville have været bedre at gøre dette på et internationalt plan. Selvfølgelig ville det dét. Men alle kan altså ikke vente på alle, og en gang imellem er det sådan, at der er nogle lande, der er nødt til at starte processen, og dér er Danmark altså med, og det er vi godt tilfredse med.

Vores udgangspunkt i debatten og i forhandlingerne har været, at vi ønsker at bevare et vækstsamfund og en industri og en produktion samtidig med, at vi forsøger at hjælpe på miljøet. De grønne afgifter blev jo introduceret i skat-

tereformen. Da var de en del af en omlægning, og derfor gik de grønne afgifter dér i statskassen, for de var en erstatning for personskatter. I den offentlige debat blandes det nok noget sammen med det, vi faktisk gør her, og så er der jo venlige sjæle både i Venstre og hos De Konservative, som bestemt skubber på i den debat, fordi man har en interesse i at fremstille dette her som endnu et forsøg på at få flere penge i statskassen.

Jeg er overbevist om, at det vil være uforståeligt, at befolkningens privatforbrug skal rammes af grønne afgifter, men at der ikke skal være nogen afgifter på industrien. Jeg tror, mange mennesker vil undre sig over, at de skal passe på varmemeforbruget hjemme hos sig selv, hvor de er i deres fritid, men at det åbenbart er ligegyldigt på kontoret eller i forretningen, for så er der ikke nogen afgift på det.

Det samme med hensyn til lyset, men dér har der desværre vist sig at være en masse praktiske problemer, der gør, at den side af sagen ikke kunne komme med. Men igen er det jo ulogisk, at man skal passe på i sit privatliv, men bare kan svine, når man er på sit job.

Derfor tror jeg virkelig, at den folkelige forståelse for dette her er der, og jeg er overbevist om, at man i løbet af en periode vil se – det synes jeg man allerede kan nu – at den offentlige debat om dette er blevet langt mindre dramatisk, end man kunne forestille sig, og på det lokale plan har reaktionerne fra erhvervslivet også været afdæmpede.

Om det internationale vil jeg gentage, hvad jeg har sagt tidligere i dag, nemlig at når man møder repræsentanter for parlamenterne i andre EU-lande eller repræsentanter for Europa-Parlamentet eller for Kommissionen, viser det sig, at de rent faktisk har den samme tankegang som den, der ligger bag dette her, og det er jo også en integreret del af Delorsplanen osv., at man skal skifte fra beskatning af arbejdsindkomster til miljøafgifter.

Derfor er vi i overensstemmelse med den udvikling, der er i Fællesskabet, og jeg kan ikke lade være med at vende tilbage til »Energi 2000«, som jeg én gang i dag har citeret fra.

I forbindelse med det citat stod der, at oprettelse af et internationalt nævæn var et ønske fra den daværende regering, hvor Venstre og De Konservative altså sad med ganske gode poster, og der stod, at man skulle gennemføre disse afgifter bl.a. på erhvervslivet under indtryk af udviklingen i udlandet. Under indtryk af udvik-

lingen! Der stod ikke noget om, at en betingelse for, at vi skulle gennemføre det, var, at de andre lande også skulle gøre det. Der stod faktisk, at man skulle se, hvad der skete i udlandet, før man begyndte at vedtage tingene, men der var ikke et krav om, at dansk energi- og miljøpolitik skulle afgøres i en række andre lande.

CD har fra starten sagt, at denne pakke skulle være adfærdsregulerende, at den ikke måtte ødelægge den internationale konkurrenceevne, og at pengene skulle føres tilbage til virksomhederne. Det har været vores tre hovedkrav, det stod også i regeringsgrundlaget, og efter vores bedste overbevisning er de tre krav opnået i den pakke, der er til behandling i dag.

Da vi tidligere diskuterede de grønne afgifter i forbindelse med nogle forespørgsler her for 1½ måneds tid siden, tillod jeg mig i ordførertalen at komme med en bemærkning om, at Dithmerudvalgets forslag ikke var regeringsforslag, men embedsmandsforslag, og at de i øvrigt efter min opfattelse var ubrugelige. Det blev jeg hånet meget for dengang, og jeg blev hængt ud og skældt ud, og hvad ved jeg. Men det er jo en kendsgerning, at sammenligner man Dithmerudvalgets rapporter med det, der er kommet ud af det, viser det sig, at vi havde ret, for der er jo en ganske voldsom afstand mellem det, der stod i de rapporter, og de forslag, der rent faktisk ligger her.

Selv om det er ret underligt for mig, skal jeg da ikke lade være med at kvittere over for Enhedslisten med at sige, at det jo er rigtigt, at vi ud fra nogle måske forskellige synspunkter har talt for de samme instrumenter i denne proces, og det har da været ganske udmærket. Jeg har ikke noget problem med at tale med andre mennesker, som tænker i samme retning som jeg, når det drejer sig om disse instrumenter. Derfor vil jeg da også kvittere for, at det bestemt var hjælpsomt fra CD's synspunkt, at Enhedslisten også kom med den melding, at afgifter ikke var et must, men at man hellere skulle vælge nogle andre instrumenter.

I Dithmerudvalgets forslag var der jo helt op til 7 mia. kr. i afgifter, og vi taler altså nu om afgifter, der ligger under 2 mia. kr. Hvordan i alverden Venstres og De Konservatives ordførere i dag i virkeligheden har kunnet få så meget af debatten til at gå med at diskutere afgifter og håne regeringen for, at den ikke ville lave aftaler, når der er en sådan bevægelse fra rapporter og frem til disse forslag, er mig en gåde. Det er, som om man krampagtigt holder fast i, at

disse forslag nærmest ligner Dithmerudvalgets i sin tid, at de kun handler om afgifter, og at det er dét, der er det centrale. Kendsgerningen er jo, at aftaler er blevet det centrale, og det er vi godt tilfredse med. Det kan industrien leve med, og det kan vi jo også internationalt, for vi kan se, at det også er det, man gør andre steder.

Det kan godt være, at tilbageførselsmekanismen ligner en Storm P.-maskine, men som jeg har sagt tidligere i dag, var der den fordel ved Storm P.s maskiner, at de så underlige ud, men at de alligevel virkede, og det gør det her også.

Med hensyn til EU må jeg bare sige, at jeg synes, det er flot og modigt af regeringen, at den i sin fremsættelse direkte skriver, at det naturligvis skal drøftes med EU, men at den ikke forventer nogen problemer, og at den vil vende tilbage til det, hvis der alligevel viser sig at være problemer med det. Det er i alt fald bedre, end hvad tidligere regeringer har gjort. De har nemlig bare gennemført tingene og er så kommet rendende bagefter, når vi har tabt en EU-sag. Her er man i hvert fald på forkant med udviklingen.

Hvad angår den konservative »søslinge«, som fru Gitte Seeberg forsøgte at køre frem med i Radioavisen i morges, og som hun også op til flere gange i løbet af debatten her fortvivlet har forsøgt sig med, nemlig den eventuelt manglende balance, hvis EU underkender en lang række af forslagene osv., går jeg ud fra, at ministrene herfra vil bekræfte, at der fortsat skal være balance i det resultat, der kommer ud af det. Det vil sige, at hvis EU underkender visse dele af denne pakke – hvilket vi tvivler på med den ekspertise, der står bag den – får det selvfølgelig en følge for resten af pakken, for den balance, som findes i de nuværende forslag, skal bevares. Det vil jeg gerne bede en minister bekræfte – hvem det så måtte være – for så får vi da fru Gitte Seeberg ud af debatten på det punkt.

Med hensyn til den internationale konkurrenceevne er jeg overbevist om, at dette her ikke skader på kort sigt, og at det er en fordel på lang sigt. Jeg er helt overbevist om, at en lang række virksomheders investeringer i miljørigtig og energibesparende teknologi vil betyde, at vi i løbet af de nærmeste år kommer til at se en økonomisk fremgang på baggrund af dette her, og jeg er også overbevist om, at der i erhvervslivet findes så mange fremsynede folk, at det bestemt ender dér.

Jeg synes også, miljø- og energiministeren med en række af de eksempler, han er kommet

med i dag, har bekræftet, at det godt kan være, at man kan blive skeptisk, når man lige ser dem, men at de faktisk viser sig at være gode eksempler, når man først får regnet tingene igen og får set, hvad der faktisk kan gøres, og hvad det koster, og hvad resultatet bliver.

Når vi hele vejen igennem har været tilhængere af aftaler i stedet for afgifter og stadig væk er det og derfor er glade for, at provenuet er kommet så langt ned, og at aftalerne er så centrale, så er det ud fra det synspunkt, at når det er afgifter, kan man jo, specielt når det kun er et internt konkurrenceerhverv, jeg er lige ved at sige svine videre og betale sig fra det. Det kan man ikke med aftaler, og det er derfor, vi hele tiden har sagt, at det er en bedre vej at gå, og vi opfatter det altså – det må de øvrige partier undskylde, men sådan opfatter vi det altså – som et rimelig godt fingeraftryk fra vores parti, at det er endt sådan.

Der var et slogan, som min partiformand kom til at fyre af i forbindelse med præsentationen af det, nemlig at det da var ganske udmærket, at fem mandater gav en nedgang i provenuet på 5 mia. kr. Så 1 mia. kr. pr. mandat kunne måske have skaffet os nogle flere mandater ved det sidste valg. Men sandheden er jo også, at det var en bevægelse i den rigtige retning, som jeg selvfølgelig takker både de andre regeringspartier og andre, der har arbejdet med på det, for.

Jeg synes også, der er grund til at nævne, at hele processen her i virkeligheden er et skoleeksempel på, at vi politikere faktisk lytter til befolkningen. Hvad angår al den snak om, at Christiansborg har tykke mure, og at ingen gider høre på nogen, og alle de andre indvendinger, og hvad ved jeg, er sandheden jo den, at både industrien og det øvrige erhvervsliv og mange andre mennesker, der har henvendt sig og er kommet med indvendinger, jo har fået ret i deres protester. Og det kan godt være, at det ud fra et folkestyresynspunkt faktisk er meget godt at have så stort og så godt et eksempel på, at systemet ikke er så lukket, som nogle påstår.

Alt i alt kan jeg altså i dag stå her som en glad CD'er og tale om den grønne pakke. Det havde jeg ikke troet for nogle måneder siden, det erkender jeg, men der er mange gode ting, der har trukket i en sådan retning, at det har kunnet lade sig gøre.

Ydermere har regeringen jo lovet, at kommer der under udvalgsarbejdet indvendinger imod dele af denne pakke, og kommer der eksempler, som man ikke har været opmærksom på – for

man kan jo ikke være opmærksom på alt – så lytter regeringen endnu en gang, og så er man også villig til at ændre det. Det synes jeg egentlig viser en videreførelse af den åbenhed, der har præget hele processen her.

Så hvis vi ellers kunne komme ud over surheden fra højre side i denne sal og komme til at diskutere indholdet og de praktiske løsninger og alle de øvrige ting, ville det såmænd også blive en bedre debat, og så ville det nok også være sådan, at vi i virkeligheden er landet på et sted, hvor balancen mellem stadig væk at have et velfungerende dansk erhvervsliv i et vækstfremmende samfund og samtidig at gøre noget ved miljøet rent faktisk er opnået. Og som de siger oppe i Sindal, hvor jeg nu er flyttet til: Det er nu ikke så ringe!

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg forstår på hr. Peter Duetoft, at vi er enige om, at en vigtig del af det er en målrettet tilbageføring af provenuet til energiinvesteringer, hvilket altså sker på den måde, at erhvervslivet kan søge om det og skal investere 70 pct. ekstra for at få de 30 pct., og at det giver den samlede investering på 6 mia. kr.

Og når hr. Peter Duetoft nævner, hvad fingeraftrykket i forbindelse med redueringen af afgiftsniveaet beløber sig til, vil jeg sige, at vi er meget glade for fingeraftrykket på 6 mia. kr. i faste investeringer i de første 3 år, for det er 1 mia. kr. pr. folketingsmedlem fra Enhedslisten. Sådan ser vi på det, og det synes vi er en effektiv måde at gøre tingene på.

Jeg ved godt, at klokken er ved at være mange, så hr. Peter Duetoft kan måske vente med at svare på mit spørgsmål, til det kommer i udvalget, men det, jeg så vil spørge hr. Peter Duetoft om, er: Når vi nu tager udgangspunkt i de embedsmandsberegninger, der er foretaget – og det er sådan set dem, vi alle sammen indtil nu har skønnet er dem, man har forhandlet på grundlag af – er det så ikke muligt og rigtigt, at man ved at lægge en lille smule mere af den generelle tilbageføring over til investeringssiden vil kunne nå målet, nemlig den 5 pct.s reduktion af CO₂, som det hele jo går ud på?

Det håber jeg at hr. Peter Duetoft vil være åben over for at diskutere i udvalget, altså at hvis vi ser på de mekanismer og beregnings-systemer, der foreløbig er – i hvert fald for dem, der går ind for forslagene – og accepterer og anerkender dem, viser det sig, at selv med de

beregninger opnår man den 5 pct.s-reduktion, som har været udgangspunktet. Så mener jeg, at det er endnu bedre, og så står det rimelig klart og stærkt, at netop de redskaber, som vi jo er enige om her, er utrolig effektive i forhold til en generelt højere afgift.

(Kort bemærkning).

Niels J. Langkilde (KF):

Så fik vi da det andet nye under debatten i dag, og det var tilsagnet fra hr. Peter Duetoft om, at dette her ikke træder i kraft, hvis noget af det bliver underkendt i EU. Det synes jeg er umådelig vigtigt. Det vil sige, at vi skal afvente hele notifikationsproceduren, og det vil sige, at der bliver en meget sen ikrafttræden. Det er konsekvensen af det. Tusind tak for det!

Men den anden EU-vinkel, der er i det, er, at vi måske risikerer, at nogle virksomheder siger: Holder det nu rent EU-retligt? Er der ikke tale om konkurrenceforvridning mellem de enkelte virksomheder, fordi nogle forarbejdningsprocesser får pålagt afgift og andre bliver fritaget, hvilket vil bevirke, at en virksomhed, der producerer en vare på en bestemt måde, får en fordel i forhold til en anden virksomhed, der producerer den samme vare på en anden måde?

Jeg tror, vi kan forudse en række retssager på grundlag af det, og så vil jeg høre fra hr. Peter Duetoft, om vi også kan regne med at afvente dét, for så har vi altså lidt længere tid, inden alt dette kommer til at træde i kraft.

Jeg kan altså ikke dy mig for at sige, at det virker som en Storm P.-maskine, men det karakteristiske ved Storm P.'s maskiner var, at de virkede utrolig godt på papiret. Der er jo ikke blevet konstrueret ret mange af de maskiner, han har tegnet, og de har i alt fald ikke været energibesparende på nogen punkter. Så jeg synes, det var en meget uheldig sammenligning.

Til slut vil jeg sige, at hr. Peter Duetoft i alt fald ikke udtaler sig på Dansk Industris vegne, når han siger, at industrien kan leve med det. Alle de organisationer, der har udtalt sig, har sagt, at de har ganske vanskeligt ved at leve med det, og at de fraråder det.

Jacob Haugaard (UP):

Jeg er lidt enig med jer alle sammen. Det er også derfor – som svar til fru Elisabeth Arnold – jeg har indtaget De Radikales rolle og kræver, at I snakker lidt hen over midten her.

Peter Brixtofte snakkede om nogle indianere, men de havde jo altså naturligvis økonomi, og vi

går jo ikke og bytter gulerødder for 60 watts pærer i dag. Vi lever i et vækstsamfund med frie markedsmekanismer, eller hvad sådan noget hedder. Vi er faktisk så langt henne i udviklingen af et vækstsamfund, at der er mange, der påstår, at det koster mere at frembringe væksten, end den kan indbringe.

Der er oven i købet folk, der påstår, at vi er så vilde med at producere, at vi burde føre samlebandene direkte ud på affaldspladserne. Vi har simpelt hen så meget skidt og lort i dag, at vi næsten ikke kan være til for det. Hvis den almindelige dansker i morgen holdt op med at købe tøj, ville vi alligevel have tøj nok de næste 13-14 år. Hvad skal vi med det alt sammen?

Hr. Jes Lunde snakker om økologisk bæredygtige ting. Jamen altså, når vi tager de store: Portland Cement og Stålvæværket, så burde vi hellere give dem klar besked – det er jo det, de gerne vil have: Luk og flyt et andet sted hen! For det her kan bare ikke lade sig gøre. Man kan ikke snakke Stålvæværk eller cementproduktion og så samtidig sige »økologisk bæredygtigt«.

Jeg har faktisk været ved at grave lidt i min alkoholiske hjerne efter nogle af mine tidligere slogans. Jeg kan huske, at vi sagde om atomkraft: Ti fingre er ikke nok! Men angående miljøet er det jo sådan, at når vi har en vækstkultur, som vi har, så kræver det, at vi sviner for at hjælpe miljøet. Det er sandheden! Apropos den store konference, vi havde om ulandene her for nylig, så kræver det, at vi udnytter ulandene, før vi kan hjælpe dem. Det er den enkle sandhed! Jeg ville gerne have, at det var anderledes, men sådan er det.

Og jeg har altid sagt om blyfri benzin, at det bedste ved blyfri benzin er, at slangerne er grønne! Ellers kan jeg ikke se andet, end at det er en eller anden stiltiende aftale eller sådan noget med bilindustrien, eller hvad det nu er. Jeg kan ved Gud ikke se noget økologisk eller miljømæssigt i at skifte alle bilerne ud; det kan jeg ikke. Jeg ser kun flere og flere biler og mere og mere engangsemballage. Jo mere vi snakker om det, jo mere kommer der af det.

Det er næsten ligesom med informationer og nyheder. Jo mere vi får at vide, jo mere ligeglade bliver vi. Jo mere vi snakker om det her, jo mere kommer der åbenbart af det. Og der er ingen, der vil tage stilling til det. Nogle siger: Dobbelt så mange biler i år 2005. Og hvis det er tilfældet, kan jeg ikke andet end sige, at så er det fint med nogle motorveje, og så er det fint med nogle

broer. For hvor filen skal de ellers være? Jeg skal i hvert fald ikke have dem op på min stille, eksklusive villavej oppe i Nordsjælland.

Miljødebatten lider af én ting i mine øjne, og det har jeg også udtrykt i et valgslogan, hvor jeg siger: Jeg vil have Gud tilbage i kirkerne! Der er alt for meget religiøs snak i det her, og der er alt for mange gisninger, og det er fra begge sider af salen, altså noget med: Det går nok, eller sådan noget. Og dér er det, jeg ikke forstår – i mit forsøg, selvfølgelig, på at få noget bredt ud af det her, da det er en meget vigtig beslutning, for CO₂-problemet er jo et globalt problem – hvorfor vi ikke foretager nogle forsøg i Danmark, så vi ved, hvad vi snakker om? Hvorfor forsøger vi det ikke?

Så vil miljøministeren nok sige: Så enkelt er det ikke. Men alligevel! Hvorfor forsøger vi ikke i større områder at halvere CO₂-udslippet? Hvis det i heldigste fald kunne lade sig gøre, kombineret med vækst, så stod vi da i det mindste med et vægtigt argument, når vi skulle snakke i EU, når vi skulle snakke Kina, hvor vi får en galoperende højkonjunktur, hvis der ikke kommer krig derude, for de skal jo have alt, hvad vi ikke behøver. Så vi kunne måske gå lidt i forvejen og sige: Sådan gør man altså tingene!

Men vi har overhovedet ingen konkrete ting andet end nogle forskere, og de bedste af dem – må man sige – de siger: En reduktion af CO₂ med 50 pct. Det vil altså sige, at vi skal ned på gaden og hive halvdelen af bilnøglerne i Holmens Kanal! Kan det, vi snakker om, overhovedet lade sig gøre? Eller er det en utopi, vi snakker om? Jeg ser i høj grad hele miljødebatten som et paradenummer.

Min forudsigelse er, at miljøbevægelserne, Greenpeace og deslige, fusionerer med industrien og laver noget, der hedder miljøpolitiet, som kommer og banker på hjemme hos mig og siger: Er det et lavenergikøleskab, du har der, Jacob? – Nej, men det er da ellers så godt. – Du skal få et nyt! – Eller også får man en ordentlig afgift eller bøde, eller hvad man vil kalde det. Og det er en lidt underlig udvikling.

Jeg ville gerne have nogle konkrete forsøg, så vi vidste, hvad vi snakkede om. Det underlige i dag er jo, at der er kommet penge i skidt og lort – nej, undskyld, at der er kommet penge i skidt og møg – og det er jo underligt. Og når jeg sådan tænker på et andet ord for skidt og møg, så mindes jeg en sætning, der er skrevet på muren på Roms universitet. Dér stod – omskrevet til Christiansborgsk – at den dag, man til-

lægger fæces værdi, vil de mindrebemidlede højst sandsynligt blive født uden anus rectum.

Jeg kan give én garanti til det samlede Folketing, og det er, at om 1 million år er der regnskov ude i Ishøj.

Nu er jeg jo mediemand, og jeg kunne se, at den historie, hr. Peter Brixtofte fyrede af om indianere, havde stor gennemslagskraft, så jeg tror da også, jeg vil slutte af med en om en indianerhøvding, som sagde noget i retning af, at den dag, den hvide mand har dræbt det sidste dyr og fældet det sidste træ og fanget den sidste fisk, vil han finde ud af, at man ikke kan æde penge.

Skatteministeren (Carsten Koch):

Det er jo ikke nogen simpel sag at følge efter dette indlæg. Det bliver kun en svag afglans. Man kan jo altid komme med nogle vidtløftige bemærkninger, men det, vi bl.a. skal gøre her, er jo at løse problemerne konkret her og nu, og det kan man åbenbart ikke forvente noget forslag eller nogen hjælp til fra hr. Jacob Haugaard.

Jeg synes, regeringen har grund til at være stolt. Vi har nu fremlagt det sidste store tiltag på miljøområdet i denne samling. Vi har jo i februar foreslået indførelse af en forhøjelse af afgifterne på pesticider, vi har indført afgifter på visse akkumulatorer og batterier, vi har indført afgifter på klorerede opløsningsmidler, og nu kommer vi til den store CO₂- og energiafgiftspakke.

Når jeg nævner disse ting, kunne man tro, at det var afgiftsproblemstillingen, der var det centrale, og det er også blevet fremført af mange af ordførerne i dag, at det er en skat. Det kan jeg som skatteminister pure benægte. Men hvis man vil have, at noget skal reguleres ved hjælp af afgiftsinstrumentet, dvs. ved, at de relative priser ændres, så bliver man nødt til at lade en skatteminister, som har afgiftsområdet som ressource, forestå den tekniske implementering.

Jeg kan altså én gang for alle understrege, at der ikke er tale om skatter her. Det drejer sig om grøn politik, og jeg er blot med som tekniker.

Jeg har siddet og lyttet til debatten, og jeg må sige, at V's og K's indsats har været yderst bedrøvelig. Det har været en meget gold strategi, jeg har været udsat for.

Der har selvfølgelig ikke været grænser for, hvad V's og K's miljøbevidsthed har kunnet svinge sig op til. Det har nærmest været et rituelt indslag fra de forskellige, der har været oppe og tale her, at de selvfølgelig bekræfter den sto-

re miljøbevidsthed og bekræfter de udsagn, som er formuleret i »Energi 2000«, og de bindinger, der er dér.

Men når det så kommer til stykket og det kommer til handling, så er der ikke grænser for, hvor mange bortforklaringer der er, så er der ikke grænser for handlingslammelsen, og så er der ikke grænser for, hvordan man stikker hovedet i busken og skyndsomt forsvinder ud af billedet.

Der har været tale om en række bortforklaringer, f.eks. at de mål, som blev fastlagt af Schlüterregeringen i 1990, jo er nået! Melodien har også lydt således: CO₂-mankoen er væk! Den er nærmest forsvundet af sig selv. En tredje variant af denne stikken hovedet i busken er, at tallene er manipulerede, at det er fup og svindel! I den lidt pænere version hedder det: Tallene er jo meget usikre, så vi kan i realiteten nok se bort fra dem!

En anden variant af den samme problemstilling fra Venstres og De Konservatives side går på, at det er udlandet og ikke os, der skal løse problemerne, at det skal løses andre steder. En sjette variant er, at vi må vente på de andre. Der har også været den begrundelse, at alt det, som vi foreslår, ingen adfædsændringer giver, og at det derfor intet miljøsigt har.

Jeg synes, det har været en begrædelig omgang bortforklaringer og en ukonstruktiv deltagelse i debatten – helt som jeg havde frygtet. Det eneste konstruktive, jeg føler at man er kommet med, er, at aftaler løser alle problemer. I de ekstreme tilfælde, hvor der på trods af alle beregninger og alt muligt andet alligevel skulle vise sig at være en manko, klarer aftaler det hele!

Samtidig har jeg hørt hr. Peter Brixtofte tordne mod regeringens forslag som et stykke ren og skær socialisme og som et bureaukratisk system. Så spørger jeg mig selv: Når den flig af alternativ strategi til at løse de problemer, som man vedkender sig at der er, har været aftaler, hvordan pokker kan man så forestille sig, at man kan få en reduktion af CO₂-udslippet, der svarer til målsætningens opfyldelse, og som kræver en flerstrengt indsats, sådan som vi har foreslået, alene ved hjælp af aftaler, og samtidig hævde, at der er mindre socialisme og mindre bureaukrati?

Jeg fatter det ikke. Aftaler er efter mine begreber noget, som er utrolig bureaukratisk, og som godt kan tages som udtryk for en form for socialisme eller planøkonomi. Det er den børnelær-

dom, jeg har fået. Jeg synes, det er for ringe, og jeg synes, problemerne er for store og for alvorlige til, at man bare kan sige: Frivillige aftaler, så har vi klaret problemerne.

Regeringens strategi har været at tage målsætningerne dybt alvorligt. Man kan også sige, at regeringen har været indstillet på at realisere de målsætninger, som Schlüterregeringen og andre har formuleret og har bundet Danmark til.

Jeg kan også understrege, at regeringen har gjort meget ud af at lytte til alle interesserede kredse, ikke mindst erhvervene. Jeg har som minister været med til adskillige møder med erhvervenes repræsentanter på højt niveau og på teknikerniveau, og jeg vil sige, at det har været en meget lang og tung proces, men den har været nødvendig, og den er udtryk for, at regeringen har ment det alvorligt, at den har villet drøfte de her ting indgående med erhvervene.

Vi har lyttet til alle, og resultatet er blevet et lovkompleks, som er ganske sammensat. Det glimrer ikke ved at være smukt og enkelt, men det afspejler bare det forhold, at problemerne er komplicerede, at der har skullet tages en række hensyn, og at der er blevet taget en række hensyn på alvorlig måde.

Og det er faktisk det, der får nogle til på en billig måde at kalde det en Storm P.-maskine. Jeg synes, at det er vigtigt at gøre opmærksom på, at når det er blevet en Storm P.-maskine, så er det, fordi der er taget hensyn til en række forskellige ting, sådan som det har været regeringens målsætning. I en række af de Storm P.-maskiner, man ser afbildet, indgår der et væsentligt balanceelement, og det synes jeg er meget karakteristisk for dette lovforslag: Det er afbalanceret.

Der er blevet stillet nogle konkrete spørgsmål.

Ét er: Hvad vil regeringen gøre i den situation, hvor EU underkender dele af det samlede lovkompleks? Dér skal jeg bekræfte det, som hr. Peter Duetoft også var inde på: Det er klart, at hvis dele af forslagene bliver underkendt af EU, foreligger der en ny situation, og så må man selvfølgelig tage et samlet hensyn. Dette lovkompleks er et hele, og det er klart, at man ikke bare kan sige: Så piller vi den del ud og tager den del væk. Der skal så ske en ny forhandling inden for regeringen, og vi må så prøve at finde en løsning på grundlag af den.

Der er også stillet et spørgsmål om beskæftigelsesvirkningen af pakken. Ifølge den bereg-

ning, som er foretaget af embedsmændene, er der en svagt positiv beskæftigelseseffekt på ca. 2.000 personer netto, når denne lovgivning er fuldt indfaset og alle de forskellige elementer er med.

Der er nogle negative elementer, og der er nogle positive elementer. Der er nogle beskæftigelsesfremmende og nogle beskæftigelsesreducerende effekter. Afgifterne er selvfølgelig beskæftigelsesreducerende. Tilbageføringsselementet er beskæftigelsesfremmende. Når man kan sige, at øgede skatter og afgifter giver lavere beskæftigelse, ja, så er det klart, at det får en positiv effekt, når man tilbagefører, dvs. sænker arbejdsmarkedsbidraget. Når man lægger noget på, en afgiftsførelse, og det så giver en beskæftigelsestilbagegang, kan man jo ikke se bort fra, at når man f.eks. reducerer arbejdsmarkedsbidragene, reducerer lønomkostningerne, så bliver der tale om en beskæftigelsesfremgang.

Netto bliver der også tale om substitution. Hele den overordnede øvelse i dette her er jo at lægge afgifter på de miljøbelastende aktiviteter og nedsætte prisen på arbejdskraft, f.eks., som jeg nævnte, gennem tilbageføringen via arbejdsmarkedsbidragene. Dette medfører en substitution, som også netto giver en beskæftigelsesvirkning. Der substitueres bort fra energi og over mod arbejdskraft.

Alt i alt er nettoeffekten skønnet til ca. 2.000 personer; så der er positive og negative elementer i det her.

Uden tilbageføring, hvis man bare tager den samlede afgiftsstigning, svarer dette her – for at sætte det i relief – til cirka en fyrretyvendel af den forventede stigning i lønomkostningerne i perioden. Det nævner jeg bare for også at trække størrelsesordenen lidt op. Vi taler altså om problemer i en størrelsesorden, som bestemt ikke medfører, at det danske erhvervsliv lægges øde.

Regeringen har jo besluttet at fremsætte lovforslagene i Folketinget til fri og åben debat. Jeg har noteret mig, at både Enhedslisten og SF har givet positive tilkendegivelser.

Jeg skal også sige, at jeg taler både på egne vegne og på arbejdsministerens og energi- og miljøministerens vegne.

Jeg vil slutte debatten af med at sige, at der bliver tale om et ganske betydeligt udvalgsarbejde, et udvalgsarbejde, hvor en række af de konkrete problemstillinger, som man har været inde på i dag, kan belyses, et udvalgsarbejde, hvor der også vil blive taget hensyn til problem-

stillinger, som – på trods af det omfattende arbejde, der er blevet lavet i regeringen og i embedsværket op til fremsættelsen af lovforslagene – måske ikke er blevet helt endeligt belyst, og vi vil selvfølgelig arbejde videre med sådanne problemstillinger under udvalgsarbejdet.

Jeg ser frem til et hektisk og betydeligt udvalgsarbejde – men jeg synes, der er grund til at være stolt over, at vi er kommet så langt, som vi er kommet.

(Kort bemærkning).

Niels J. Langkilde (KF):

Nu har jeg jo ikke fået svar på mine spørgsmål i løbet af dagen fra de øvrige deltagere i debatten, men jeg vil da gøre et sidste forsøg og håber, at skatteministeren har mulighed for at svare.

Det, jeg fisker efter, er beskæftigelsesvirkningen. Hvor er de 2.500 arbejdspladser, som der loves, og som er hele forudsætningen for, at det giver en positiv beskæftigelsesvirkning? Det vil jeg gerne have belyst.

Jeg vil derudover gerne have belyst, hvad regeringen vil gøre, ifald man kommer ud i retssager med baggrund i konkurrenceforvridning mellem forskellige firmaer.

Og jeg vil gerne have at vide: Hvad er det for færgeruter, der skal nedlægges, og hvor meget skal prisen på de øvrige færger stige, når man nu vil friholde de små færger for takstforhøjelser og de på den måde ikke bidrager til CO₂-reduktionen?

Skatteministeren (Carsten Koch):

Til det første spørgsmål, hr. Niels Langkilde stiller, kan jeg meddele, at dette lovkompleks træder i kraft den 1. januar 1996; der er ikke noget med ikrafttræden nu eller om ganske kort tid. Det vil sige, at der bliver tid for EU til at kigge på problemstillingen, og der bliver også tid til at træffe en række andre foranstaltninger.

Jeg synes, man skal være opmærksom på, at der er ganske god tid. Det kan vi jo så i parentes takke Venstre og De Konservative for, for de ville jo ikke være med til, at det blev gennemført i dette finansår; så tak til V og K for det. Der bliver tid til at tænke over tingene.

Og dermed har jeg også svaret på det med retssagerne: Der er tid til at tænke.

Så bliver jeg spurgt om beskæftigelsesvirkningen. Nu troede jeg lige, jeg havde gjort ganske meget ud af at forklare beskæftigelsesvirkningen. Dét, hvor den positive del af beskæftigelsen kommer, er i de erhverv, som har et stort

arbejdsmarkedsbidrag. Når arbejdsmarkedsbidraget reduceres, gøres arbejdskraft billigere; og som i så mange andre sammenhænge, når man ser på markedsmekanismen, sker der altså en større brug af den billige ressource, den billige arbejdskraft, den billige vare, i et større omfang, end der ellers ville have været tale om. Og det er dét, der giver det positive bidrag.

Så kan vi under udvalgsarbejdet diskutere, hvilke sektorer og brancher det helt præcist drejer sig om, men det er altså dem, der har en forholdsvis stor beskæftigelse, en stor lønsum.

Med hensyn til spørgsmålet om færger vil jeg sige, at regeringen ikke har afsluttet sit arbejde, men jeg kan da sige, at alt, hvad der vedrører øer – bortset fra de helt store øer, Sjælland og Fyn – vil blive tilgodeset i et eller andet omfang. Regeringen tager problemstillingen meget alvorligt.

Til eksempel kan jeg sige, at hvis man forestiller sig afgiftsforhøjelserne slå ensidigt igennem, så er det f.eks. på Esbjerg-Fanø-ruten 1 kr. pr. passager, vi taler om, men på Frederikshavn-Læsø-ruten er det 10 kr. pr. passager – blot for at bringe beløbsstørrelserne ind i den sammenhæng, de bør komme ind i. Men det er altså uden nogen som helst form for kompensations. Så jeg synes, man skal vende sig positivt mod den problemstilling.

Man kan jo sige det på en anden måde: Al anden trafik i Danmark, al trafik, personbiltrafik, en række andre former for trafik, er afgiftsbelagt. Hvorfor skal der være en så stærk subsidiering af visse former for trafik, færgetrafik og indenrigsfly? Hvorfor skal de ikke betale den samme afgift pr. liter brændstof som andre trafikanter? Jeg spørger bare.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Ove Fich):

Med hensyn til udvalgsbehandling stiller jeg følgende forslag:

Lovforslagene under punkterne 3-10 henvises til Skatteudvalget, lovforslagene under punkterne 11-13 henvises til Det Enerkipolitiske Udvalg, og lovforslaget under punkt 14 henvi-

ses til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

15) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 95:

Forslag til folketingsbeslutning om reduktion af afgiftsniveauet for brændstoffer på biomasse.

Af Peter Hansen-Nord (V), Eva Møller (KF) og Kim Behnke (FP) m.fl.

(Fremsat 23/3 95).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Skatteministeren (Carsten Koch):

Beslutningsforslag nr. B 95 indeholder Venstres, De Konservatives og Fremskridtspartiets ønske om en reduktion af afgiftsniveauet for biobrændstoffer.

Partierne bag beslutningsforslaget foreslår, at biobrændstoffer højst afgiftsbelægges med 10 pct. af afgifterne på de fossile brændstoffer. Samtidig opfordres der til, at regeringen arbejder for, at det såkaldte Scrivener-direktiv vedtages, således at biobrændstoffer generelt beskattes lempeligere i hele EU.

Hvad angår miljøeffekten, er det tvivlsomt, om forslaget vil medføre en gevinst, der står mål med omkostningerne. Den miljømæssige effekt, der tilsigtes, nedsættes bl.a., fordi dyrkningen og forarbejdningen er temmelig energikrævende, ligesom der ved dyrkning af f.eks. rapsolie kan frigives andre drivhusgasser.

Forslagsstillerne nævner, at der er andre miljømæssigt gunstige virkninger af biobrændstoffer. Sagen er imidlertid den, at de miljømæssige aspekter ved anvendelse af biobrændstof og dyrkningen af energiafgrøder endnu ikke er særlig godt afklaret. Der er på nuværende tidspunkt stor usikkerhed omkring disse effekter.

Effekten kan således vise sig at være både positiv og negativ. Der kan endvidere være uheldige miljømæssige aspekter forbundet med dyrkningen af energiafgrøder, bl.a. som følge af anvendelse af gødning og brug af pesticider.